

SPECIAL ISSUE

नवम्बर 2015
NOVEMBER

यदा यदा हि धर्मस्य स्लानिभंगति भारत , अभ्युत्थानमधर्मस्य तदात्मानं सृजाम्यहम्
परित्राणायसाधुनां विनाशाय च दुष्कृताम् , धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे

प्रतिध्वनि

तंत्री: परेश मुलाणी THE VOICE OF INDIA

BEST
SELLERS
₹ 15/-

दीपोत्सवी 2071
जुलन वर्ष 2072

आसो:कारतक @ वि.सं.2072

Continue Issue : 227 @ Year : 19th

The Largest Circulated A National & International Monthly Magazine

ध क्वीसिटी लाईफ पर आधारित मासिक पत्रिका

Mission Change India for Quality Life

तमारो संकल्प भारत निर्माण करी शके छे !
छिराछे मजभूत छेय तो कंठ पश हांसल करी
शकाय छे. नूतनवर्षे कंठक नयुं निर्माण करवानो
संकल्प करीछे... Change **India** Change

Bangladesh.....Taka 20.00
Brunei.....B\$ 02.00
China.....RMB 10.00
Guam.....Us\$ 01.00
Hon Kong.....HK\$ 10.00

India.....₹ 15.00
Indonesia...Rp. 1,500
[PPN Incl.]
Japan.....¥250
Korea.....Won1,050

Macao.....HK\$11.00
Malasia...RM 02.00
Maldives...Rf 11.00
Myanmar...K 02.00
Nepal.....NRs 17.00

Others.....US\$ 01.00
P.New Guinea...K 01.50
Philippines.....P20.00
Saipan.....US\$ 01.00
Singapore.....S\$ 02.00

Sri Lanka.....Rs 20.00
Taiwan.....NT\$ 35.00
Thailand.....B 30.00
U.S.Forces...US\$ 01.00

9770162970608

KHETI BANK

ધી ગુજરાત સ્ટેટ કો ઓપરેટીવ એગ્રીકલ્ચર એન્ડ રૂરલ ડેવલોપમેન્ટ બેંક લિ.
489, આશ્રમ રોડ, નહેરૂઢીજ સામે, અમદાવાદ : 380009 Tel. : 079-26585365-70-71
Email : gscardb@gmail.com Website : www.khetibank.org ઓડિટ વર્ગ : “અ”

બેંક દ્વારા ધિરાણનાં વ્યાજ દરમાં ઘટાડો કરવામાં આવેલ છે
બેંકની થાપણ યોજનાઓ ઉપર આકર્ષક વ્યાજદર મળે છે

◆ 1 વર્ષ અથવા વધુની મુદત માટે 8 % ◆ થાપણની રકમ ઉપર લોનની સગવડ

વરિષ્ઠ નાગરિકોને 0.25 % વધારાનાં વ્યાજનો લાભ
વ્યાજની રકમ ઉપર બેંક કક્ષાએ કોઈ કર કપાત નથી
બેંકનાં સભાસદો માટે અન્ય આકર્ષક યોજનાઓ અમલમાં છે

બેંકનાં સભાસદો માટે બચત થાપણ યોજના શરૂ કરવામાં આવેલ છે
બેંકનાં લોન ખાતેદારોને તથા કર્મચારીઓને થાપણોનાં વ્યાજમાં 0.25 % વધુ વ્યાજનો લાભ આપવામાં આવે છે

ધીરેનભાઈ બી. ચોધરી
ચેરમેન

ડૉલરરાય વી. કોટેયા
વાઈસ ચેરમેન

ડી.બી. ત્રિવેદી
મેનેજિંગ ડિરેક્ટર

વલસાડ જીલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લી. આલીપુર

Happy
Diwali

સૌને અમારા નૂતન વર્ષાભિનંદન...

- ◆ વસુધારા ડેરી સંયોજિત મંડળીનાં પ્રમુખશ્રીઓ, કમિટિ સભ્યો, દૂધ ઉત્પાદક બહેનો અને ભાઈઓ
- ◆ વસુધારા ડેરીનાં “અમૂલ” અને “વસુધારા” બ્રાન્ડનાં ઉત્પાદનોનાં ઉપભોગકર્તા અમારા માનવંતા ગ્રાહકો,
- ◆ અમૂલ દૂધનાં ડીસ્ટ્રીબ્યુટરો અને એજન્ટો
- ◆ વસુધારા ડેરીનાં ટ્રાન્સપોર્ટ કોન્ટ્રાક્ટરો
- ◆ વસુધારા ડેરીનાં શુભચિંતકો
- ◆ વસુધારા ડેરીનાં અધિકારીઓ તથા કર્મચારીઓ અને કામદારો

“સહકારી પ્રવૃત્તિ થકીજ સર્વેનું કલ્યાણ” નાં મંત્ર દ્વારા બજારની તીવ્ર હરિકાઈનાં પડકારને સહુનાં સહિયારા પુરુષાર્થ થી સામનો કરવાનો નવાં વર્ષનાં મંગળ પ્રભાતે આપણે સહુ સંકલ્પ કરીએ. નવું વર્ષ સર્વેને સુખ સમૃદ્ધિ આપનારું નિવડે તેવી હાર્દિક શુભેચ્છા...

Amul

The Taste of India

સુધાબેન સુરેશભાઈ પટેલ
વાઈસ ચેરમેન

કારોબારી મંડળનાં તમામ સભ્યશ્રીઓ

ગમનભાઈ કીકાભાઈ પટેલ
ચેરમેન

પ્રતિધ્વનિ THE VOICE OF INDIA

A National & International Magazine

■ **Editor:Printer:Publisher : Owner:** Pareshkumar Nanubhai Mulani
 ■ **Issue:** 11 ■ **Continue Issue:** 227 ■ **Years:** 19 ■ **Page :** 44
 ■ **Regd. Office :** Pratidhwani, 7/10, Mangalam,
 Nr. Bapunagar Police Station, Bapunagar, Ahmedabad 380024.
 ■ **Tel :** [079] 22700803, 22706119 ■ **Tel/fax:** [079] 22700803
 ■ **E mail :** voice@pratidhwaniindia.com ■ mission@qualitylife.org.in
 ■ **Website :** www.universalmedia.org.in ■ www.qualitylife.org.in
 www.qualityworld.org.in ■ www.changeindia.org.in
 www.bharatnirman.org.in ■ www.vishwasant.org.in
 ■ **America Correspondent :** Madhubala P. Ramani, 26, Glen Oaks,
 C.T. Clifton, New Jersey 07012 [USA] ■ © Pratidhwani, Worldwide
 all rights reserved, Any type of Reprinting not applicable
 ■ **Published by** Paresh Mulani for Pratidhwani, 7/10, Mangalam,
 Bapunagar, Ahmedabad 380024 & **Printed by** at Mulani Infotech
 Consultancy, Ahmedabad 380024. ■ **Price:** ₹ 15/- ■ **Annual**
Subscription: ₹ 225/- ■ **Member :** AINCE, AISMNF, INSAR, GTS.

SUBSCRIPTION RATES:

PAYABLE IN LOCAL CURRENCIES AT THE FOLLOWING ADDRESS

Country	YearlyRate	Send to Pratidhwani C/o the Following Address
Bangladesh	Taka 240.00	International Book Agencies Ltd. 61, Motijheel Commercial Area [2nd Flr] Dhaka 1,000
China	US\$ 120.00	Bank of China Tower, 47/F, 1 Garden Road, Central, Hong Kong.
Guam	US\$ 12.00	Holmes Management Co. 237, Mainis St., Tamuning, Guam 96911.
Hong Kong	HK\$ 120.00	Bank of China Tower, 47/F, 1 Garden Road Central.
India	₹ 225.00	"Pratidhwani" 7/10, Mangalam, Nr. Bapunagar Police Stn., Amdavad 380 024.
Indonesia	Rp, 18,000	N.V. Indoprom Company [Indonesia] Ltd., [Home Service A.H. Division] P.O. Box 2090, Jakarta 10001.
Japan	y 3000	Sumitomo Seimei Aoyama Bldg, 3Fl. 3-1-30 Minami Aoyama, Minto-Ku Tokyo 107
Korea	W 12,600	International Publications Service [IPS] Gongpyong Bldg., 11 Fl, 5-1 Gongpyong-dong, Chongro-Ku, Seoul 110 604
Malaysia	RM 24.00	Vines Services Sdn. Bhd No. 77, Japan 9/34 B, Sri Edaran Light Industry Park, Kepong. 52100, Kuala Lumpur, Malaysia.
Maldives	Rf. 132.00	Akiri Shop, Boduthakurufaanu Magu, Male. 20-05
Myanmar	Kyat 24.00	SPPS Trade Corporation 550/552, Merchant street. Yongon, Myanmar
Nepal	NRs. 204.00	Sandesh Griha News Agents. 69-A, Bangemudha, Kathmandu 12
Pakistan	Rs. 192.00	Liberty Books [Private] Ltd. 3, Rafiq Plaza, Inverarity Road, Karachi 74400
Phillippines	P 240.00	G/F Skrene Properties Building, 3759, Cuenca Cor Emilia Sts. Palanan, 1235 Makati City
Singapore	S\$. 24.00	Caxtion Services Co. Pvt Ltd., 29, Tampines Street 92, Caxton Building, Singapore 528879
Sri Lanka	Rs. 240.00	Vijitha Yapa Bookshop, P.O. Box 2007, Unity Plaza 2, Galle Road, Colombo 4 Sri Lanka
Taiwan	NT\$ 420.00	Formosan Magazine Press Ltd., 189 Yen Ping South Rd., 6 F. Taipei.
Thailand	Baht 360.00	S.E. Commercial Enterprise Ltd., P.O. Box 12-132 Yannawa Post Office, Bangkok 12
US Forces	US\$ 12.00	Madhubala P. Ramani, 26, Glen Oaks C.T. Clifton, New Jersey 07012 [USA]

આવો સંકલ્પમય બનીએ...

ગુજરાતી સમાજ પ્રકૃતિનો ચાહક છે. શ્રદ્ધાથી છલકાય છે. સ્વભાવે પરોપકારી છે. ઉત્સવની સંસ્કૃતિ પ્રકૃતિનું અનુસંધાન કરે છે. ઉત્સવની શ્રદ્ધા સદૃશક્તિને પ્રેરે છે. ઉત્સવ જન જનને જોડે છે. ઉત્સવને ઝીલવાનાં ધબકાર જોઈએ. ઉત્સવ માણવાનું જીવંત વાતાવરણ જોઈએ. ગુજરાતી સમાજ આંતર ઉર્જાથી ભર્યો હોય તેવી અનુભૂતિ થાય છે. ઉત્સવ ગમે તે હોય એમાં ઉલ્લાસની સદ્ભાવી છોળો ઉછળે છે. એમાંય દીપોત્સવીનો ઉત્સવ એટલે અંધકારમાંથી પ્રકાશ તરફનું પ્રયાણ. દિવાળીનો ઉત્સવ આપણી પરોપકારી વૃત્તિને પ્રગટાવે. જ્યોતિનો કળશ લઈને ગુજરાતી ઉભો છે, સ્વર્ણિમ ભારતની આવતીકાલનું સપનું આંખમાં આંજીને. સુરક્ષિત, સમૃદ્ધ, સામાર્થ્યવાન ભારતનું સપનું 125 કરોડ ભારતીઓની સદૃશક્તિ અને સંકલ્પશક્તિમાં ધબકી રહ્યું છે. વિશ્વભરમાં ગુજરાતની પ્રગતિ અને વિકાસ એક ઉત્સવયાત્રાની ગરિમા બની રહ્યાં છે. વૈશ્વિક આતંકવાદ અને પ્રાકૃતિક પ્રકોપનાં સંકટો સામે ગુજરાત માનવતાવાદી અને પ્રકૃતિપ્રેમનાં માર્ગે નવો રાહ બતાવી રહ્યું છે. ગુજરાત સંપત્તિ સર્જક જ નહીં, સંસ્કૃતિ રક્ષક અને પ્રકૃતિ ચાહક તરીકે આગવી ઓળખ ઊભી કરી રહ્યું છે. વિકાસની પરિભાષાને પંચામૃત શક્તિનાં આધારે ગુજરાતે નવો અર્થ આપ્યો. જ્ઞાન, જળ, ઊર્જા, રક્ષા અને જનશક્તિ આ પંચામૃત પ્રગતિનો આધારસ્થંભ છે. એ જ છે પ્રકૃતિનાં પંચતત્ત્વો સાથેનો સંબંધ. ગુજરાતનો નાતો છે માનવતાનો. ગુજરાતનો મંત્ર છે, વિકાસનો. સર્વજન સુખાય, સર્વજન હિતાયનો. ગુજરાતનું દર્શન છે, સકલ સૃષ્ટિનું કલ્યાણ. કરુણા અને સામાર્થ્ય. પર્યાવરણ અને પ્રગતિ. માનવતા અને સદૃશક્તિ. ગુજરાતી ચારિત્ર્યની શાખ વિશ્વભરમાં પથરાયેલી છે. અન્યાય સામે નહીં ઝૂકનારું ગુજરાત આફતોમાં દીન દુઃખિયારાની પડખે સદાય ઊભું રહ્યું છે. 21મી સદીનાં પ્રથમ દાયકામાં ગુજરાતે આફતોની આંધી, અપપ્રચારની અંધાધૂંધી કે આતંકવાદની આપત્તિ સામે શાણપણનાં દર્શન કરાવ્યાં છે. ગુજરાતની સંકલ્પ શક્તિને કોઈ ડગાવી શક્યું નથી. સમાજ શક્તિમાં સંકલ્પની તાકાત કેવી હોય તે ગુજરાતે બતાવ્યું છે. સ્વર્ણિમ ગુજરાત માટે આવા જ સંકલ્પોની પૂર્તિ સાથે છ કરોડ ગુજરાતીઓ ઉત્સવને વધાવશે. નવા વર્ષે, સ્વર્ણિમ ભારતનાં નિર્માણ માટે આપણે સૌ સંકલ્પમય બનીએ. દીપોત્સવી અને નૂતન વર્ષનાં અભિનંદન...

■ Parth Patel [Managing Editor]

05 ઉત્સવ

- દિવાળી પાંચ પર્વનો સમૂહ @ ફેસ્ટિવલ ઓફ લાઈટ્સની ઉજવણી
- ઘરને સુંદર બનાવવાનાં ઉપાય

07 રાષ્ટ્રીય

- નવાં સ્વરૂપનું અતુલ્ય ભારત @ 5 વર્ષમાં કરી શકાય કાયાપલટ
- શહેરોને જોઈએ 97 લાખ કરોડ @ ભારતને સુપર પાવર બનાવવાનાં ચાન્સ
- આવો સપના કરીએ સાકાર @ નવાં આંદોલનની શરૂઆત
- આવતા દાયકાની બિઝનેસ ગિફ્ટ @ ભારતનાં શહેરોને જોઈએ છે હવે તત્કાળ મેટ્રો રેલ
- સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી @ વિજ્ઞાન અને ધર્મમાં ભારતની છલાંગ...
- ભારતની સમસ્યાઓ @ ભ્રષ્ટાચારને નાબુદ કરવાની ખુલ્લી ઓફર

18 આંતરરાષ્ટ્રીય

- દુનિયામાં જ્યારે પણ સુખ વધ્યું, તે કોઈકની દેશથી...
- જિંદગી લાંબી નહિ, મોટી હોવી જોઈએ

21 ફોકસ

- કોણે બનાવી દુનિયા ? વિજ્ઞાન અને ધર્મ શુ કહે છે ?

23 લાઇફ સ્ટાઇલ

- વૈશ્વિક ફેશન @ મિત્ર જેવો હોવો જોઈએ જીવનસાથી

25 પર્યાવરણ

- પર્યાવરણ તરફી વિકાસ જરૂરી @ વડની સંખ્યામાં ભયજનક ઘટાડો
- 202 વૃક્ષોની જાતિનું અસ્તિત્વ જોખમમાં... @ વડનાં ઔષધિય ફાયદાઓ
- હવાનાં શુદ્ધિકરણ માટે લાભદાયી પાંચ છોડ

28 હેલ્થ

- હેલ્થ ટ્રિક્સની A To Z ગાઈડ @ ઈમ્યુનિટી સિસ્ટમને મજબૂત બનાવવાનાં ફાયદા
- દવા ખરીદતા પહેલા આ લેખ વાંચવો જરૂરી છે... @ જંકફૂડનાં લાચાર ગુલામ

32 હાસ્યલેખ

- હેલ્થ ઈઝ વેલ્થ

35 નવલિકા

- I Love my India @ શરત @ વિશ્વપ્રવાસી @ છબીભંગ

42 ક્વિઝ

- આપકી ઇમેજ કેસી હૈ ।

CONTENTS

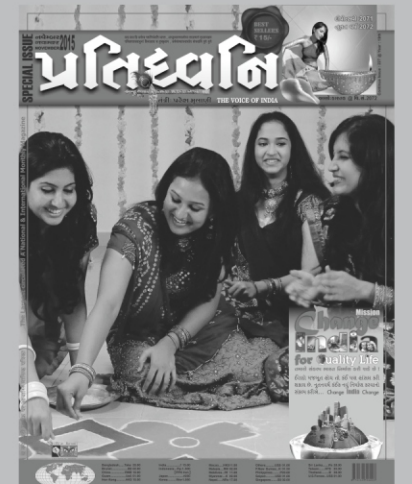
NOVEMBER 2015

પ્રતિધ્વનિ

THE VOICE OF INDIA

A National & International Magazine

Continue Issue: 227 • Year : 19th

04 November 15

પ્રતિધ્વનિ THE VOICE OF INDIA

► Tradition of India

દિવાળી પાંચ પર્વનો સમૂહ

દિવાળી આનંદ, ઉલ્લાસ, પ્રસન્નતા, ખુશીઓ અને ખાસ તો પ્રકાશનો તહેવાર છે. દિવાળી એ કોઈ એક ઉત્સવ નથી, પણ પર્વ સમૂહ છે. ભારતીય સાંસ્કૃતિક વિચારધારા મુજબ દિવાળીનાં પાંચ પર્વો ધનતેરસ, કાળીચૌદશ, દિવાળી, બેસતુંવર્ષ અને ભાઈબીજ એમ પાંચ પર્વોની સંકલ્પના કરવામાં આવી છે. દિવાળીનો અર્થ છે દિવાઓની હારમાળા. દિવાને પોતાના કદથી કોઈ લેવા દેવા નથી. એક નાનકડો દિવો પ્રગટે છે ત્યારે પોતાની ફરજ ચૂકતો નથી, તે દરેક પળે પ્રજ્વલીને પ્રકાશ ફેલાવે છે. ભારતમાં ઉજવાતા દરેક તહેવારનું ખૂબજ મહત્વ છે. પ્રભુ રામ 14 વર્ષનો વનવાસ પૂરો કરીને અયોધ્યા પાછા ફર્યા, ત્યારે ભારતીયોએ દિવા પ્રગટાવીને તેમનું સ્વાગત કર્યું. ત્યારથી આજ સુધી ભારતમાં દિવાળીનો તહેવાર ઉજવાય છે. સરસ્વતીની કૃપાથી મનનાં અંધારા જ્ઞાનદીપ વડે દૂર થાય છે.

ધનતેરસ : ધનતેરસ એટલે લક્ષ્મીપૂજનનો દિવસ. આપણી સંસ્કૃતિએ લક્ષ્મીને ભોગવવાની વસ્તુ ગણી નથી. વૈદિક સંસ્કૃતિએ તેને જનેતાનું સ્થાન આપ્યું છે. જેમ જનેતા બાળકને પોષે છે તેમ લક્ષ્મી આપણું ભરણપોષણ કરે છે. વૈદિક સંસ્કૃતિમાં લક્ષ્મી પર શ્રીસૂકતમાં કહેવાયું છે કે “ૐ મહાલક્ષ્મી ય વિષ્ણુ, વિષ્ણુપત્ની ય મહી, તન્નો લક્ષ્મી પ્રયોદયાત્”. લક્ષ્મીને વિત્ત પણ કહેવામાં આવે છે. લક્ષ્મીનો સૌથી સારો ઉપયોગ છે તેને જનસેવામાં વાપરવી, પરમાર્થ કાર્યમાં તેનો ઉપયોગ કરવો. ધનતેરસે આપણે લક્ષ્મીજીની પૂજા કરતી વખતે આ બાબત ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ. ધનતેરસ શબ્દ ઘણતેરસનું અપભ્રંશ છે. જૂના સમયમાં તેરસનાં દિવસે ગાયનાં ઘણની પૂજા કરવામાં આવતી. ગાયને કામધેનુ ગણીને ભારતમાં આદિકાળથી પૂજવામાં આવે છે.

કાળીચૌદશ : કાળીચૌદશ એ મહાકાલીનાં પૂજનનો તહેવાર છે. જે શક્તિ દુરાચાર માટે વપરાય તે અયોગ્ય છે. ઋષિઓએ શક્તિનો સદ્ઉપયોગ કરીને જ વૈદિક સંસ્કૃતિને જીવંત રાખી છે. કાળીચૌદશને નરક ચતુર્દશી પણ કહેવાય છે. ભગવાન શ્રી કૃષ્ણએ નરકાસુર રાક્ષસનાં કૂર પંજામાંથી 16000 કન્યાઓને મુક્ત કરી નરકાસુરનો નાશ કર્યો, તેથી તેને નરક ચતુર્દશી પણ કહેવામાં આવે છે. આજે કાળીચૌદશની ઉજવણી ઘણી જુદી રીતે કરવામાં આવે છે. ભગવાન શ્રી કૃષ્ણ કાળીચૌદશની વિધિ જોતા હશે ત્યારે ચોક્કસ વ્યથિત થતા હશે. કાલીમાતા તો શક્તિની દેવી છે. સ્મશાનમાં થતી વિધિ સાથે તેમનો કોઈ સંબંધ નથી. સમાજનાં અમુક લોકો પોતાને કાલીમાતાનાં ઉપાસક તરીકે ઓળખાવે છે, તેઓ કાળીચૌદશની મઘરાતે સ્મશાનમાં જઈને ઘંઘડા વગરની વિધિ કરે છે, આમ પૂજારી ઓછા અને પાખંડી વધુ છે. ભોળી જનતા આવા ધુતારા દ્વારા છેતરાઈને બલિ ચઢાવવાનાં પાપાચારમાં સપડાય છે. દિવાળીનાં પાવન પ્રસંગે જ્ઞાનદીપ વડે અંધશ્રદ્ધાનું અંધારું દૂર કરવાની જવાબદારી નવી પેઢીએ ઉપાડવી જોઈએ. ગુજરાતમાં ઘણાં લોકો રેશનાલીઝમથી આકર્ષાયા છે. આજે ઘણી રેશનલ ટીમો પ્રસંશનીય કામગીરી કરે છે. તેમનો મુખ્ય ઉદ્દેશ જનજાગૃતિ ફેલાવવાનો છે.

દિવાળી : દિવાળી બધાનો પ્રિય તહેવાર છે. વેપારીવર્ગ માટે દિવાળી એટલે ચોપડા પૂજનનો દિવસ. આપણે જીવનરૂપી ચોપડામાંથી રાગ, દેષ, વેર, ઝેર, ઈર્ષ્યાની બાદબાકી કરી શ્રદ્ધા, સંપ, પ્રેમ, કડ્ડશા વગેરે સદ્ગુણોનો સરવાળો કરવો જોઈએ. દિવાળીનાં દિવસે લક્ષ્મીપૂજન કરવામાં આવે છે.

લક્ષ્મીની કૃપા કોઈ પર ના હોય એ આજના જમાનામાં શક્ય નથી. દિવાળીનાં તહેવારો પરંપરાગત રીતે ઊજવવામાં આવતા હોય તે બાબત હવે જુનવાણી ગણાય છે. આજના આધુનિક કાળમાં દિવાળી ઉજવવાની રીતો પણ બદલાઈ ગઈ છે. દિવાળીની ઉજવણીમાં રૂઢિગત શૈલીનો અભાવ જોવા મળે છે. લોકો સમજે છે કે લક્ષ્મી તેમના ઘરમાં સ્થાયી છે પણ વાસ્તવમાં એવું હોતું નથી. લક્ષ્મીજી તો ચંચળ છે અને સ્થાયી માત્ર એજ ઘરમાં થાય જ્યાં સંસ્કારોનો વાસ હોય. જે ઘરમાં કડુશાની ભાવના હોય તેમજ સાધુ સંતોનો આદર સત્કાર થતો હોય, જ્ઞાન ભક્તિનાં કાર્યક્રમો થતાં હોય, જ્યાં લક્ષ્મીપતિ ભગવાન વિષ્ણુનાં ગુણગાન ગવાતા હોય ત્યાં લક્ષ્મી સ્થિર થાય છે. આ બધાજ ગુણો આવરી લેતું એક ઉદાહરણ અત્રે પ્રસ્તુત છે. એક ભિક્ષુક શેઠનાં આંગણે જઈને કહે છે સાહેબ થોડું જમવાનું આપો. શેઠ જવાબ આપ્યો નહીં. ભિક્ષુકે કહ્યું જૂના તૂટેલા ચંપલ આપો. શેઠ કંટાળ્યા અને મોઢું બગાડીને કહ્યું ચંપલ પણ નથી. ભિક્ષુકે છેલ્લો પ્રયત્ન કરતા પૂછ્યું કે શેઠ એક રૂપિયો તો આપો. શેઠે સહેજ ગુસ્સે થઈને કહ્યું હવે અહીંથી અત્યારેજ નીકળી જા નહિંતર તારું આવી બનશે. ત્યારે ભિક્ષુકે માત્ર એટલું જ કહ્યું કે શેઠ તમારા ફળીયામાંથી ચપટી ઘૂળ ભિક્ષાપાત્રમાં આપો. શેઠને અપાર આશ્ચર્ય થયું અને શાંતિથી કહ્યું કે ચપટી નહિં, મુઠ્ઠી ભરીને તારા ભિક્ષાપાત્રમાં નાખું પણ તેથી તને શું ફાયદો થશે. ભિક્ષુકનો ઉત્તર ભલભલાને વિચારતા કરી મૂકે તેવો હતો, આ આંગણામાંથી ચપટી ઘૂળ આપશો તો તમારા ઘરની લક્ષ્મી માનશે કે શેઠને આપવાની ટેવ છે. તમે નહીં આપો તો લક્ષ્મી ગુંગળામણ અનુભવશે અને ચાલતી પકડશે. આ જવાબથી શેઠનાં પગ નીચેથી ધરતી ખસી અને આંખો ખુલી ગઈ. તેમણે ભિક્ષુકને યથાશક્તિ દાન કરી સંતુષ્ટ કર્યો. લક્ષ્મીજીને ટકાવવા માટે સંવેદના જરૂરી છે. આજે માનવીની સંવેદના ઓછી થઈ છે. દુનિયાનાં દરેક પ્રાણી કરતાં માનવી પાસે અધિક વિચાર શક્તિ છે. આથી તેને સમાજનાં કચડાયેલા પછાત વર્ગ માટે સંવેદના રાખવી જોઈએ.

નૂતન વર્ષ : કાર્તિક સુદ એકમનાં દિવસે વિક્રમ સંવતનું નવું વર્ષ શરૂ થાય છે. નૂતનવર્ષનો પહેલો દિવસ એ આખા વર્ષની શરૂઆતનો દિવસ છે. માટે તેને બેસતું વર્ષ કહેવામાં આવે છે. આ દિવસને બલિપ્રતિપદા પણ કહેવામાં આવે છે. વિષ્ણુ ભગવાને વામન રૂપ લઈ બલિરાજાનાં ત્રાસમાંથી ત્રણ લોકને છોડાવ્યાં અને ભૂગર્ભમાં મોકલી દીધાં, માટે આ તહેવારને બલિપ્રતિપદાનાં નામે પણ ઓળખવામાં આવે છે. નવા વર્ષે કરેલાં શુભ સંકલ્પો જીવનમાં સાકાર થાય તો ગમે તેવી બાજી સુધરી જાય છે. માનવી વિકાસનાં શિખરો સર કરી શકે છે. પ્રગતિ કરવી એ માનવધર્મ છે. માનવી આદિમાનવ હતો તે સમયથી પ્રગતિ કરતો આવ્યો છે. આવનારા વર્ષોમાં પણ પ્રગતિ કરતો રહેશે. નવા સંકલ્પ કરવાનો દિવસ એટલે નૂતન વર્ષનો પ્રથમ દિવસ.

ભાઈ બીજ : ભાઈનું જીવન કીર્તિ, યશ અને વીરતાથી ભરેલું હોય તેમ દરેક બહેન ઈચ્છતી હોય છે. ભાઈ બહેન વચ્ચેનો પ્રેમ નિઃસ્વાર્થ હોય છે. ભાઈ બીજનાં તહેવારને યમ દ્વિતિયા પણ કહેવાય છે. યમુનાએ યમને પોતાના ઘરે બોલાવી જમાડીને પ્રસન્ન કર્યા, ત્યારે યમરાજ ઘણાજ ખુશ થયાં. તેમને આશીર્વાદ આપ્યા કે જે ભાઈ બહેનનાં ઘરે પ્રેમથી આ દિવસે જમશે તેની કીર્તિનો કદી નાશ થશે નહીં.

દુનિયાનાં અન્ય દેશોમાં ફેસ્ટિવલ ઓફ લાઈટ્સની ઉજવણી

દિવાળીને આપણા દેશમાં પ્રકાશ અને ઉલ્લાસનો તહેવાર માનવામાં આવે છે. કેટલાક અન્ય દેશોમાં પણ પ્રકાશ પર્વ મનાવવામાં આવે છે.

કોબે લાઈટ ફેસ્ટિવલ @ જાપાન : ડિસેમ્બર 1995માં જાપાનનાં કોબેમાં ગ્રેટ હેનશિન ભૂકંપ આવ્યો હતો. તેમાં લગભગ 6000 લોકોનાં મૃત્યુ થયાં હતાં. ત્યારથી પર્યાવરણનો સંદેશ આપવા માટે આ ફેસ્ટિવલમાં બાયોમાસથી રોશની કરવામાં આવે છે. કેટલીય જગ્યાએ ટ્રાફિક બંધ કરવામાં આવે છે. લગભગ 50 લાખ લોકો ભાગ લે છે. આ તહેવાર ડિસેમ્બર અને જાન્યુઆરી દરમિયાન મનાવવામાં આવે છે.

વિવિડ @ સિડની : ઓસ્ટ્રેલિયામાં પ્રકાશનાં ઉત્સવને વાર્ષિક સાંસ્કૃતિક પર્વ તરીકે ઉજવાય છે. મે કે જૂનમાં યોજાય છે. મલ્ટીમીડિયા લાઈટ સ્કલ્પચર આકર્ષણનું કેન્દ્ર હોય છે.

લોયકેટોંગ ફેસ્ટિવલ @ થાઈલેન્ડ : થાઈ લૂનર કેલેન્ડર અનુસાર પૂર્ણિમાનાં દિવસે આ ઉત્સવ મનાવવામાં આવે છે. આ સમયે ચંદ્ર પૂર્ણ હોવાથી દરિયામાં ભરતી અને ઓટ આવે છે. લોયનો અર્થ તરવું અને કેટોંગનો અર્થ કમળનાં આકારનો ઘડો જે પાણીમાં તરી શકે છે.

ગ્લો લાઈટ ફેસ્ટિવલ @ નેધરલેન્ડ્સ : દર વર્ષે નવેમ્બરમાં મનાવવામાં આવે છે. એક સપ્તાહ સુધી ચાલનારો આ ફેસ્ટિવલ નેધરલેન્ડ્સની સૌથી મોટી ઈવેન્ટ ગણાય છે. જોરદાર રોશની કરવામાં આવે છે. દુનિયાભરનાં લાઈટ આર્ટિસ્ટ તેમાં ભાગ લે છે.

ઘેંટ લાઈટ ફેસ્ટિવલ @ બેલ્જિયમ : દર વર્ષે જાન્યુઆરીમાં ઉજવાતો આ પર્વ 3 થી 4 દિવસ સુધી ચાલે છે.

ન્યૂ યર્ક @ થાઈના : તેને લૂનર ઈયર પણ કહેવામાં આવે છે. જાન્યુઆરી કે ફેબ્રુઆરીમાં મનાવાય છે. ઉજવણી આશરે 15 દિવસ સુધી ચાલે છે. મૂળ સ્વરૂપે પોતાના પૂર્વજો અને દેવતાઓની યાદમાં આ ઉત્સવ યોજાય છે.

ફેસ્ટિવલ ઓફ લાઈટ્સ @ સિંગાપુર : લાઈટ આર્ટ વર્કસ પ્રદર્શિત કરવા માટે અહિં વિશ્વભરનાં આર્ટિસ્ટ જમા થાય છે. જૂન જુલાઈમાં યોજવામાં આવે છે. ફેસ્ટિવલનો હેતુ વીજળી બચાવવા માટે લોકોને જાગૃત કરવાનો છે.

ફેસ્ટિવલ ઓફ લાઈટ્સ @ બર્લિન : જર્મનીનાં બર્લિનમાં દર વર્ષે ઓક્ટોબરમાં 70 પ્રસિદ્ધ ઐતિહાસિક સ્થળોએ રોશની કરવામાં આવે છે. બે સપ્તાહ સુધી ઉજવણી થાય છે. આશરે 15 લાખ લોકો ભાગ લે છે.

ફેસ્ટિવલ ઓફ લાઈટ્સ @ ફ્રાંસ : આ ફ્રાંસનો મુખ્ય તહેવાર છે. જે લ્યોં શહેરમાં ચાર દિવસ સુધી ઉજવાય છે. 1643માં અહીં પ્લેગ ફેલાયો હતો. આપત્તિથી બચવા આ પર્વ ઉજવાય છે.

પ્રો. હીરાભાઈ એચ. પટેલ [MLA]

PEAEC Love LIGHT Shubh Deepavali HAPPY NEW YEAR

પ્રકાશપર્વે પોંખીએ ભારતનાં સુવર્ણ પ્રભાતને...
ઝગમગતા દીપની આભાથી પ્રકાશિત આ નૂતનવર્ષ
ભારતનાં પ્રત્યેક પરિવારનાં આંગણમાં સુખ, સમૃદ્ધિનાં આશીર્વાદ
લઈને આવે તથા નવા વર્ષનું પ્રત્યેક સૂર્યકિરણ ઉલ્લાસનો નવો ઉજાસ
આપણા ભારતમાં વિસ્તારે તેવી શુભેચ્છાઓ...

મહર્ષિ અરવિંદ માર્ગ, મુ.પો.તા. : લુણાવાડા, જિ. : પંચમહાલ : 389 230

ઘરને સુંદર બનાવવાનાં ઉપાય

વસ્તુઓ વિખરાયેલી હોય તો ગંદકીનો અનુભવ થાય છે.

રૂમને સ્વચ્છ અને સુંદર બનાવવા માટે આટલું કરો...

- ◆ વધુ ફર્નિચર રાખવાથી મોટું ઘર પણ ટાઈટ લાગે છે. રૂમમાં જરૂર હોય એટલું જ ફર્નિચર રાખો, તેનાથી રૂમમાં યોગ્ય ટ્રાફિક ફ્લો રહેશે.
 - ◆ ફ્લાવર પોટ, વાસ કે કેન્ડલને હેન્ડલ ટ્રે પર રાખો, તેનાથી વસ્તુઓને મેનેજ કરવામાં સરળતા રહેશે.
 - ◆ ચોક્કસ પ્રકારની વસ્તુઓને એક જગ્યાએ બાઉલમાં રાખો.
 - ◆ ઘરની બધીજ જમીન પર કારપેટ પાથરવાથી લૂક ટાઈટ લાગે છે. વિજ્યુઅલ ઈફેક્ટ માટે ખાલી જમીન પર એક કે બે કારપેટ પાથરો.
 - ◆ બુક શેલ્ફ પર પુસ્તકોની સાથે સજાવટની એક બે વસ્તુઓ રાખો, તેમને કલર અને થીમ સાથે મેચ કરી શકાય છે.
 - ◆ મનપસંદ પુસ્તકો બુક શેલ્ફ પર રાખો.
 - ◆ ક્લીન લૂક માટે બાળકોનાં સામાનને બાસ્કેટ કે લાઈટ વેટ બિનમાં રાખો.
- કંટાળાજનક દીવાલોમાંથી છુટકારો મેળવો :** ઈન્ટરિયર બદલવા કંઈક અલગ કરવાનો પ્રયાસ કરો. ઘરની કંટાળાજનક બની ગયેલી દીવાલોને રસપ્રદ બનાવો. દીવાલ પર અલગ આકાર અને ડિઝાઈનનાં અરીસા લગાવી શકો છો. અરીસાની ફ્રેમિંગ એક રંગની રાખવાથી સારી લાગે છે. આ સ્ટાઈલમાં વેટિની મીરર ખૂબ જ સુંદર દેખાય છે. તેનાથી થોડું પરિવર્તન આવે છે અને દીવાલને નવો ઓપ મળે છે.

અમરેલી જીલ્લા મધ્યસ્થ સહકારી બેંક લી.

હેડ ઓફીસ : 'ભોજલરામભવન' રાજમહેલ રોડ, અમરેલી.

Tel.: 02792 222601, 221938

બેંકમાં મુકવામાં આવતી થાપણો પર ચુકવાતા વ્યાજનાં દરો

થાપણનો પ્રકાર	વ્યાજનો દર
બચત થાપણો [સેવિંગ્સ].....	4.00%
[A] 7 દિવસથી 14 દિવસની મુદત માટે	6.00%
[B] 15 દિવસથી 45 દિવસની મુદત માટે	6.25%
[C] 46 દિવસથી 89 દિવસની મુદત માટે	7.25%
[D] 90 દિવસથી 179 દિવસની મુદત માટે	7.50%
[E] 180 દિવસથી 1 વર્ષ કરતા ઓછી મુદત માટે	8.25%
[F] 1 વર્ષની મુદત અને 2 વર્ષ કરતાં ઓછી મુદત માટે	8.50%
[G] 2 વર્ષની મુદત અને 3 વર્ષ કરતાં ઓછી મુદત માટે	8.50%
[H] 3 વર્ષની મુદત અને 5 વર્ષ કરતાં ઓછી મુદત માટે	8.50%
[I] 5 વર્ષથી વધુ અને 8 વર્ષ સુધીની મુદત માટે	8.50%
[J] સ્પેશ્યલ ફીક્સ ડીપોઝીટ (ડબલ) 8 વર્ષ અને 3 માસ	8.50%

નોંધ : 60 વર્ષ કે તેથી વધુ ઉંમરનાં સીનીયર સીટીઝને 0.50% (અડધો ટકો) વ્યાજ વધારે આપવામાં આવે છે.

◆ 1999-2000માં નાબાર્ડ પુરસ્કૃત 'બેસ્ટ પરફોર્મન્સ એવોર્ડ' વિજેતા બેંક ◆ 1951 નાં વર્ષથી સતત 'અ' ઓડીટ વર્ગ ધરાવતી બેંક ◆ સરકારશ્રીની નીતિ અન્વયે પ્રથમવર્ષથી 100% કિસાન ક્રેડીટ કાર્ડ દ્વારા ખેડૂતોને ₹ 3,00,000/- સુધીનું ધિરાણ, 7%એ ખરીફ અને રવિ પાકનું ધિરાણ કરતી પ્રથમ બેંક ◆ ધિરાણ લેતા ખેડૂત ખાતેદારોને ₹ 2,00,000/- સુધીનું આકસ્માત વિમા કવચ આપતી બેંક ◆ બેંકની મુખ્ય કચેરી ઉપરાંત 71 શાખાઓ સાથે ખેતી આધારિત ઉદ્યોગોને ઉત્તમ સેવા આપતી બેંક ◆ ખેડૂતોને હાઉસીંગ, ગોડાઉન, ટ્રેક્ટર તથા ડ્રીયક્ટી વાહન ખરીદવા માટે લોન આપે છે ◆ બેંક ING Vysya Life Insurance Co. Ltd. સાથે જીવન વીમાનાં તથા IFFCO TOKIO General Insurance Co. Ltd. સાથે જનરલ વીમાનાં કામકાજ માટે કરાર કરેલ છે ◆ ₹ 1,00,000/- સુધીની આ બેંકમાં મુકેલ ડીપોઝીટ વીમાથી સુરક્ષિત ◆ વિદ્યાર્થીઓ તથા મહિલાઓને ₹ 1/- થી બચત ખાતાઓ ખોલી આપે છે.

બી.એસ. કોઠીયા જનરલ મેનેજર	સી.એન. સંઘાણી મેનેજીંગ ડીરેક્ટર	અરૂણભાઈ પટેલ વાઈસ ચેરમેન	દિલીપભાઈ સંઘાણી ચેરમેન
------------------------------	------------------------------------	-----------------------------	---------------------------

■ Bharat Nirman for Quality Life

■ ભારતે પોતાનું માનસિક માળખું બદલવાની જરૂર છે

■ આપણે વિચારધારાઓના આધારે નહીં, પરંતુ આંકડાના આધારે નિર્ણયો લેવા પડશે

■ સિદ્ધાંતો પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું પડશે અને જાતે જ ભવિષ્યના ભારતની કલ્પના કરવી પડશે

નવા સ્વપ્નનું અતુલ્ય ભારત

ભારતે વિકસી રહેલી વૈશ્વિક અર્થવ્યવસ્થા સાથે કદમ મિલાવી શકે તેવી ક્ષમતા કેળવવી પડશે. તે બીજા દેશોનો સહયોગ લઈ શકે છે. G7 દેશોનું જૂથ શા માટે બનાવાયું હતું તે હજુ સમજાયું નથી. તે યુદ્ધ પછીની એક સ્થિતિ હતી, જેની હવે કોઈ જરૂર નથી. સુરક્ષા પરિષદ અંગે પણ કંઈક આવું જ છે. દુનિયાનો વ્યવહાર આ રીતે ચલાવી શકાય નહીં. વર્તમાન પરિસ્થિતિમાં ભારતે મૂકદર્શક બનીને ના રહેવું જોઈએ, સક્રિય ભૂમિકા નિભાવવી જોઈએ. ભારતે પાયાની બે બાબતોને મહત્ત્વ આપવું પડશે. પ્રથમ બાબત છે આર્થિક સશક્તિકરણ અને બીજી છે ટેકનિકલ ક્ષમતા. ભવિષ્યની ઉજ્જવળ દુનિયા રચવા માટે જરૂરી છે, પરંતુ તે પૂરતી નથી. ભારતને તેના લક્ષ્ય સુધી પહોંચવા માટે સૌથી વધુ જરૂર નૈતિક નેતૃત્વની છે. નૈતિક નેતૃત્વ વગર તમે લાંબો સમય સુધી ટકી શકતા નથી. જો આપણે વસ્તીની તાકાતનો પૂરેપૂરો લાભ લઈએ તો 20 કરોડ સ્નાતકો અને 50 કરોડ તાલીમબદ્ધ વ્યવસાયીઓની એક મોટી ફોજ ઉભી કરી શકીએ. ભારતને હબ બનાવી શકીએ તો જીવનસ્તરમાં ધરમૂળ પરિવર્તન લાવી શકીએ. દુનિયાની ટોચની 100 કંપનીઓમાં ભારતની 30 કંપનીઓ સ્થાન મેળવી શકે તેમ છે. સવાલ ફક્ત ટોચની 30 કંપનીઓ ઉભી કરવાનો નથી, પરંતુ એક વિશ્વકક્ષાના ઉદ્યોગનું નિર્માણ કરવાનો છે.

ભારત દુનિયાના 10 ટકા વેપારનું કેન્દ્ર બની શકે છે. 1770માં દુનિયાના વેપારમાં ભારતની 25 ટકા ભાગીદારી હતી, તેમાંથી આપણે અડધા ટકા પર આવી ગયાં. હવે ધીમે ધીમે 1 થી 1.2 ટકા તરફ જઈ રહ્યા છીએ, પરંતુ દુનિયાની અર્થવ્યવસ્થાનો મહત્ત્વનો ભાગ બનવા માટે આપણે 10 ટકાની ભાગીદારી ઉભી કરવી પડશે, તો જ આપણો અવાજ સંભળાશે. જેને આપણે 'બોટમ અફ પિરામિડ' કહીએ છીએ, તે આપણા માટે એક પ્રેરણાસ્ત્રોત છે. સવાલ સંસાધનોનો નથી, આપણી કલ્પનાશીલતાનો છે. 1929માં કોંગ્રેસે

પૂર્ણ સ્વરાજની જાહેરાત કરી ત્યારે તેની પાસે ક્યાં પૂરતા સંસાધનો હતાં. તમે ક્યારેય સાબરમતી આશ્રમની મુલાકાત લીધી છે? આપણા બધા માટે તે પ્રેરણાનું સ્થાન બની શકે છે. આપણે જે લક્ષ્ય સુધી પહોંચવા માંગીએ છીએ ત્યાંથી શરૂઆત કરવી પડશે, તેની કલ્પના કરવી પડશે. 20 વર્ષ પહેલાં કામ કરવા માટે આપણી પાસે કોઈ મોડેલ ન હતું. આજે આપણી પાસે પ્રયોગોની અનેક તકો છે. 2022 સુધીમાં ગરીબી આપણી મોટી સમસ્યા નહીં હોય, તેના કરતાં મોટી સમસ્યા આવકની અસમાનતાની હશે. છેલ્લાં 15 વર્ષોમાં કેટલાંક ક્ષેત્રોમાં આર્થિક પ્રગતિ કરીને આપણે ગરીબી દૂર કરવામાં સફળતા મેળવી, પરંતુ તે દરમિયાન આવકની અસમાનતા નાટકીય સ્વરૂપે વધી છે. આજે ભારતમાં દર મિનિટે 30 લોકો ગામ છોડીને શહેર તરફ પ્રયાણ કરે છે. આવી પરિસ્થિતિમાં લોકોના સમાવેશ માટે ઓછામાં ઓછા 500 નવાં શહેરોનું નિર્માણ કરવું પડશે, નહીંતર દરેક શહેર એક ઝૂંપડપટ્ટી બની જશે. આવાં શહેરોમાં જે લોકોને રહેવાનું છે તેમના જીવનની સ્થિતિને લઈને હું ચિંતિત છું. ભ્રષ્ટ દેશો સમૃદ્ધ નથી હોતાં, આવા દેશોમાં કેટલાંક લોકો ખૂબ જ સમૃદ્ધ હોય છે. દેશમાંથી ભ્રષ્ટાચારને નાબૂદ કરવો એક મહત્ત્વની સમસ્યા છે. ભ્રષ્ટાચારનો સંબંધ અવ્યવસ્થા સાથે છે. ભ્રષ્ટાચારને નાબૂદ કરવા માટે આપણે કૃત્રિમ રીતે ઊભી કરવામાં આવેલી અભાવની સ્થિતિને બદલવી પડશે. ભારતે પોતાનું માનસિક માળખું બદલવાની જરૂર છે. આપણે વિચારધારાઓના આધારે નહીં, પરંતુ આંકડાના આધારે નિર્ણયો લેવા પડશે. સિદ્ધાંતો પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું પડશે. આપણે એમ વિચારીએ છીએ કે અમેરિકા પાસે મોટી કંપનીઓ હોવાના કારણે તે વૈશ્વિક બજારમાં આકર્ષણનું કેન્દ્ર છે, પરંતુ ફિનલેન્ડ જેવો એક નાનકડો દેશ પણ નોકિયા બ્રાન્ડ પ્રસ્તુત કરી શકે છે એ ભૂલવું જોઈએ નહીં. સવાલ એ છે કે ભારતે ક્યાં હોવું જોઈએ? આપણે જાતે જ ભવિષ્યના ભારતની કલ્પના કરવી પડશે.

■ Change India for Quality Life

5 વર્ષમાં કરી શકાય કાયાપલટ

■ દુનિયામાં અનેક ઉદાહરણ થકી પુરવાર થયું છે કે શહેરોનાં મોટાં માળખાગત પરિવર્તન ઓછા સમયમાં પણ થઈ શકે છે
■ ચોક્કસ યોજનાઓ, કુશળ વહીવટી તંત્ર, નાણાંની પૂરતી વ્યવસ્થા અને મજબૂત નીતિઓની જરૂર છે

આ ગામી 20 વર્ષમાં ઝડપી શહેરીકરણને લીધે ગામોમાંથી મોટી સંખ્યામાં લોકો શહેરોમાં આવીને વસવાટ કરશે. એટલે આપણે બ્રિટન, દક્ષિણ આફ્રિકા અને ચીન જેવા દેશોના મોડલ પર ચાલવું પડશે. આ દેશોએ ફક્ત 10 વર્ષમાં જ શહેરોની કાયાપલટ કરી છે. આપણે સમયસર પાંચ મુખ્ય મોરચે વિશેષ પગલાં લેવા પડશે. ફંડ, ગવર્નન્સ, સેક્ટોરલ, પ્લાનિંગ અને શેપ. ચીનમાં શહેરી વિકાસની શરૂઆત સમજી વિચારીને તૈયાર કરેલી યોજના મુજબ થઈ છે. સિંગાપુરમાં 80 ટકા લોકોની રહેવાની વ્યવસ્થા હાઉસિંગ બોર્ડ કરે છે. મકાનો અને રસ્તા બનાવવા માટે વ્યાજ તથા સબસિડીની વ્યવસ્થા છે. લંડનમાં શહેરી યોજના બનાવતી વખતે એ વાતનું ધ્યાન રાખવામાં આવે છે કે 20 વર્ષ બાદ સવારનો ટ્રાફિક કેવો હશે. દક્ષિણ આફ્રિકાના જોહાનિસબર્ગમાં નગરપાલિકાને એક સરકારમાં તબદીલ કરાઈ છે, જેને ચલાવવાની જવાબદારી મેયરની છે.

ફંડિંગ : મદદની ફોર્મ્યુલા

વધુ નાગરિક સુવિધા ઊભી કરવા પુરતાં સંસાધનોની જરૂર પડે છે. ભારતમાં હજુ તેની પૂરતી વ્યવસ્થા નથી. દુનિયાભરની સરકારોએ શહેરોના વિકાસ માટે નાણાં મળતા રહે એવું તંત્ર વિકસાવેલું છે. વિકસિત દેશોમાં નિર્ધારિત ફોર્મ્યુલા અંતર્ગત શહેરોને નાણાં પુરા પાડવામાં આવે છે. બ્રિટનમાં શહેરોને 70 થી 80 ટકા રકમ કેન્દ્ર પાસેથી મળે છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર માટે મોટાં શહેરોને 40 થી 50 ટકા અને નાનાં શહેરોના 60 થી 70 ટકા મદદ કેન્દ્ર પાસેથી મળે છે. ચીનમાં શહેરોને લેન્ડ મોનેટાઈઝેશન એટલે કે જમીન મારફતે નાણાં એકઠા કરવાની છૂટ છે. ચીન પોતાની વિશેષ યોજનાઓનો બજારમાંથી નાણાં એકઠા કરવાના સ્રોત તરીકે ઉપયોગ કરે છે. ચિંતાની વાત એ છે કે અમુક બાબતોને છોડીને ભારતમાં આવા વિકલ્પોનો અત્યાર સુધી ઉપયોગ કરાયો નથી.

ગવર્નન્સ: કોર્પોરેટ્સ પર જવાબદારી

શહેરોની વહીવટી પ્રણાલિ પર તેની પ્રગતિનો આધાર હોય છે. બ્રિટનની રાજધાની લંડનમાં જાહેર માર્ગવાહન વ્યવહાર, વીજળી વગેરે સેવાઓની જવાબદારી કોર્પોરેટ એજન્સીઓ પર છે. ચીનનાં મુખ્ય શહેરોમાં મેયર પદે મજબૂત રાજકીય પૃષ્ઠભુમિ ધરાવતા નેતાની સરકાર નિમણુક કરે છે. તે શહેરી ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરનો વિકાસ અને તેના અમલ માટે ખાસ યોજનાઓની મદદ લે છે. ભારતમાં રાજકીય ખેંચતાણ તેમજ જવાબદારી ભ્રષ્ટ લોકોના હાથમાં હોવાથી કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારોની વિકાસ યોજનાઓ લાંબા સમય સુધી અટકેલી રહે છે.

સેક્ટોરલ પોલિસી : ઓછી આવકવાળા પર ધ્યાન

દુનિયાના મુખ્ય શહેરોમાં તે વિસ્તારો પર વધુ સમય તથા નાણાં ખર્ચાય છે, જે અર્થવ્યવસ્થા અને જીવનધોરણને અસર કરે છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં ગરીબોને મકાન માટે મફતમાં જમીન અપાય છે. સિંગાપોરમાં 80 ટકા લોકો માટે રહેવાની વ્યવસ્થા હાઉસિંગ બોર્ડ કરે છે. આપણી સરકાર સસ્તાં ઘરો બાંધવા વધુ ધ્યાન આપવા લાગી છે. કરોડો રૂપિયાની વ્યવસ્થા પણ કરાઈ છે. એક અબજ કરતાં વધુ વસ્તીને જોતાં એ અપુરતું છે.

પ્લાનિંગ : વર્ષો પહેલાંથી તૈયારી

આયોજનપૂર્વક કામ કરવાથી શહેરોમાં જમીન જેવા ટાંચા સંસાધનોનો યોગ્ય ઉપયોગ કરી શકાય છે. બ્રિટનમાં શહેરોના માસ્ટરપ્લાનમાં જ નાનામાં નાની વાતોનું ધ્યાન રાખવામાં આવે છે. શહેરી અર્થવ્યવસ્થા, જાહેર પરિવહન અને સસ્તા ઘરોની રૂપરેખા મહાનગરના માસ્ટરપ્લાનમાં જ નક્કી કરાય છે.

શેપ : જેવી જરૂરિયાત, તેવું સ્વરૂપ

દુનિયાના મોટાભાગનાં શહેરોમાં વિકાસ તેમના ઈતિહાસ સાથે જોડાયેલો છે. જર્મનીમાં મોટા અને મધ્યમ શહેરો સાથે સાથે વિકસ્યાં છે. આપણે ત્યાં પણ કંઈક આવું જ થઈ રહ્યું છે. ચીને સમજી વિચારીને શહેરો વસાવ્યાં છે. આપણે પણ વિકાસમાં મહત્તમ યોગદાન આપી શકાય એ રીતે શહેરોનો પોર્ટફોલિયો તૈયાર કરવો પડશે.

Mission : World Class Infrastructure ■

શહેરોને જોઈએ 97 લાખ કરોડ

આપણા દેશ માટે આગામી 10 વર્ષ ખૂબ મહત્વનાં છે. આપણા આર્થિક ભવિષ્યની દિશા આજ વર્ષોમાં નક્કી થશે. આ સમય દરમિયાન શહેરોનો વધતો વિસ્તાર અને વધતી વસ્તી આપણા માટે નવા પડકાર લઈને આવશે, તેનો સામનો કરવા આયોજનપૂર્વક આગળ વધવું પડશે. આગામી 10 વર્ષમાં શહેરોના સંભવિત વિસ્તરણનો અંદાજ જોતાં આપણી તૈયારીઓ ઘણી નબળી જણાય છે. સરકારને એ ખબર જ નથી કે 2020 સુધીમાં જે રીતે શહેરોની વસ્તી વધશે તેનાથી કેવી મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડશે, જોકે હજુ કંઈ મોડું થયું નથી. નિષ્ણાંતોના મતે જો આગામી 5 વર્ષમાં નક્કર પગલાં લેવામાં આવે તો સ્થિતિ પર કાબૂ મેળવી શકાય.

શહેરોની વધતી જતી માંગ પૂરી કરવા ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર માટે કુલ ₹97 લાખ કરોડના રોકાણની જરૂર છે. વ્યક્તિદીઠ ₹134 ડોલરનું મૂડીરોકાણ. આટલી મોટી રકમ એકઠી કરવા આપણે અત્યારથી જ ચાર મુખ્ય પદ્ધતિઓ અમલમાં મૂકવી પડશે. તે છે લેન્ડ મોનિટોરિંગ, ઊંચા દરે મિલકત વેરાની વસૂલાત, ધિરાણ અને પબ્લિક પ્રાઈવેટ પાર્ટનરશીપ તથા ફોર્મ્યુલા આધારિત ફંડિંગ. દેશનાં મોટાં શહેરો તો 80 થી 85 ટકા નાણાં પોતાનાં સંસાધનોથી જ મેળવી શકે છે. આવતા 5 વર્ષમાં ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પાછળ ₹1 લાખ કરોડ ખર્ચ કરવાની મુંબઈ મહાનગરીય વિકાસ પ્રાધિકરણની યોજના છે. મુંબઈ જમીનો વેચીને મોડલ આધારિત યોજનાઓ લાગુ કરીને નાણાં એકઠા કરવાની તૈયારી કરી રહ્યું છે. મોટાં શહેરોએ ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસ ટેક્સનો 18થી 20 ટકા ભાગ પોતાની પાસે રાખવો જોઈએ.

દિલ્હીનું મોડલ શ્રેષ્ઠ

2020 સુધીમાં આપણાં કેટલાક શહેર દુનિયાના દેશો કરતાંય મોટો વિસ્તાર ધરાવતાં હશે, પરંતુ આપણી વહીવટી પ્રણાલી આ પડકારનો સામનો કરવા તૈયાર નથી. પાટનગર દિલ્હી તેનું સ્પષ્ટ ઉદાહરણ છે, જેને અડધા રાજ્યોનો દરજ્જો મળેલો છે. દેશના ઓછામાં ઓછા 20 મોટાં શહેરોમાં મહાનગરીય અને સ્થાનિક નિગમોની પરસ્પર ભૂમિકાઓ સ્પષ્ટ હોવી જોઈએ, પરંતુ ગણ્યા ગાંઠ્યા શહેરોનાં મહાનગરીય પ્રાધિકરણ અસરકારક કામ કરે છે. આપણે વિશેષજ્ઞ અધિકારીઓવાળી કોર્પોરેટ એજન્સીઓની નિમણૂક કરવી જોઈએ. મુંબઈની બસ અને ઈલેક્ટ્રિક એજન્સી તેનું ઉત્તમ ઉદાહરણ છે. આપણે શહેરી તંત્રનું ટેકનિકલ અને વહીવટી માળખું પણ મજબૂત કરવું પડશે. ભારતીય વહીવટી સેવા અંતર્ગત કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારોને સમર્પિત અધિકારીઓ તૈયાર કરવા પડશે. આપણે ત્યાં શહેરોના વિકાસ માટે નક્કર યોજનાઓનો

અભાવ છે. શહેરી વિકાસની યોજનાઓ ફક્ત કાગળ પર જ દોડી રહી છે. દેશના કોઈ પણ શહેરમાં 2020 સુધીનો પરિવહન માસ્ટર પ્લાન તૈયાર કરાયો નથી. આવનારા દિવસોમાં વસ્તી વધારાને ધ્યાનમાં રાખીને એક મજબૂત યોજના બનાવી પડશે. મોટાં શહેરો માટે 10 થી 20 વર્ષની યોજના બનાવવી પડશે. અત્યારથી જ આયોજન થશે તો આવતાં 10 વર્ષમાં લગભગ 60 લાખ હેક્ટર જમીન ખેતી માટે બચાવવામાં આપણે સફળ રહીશું.

ચાર મોરચે કામ જરૂરી

દુનિયાનાં તમામ વિકસિત શહેરો ચાર મહત્વનાં ક્ષેત્રે યોજનાઓ તૈયાર કરે છે. આ તમામ મોરચે આપણે સંપૂર્ણ નિષ્ફળ છીએ. રસ્તાં કે મકાનોના મુદ્દે ગંભીરતા નહીં દાખવાય તો દેશમાં ઝૂંપડપટ્ટીઓ વધતી રોકવામાં નિષ્ફળ રહીશું. 2020 સુધીમાં 3.8 કરોડ પરિવારો માટે સસ્તાં ઘર ઉપલબ્ધ કરાવવાં એક પડકાર હશે. ગરીબ લોકો માટે ભાડે મકાન લેવાની પરંપરાને પણ પ્રોત્સાહન આપવું પડશે. સસ્તી શ્રેણીના 30 ટકા ઘરોને ભાડે આપવાની વ્યવસ્થા કરવી પડશે. શ્રેષ્ઠ યોજનાઓ નોકરી અને જાહેર પરિવહન માટે પણ બનાવવી પડશે.

સેટેલાઈટ શહેર વસાવવા પડશે

ભાવિ જરૂરિયાતોને ધ્યાનમાં રાખીને ચાર પગલાં ભરવાં પડશે. પ્રથમ ટિયર 1 શહેરો મુંબઈ, દિલ્હી અને ચેન્નાઈ તથા ટિયર 2 શહેરોમાં રોકાણ કરવું પડશે. ત્રીજું એ કે જેમનો વિકાસ દર 7 ટકા કરતાં વધુ છે એવા ટિયર 3 અને 4 શહેરોમાં સુવિધાઓ પાયાના સ્તર સુધી પહોંચાડવી પડશે. નવા શહેરો માટે એક નવી યોજના બનાવવી પડશે. અત્યારે આપણે ટિયર 1 અને 2 શહેરોની આજુબાજુ 25 નવાં સેટેલાઈટ શહેર વિકસિત કરવાની ક્ષમતા રાખીએ છીએ.

■ Mission : Super Power India

■ ભારતમાં આઉટસોર્સિંગની તક અને મુક્ત વાતાવરણનો લાભ

■ ભારતમાં લેબર સસ્તી છે, પરંતુ અસમાનતા અને ભ્રષ્ટાચારના મુદ્દા આડે આવે આવે છે

ભારતને સુપર પાવર બનવાનાં ચાન્સ

ટેકનોલોજી ઈનોવેશન

અમેરિકા અને ચીનની જેમ ભારત પણ મહાસત્તા બને તેવી સંભાવનાઓ ઊભી થઈ છે. સુપર પાવર અર્થાત્ મહાસત્તા બનવા માટેની પ્રથમ જરૂરિયાત ટેકનોલોજી આધારિત સંશોધન પર આગળ વધતું અર્થતંત્ર. બ્રિટને સ્ટીમ એન્જીનની શોધ કરી તેને વહાણ પર ફીટ કરીને વિશ્વભરના દેશો સાથે વેપાર વિકસાવ્યો હતો. નવા સંશોધનો સાથે કદમ મીલાવવામાં બ્રિટન પાછું પડ્યું છે. આર્થિક તંત્ર મંદીની દિશામાં છે. અમેરિકાએ એટોમ બોમ્બ અને પેટ્રોઈલ મિસાઈલ બનાવીને જાપાન અને ઈરાકને જીત્યા હતાં. અમેરિકામાં ટેકનોલોજી ક્ષેત્રે ઓટ આવી છે. છેલ્લા દાયકામાં અમેરિકામાં કોઈ નોંધપાત્ર ઈનોવેશન થયું નથી. બીજી તરફ ભારતમાં રીસર્ચના પ્રોજેક્ટનું આઉટસોર્સિંગ થઈ રહ્યું છે. ચીન મોટા ભાગે અન્ય દેશોએ શોધેલી પ્રોડક્શન ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરે છે. જેમ પ્રથમ જરૂરિયાત ટેકનોલોજી આધારિત અર્થતંત્રની છે તેમ બીજી જરૂરિયાત ઉત્પાદન ખર્ચ સસ્તું હોવું જોઈએ તે છે. સરકારે ઉત્પાદનોને સસ્તાં બનાવવા પ્રયાસ કરવો જોઈએ, તેથી વૈશ્વિક ઉત્પાદનોની સ્પર્ધામાં ટકી રહેવાય. ઉત્પાદનમાં લેબર કોસ્ટ મહત્વની હોય છે. ભારત અને ચીન આ મુદ્દે સજાગ છે, જ્યારે અમેરિકા હજુ આ બાબતે ઊંધે છે. મેન્યુફેક્ચરીંગ ઈન્ડસ્ટ્રી અમેરિકામાંથી બહાર નીકળી ગઈ છે. લીગલ રીસર્ચ, ક્લીનીકલ ટ્રાયલ્સ, હેલ્થકેર અને કોમ્પ્યુટર આધારિત ટ્યુટોરીયલ્સ હવે અમેરિકામાંથી બહાર આવીને ભારતમાં આવી રહ્યાં છે. ભારતમાં લેબર સસ્તી છે. અમેરિકામાં જે મંદી ચાલે છે તેની પાછળનું એક કારણ લેબરના ઊંચા ભાવ છે. અમેરિકાની કંપનીએ ચીન અને ભારતને આઉટસોર્સ માટે પસંદ કર્યા તેની પાછળનું મુખ્ય કારણ ઓછો લેબર ચાર્જ છે. અમેરિકાના કામદારોએ નોકરી ગુમાવી તેના કારણે બેંકમાંથી લીધેલી લોન તેઓ ભરપાઈ કરી શક્યા નહોતા, પરિણામે બેંકો પણ ડૂબી હતી.

ઓપન ગવર્નન્સ

સુપર પાવર બનવા માટેની બીજી જરૂરિયાત ઓપન ગવર્નન્સ છે. નાગરિકો પોતાની રજૂઆતો મુક્તપણે રજૂ કરી શકે અને નવી પ્રવૃત્તિઓને વેગ મળે છે. જ્યાં નાગરિકોને દરેક બાબતે પ્રતિબંધોમાં જકડી રાખવામાં આવે અને ચારે બાજુ ક્લોઝ સરકીટ કેમેરા હોય આવી જગ્યાએ નાગરિકો કંઈ નવું કરી શકતા નથી. વિરોધ પક્ષની ગેરહાજરીમાં સરકારને છુટ્ટો દોર મળી જાય છે. આવું જ્યારે ચીનમાં ક્રાંતિ થઈ ત્યારે થયું હતું, અમેરિકા અને ભારત મજબૂતાઈથી બહાર આવ્યાં હતાં, કેમ કે મુક્ત વાતાવરણ હતું.

ભ્રષ્ટાચાર

સુપર પાવર બનવાની ત્રીજી જરૂરિયાતમાં ભ્રષ્ટાચાર મુક્ત સરકાર હોવી જોઈએ. ભ્રષ્ટ દેશોમાં ભ્રષ્ટાચાર કરવામાં અધિકારીઓ તેમની એનર્જી ગુમાવે છે. દેશનો પૈસો સ્વીસ બેંકમાં જમા થાય છે, હકીકતે તે રોડ અને બંદરો બાંધવાના કામમાં આવવો જોઈએ. આ મુદ્દે અમેરિકા મજબૂતાઈ સાથે બહાર આવ્યું છે. ટ્રાન્સપેરન્સી ઈન્ટરનેશનલ કર્પોરેશન ઈન્ડેક્સમાં અમેરિકાને 17માં નંબરે મુક્યું છે, જ્યારે ચીનને 79માં અને ભારતને 84મા સ્થાને મુક્યું છે.

સમાનતા

સુપરપાવર બનવાની ચોથી જરૂરિયાતમાં સમાનતાનો સમાવેશ કરી શકાય. પૈસાદાર અને ગરીબ વચ્ચેની આવકમાં ખૂબ મોટો તફાવત સામાજિક સમસ્યાઓ ઊભી કરે છે. જેના કારણે ભાગલાવાદ અને નક્સલવાદ જેવી મુવમેન્ટ ઊભી થતી હોય છે. પૈસાદારો અને ગરીબો દેશની સમૃદ્ધિ વધારવા સાથે રહીને કામ કરવાના બદલે અંદરે અંદર લડતા રહી પોતાની શક્તિનો વ્યવ કરે છે. આ બાબતમાં અમેરિકા આગળ છે. ભારતમાં આ મુદ્દે જે અસમાનતા છે એવી જ અસમાનતા ચીનમાં છે, પણ તેને પોલીસે દબાવી દીધી છે. ચીનની સરખામણીમાં ભારતની સ્થિતિ સારી છે. ભારતમાં કોઈપણ સમસ્યાને મુક્ત રીતે રજૂ કરી શકાય છે અને સરકાર તેને સાંભળે છે. અહીં જે ચાર જરૂરિયાતો સુપરપાવર બનવા માટેની દર્શાવાઈ છે તેમાં સમગ્ર રીતે જોવા જઈએ તો ટેકનોલોજી ઈનોવેશન, ઓપન ગવર્નન્સ, ભ્રષ્ટાચારને કાબુમાં રાખવો અને સમાનતાના મુદ્દા પૈકી ચારમાંથી ત્રણ મુદ્દે અમેરિકા આગળ છે. ભારત બીજા અને ચીન ત્રીજા નંબરે છે. ચીન ટેકનોલોજી ઈનોવેશન, ઓપન ગવર્નન્સ, ભ્રષ્ટાચાર અને સમાનતાના મુદ્દે નબળું છે. અમેરિકા આજે ભલે મોખરે રહ્યું હોય, પણ તેના દ્વારે ઘણી સમસ્યાઓ ટકોરા મારી રહી છે. ટેકનોલોજી સંશોધનોની આઉટસોર્સ વધી રહી છે. અમેરિકાના વિદ્યાર્થીઓ ગણિત અને વિજ્ઞાનમાં નપાસ થઈ રહ્યાં છે. ભ્રષ્ટાચાર ધીરે ધીરે વધી રહ્યો છે. અસમાનતાની સ્થિતિ મોટાપાયે વધી રહી છે. ઘણા કુટુંબોને તેમના ઘરોમાંથી બહાર કાઢી મૂકવામાં આવ્યાં છે. આ લોકો શેરીઓમાં પૂંડાના બનાવેલા મકાનમાં રહે છે. આની સરખામણીમાં ભારતની સ્થિતિ સુધરેલી છે. આપણે ટેકનોલોજી ઈનોવેશનમાં પ્રગતિ કરી, પણ ભ્રષ્ટાચાર અને સમાનતાનો મુદ્દો આપણી મોટી સમસ્યા છે. જો આ બે મુદ્દાનું નિરાકરણ લાવીએ તો ચોક્કસ પણ સુપર પાવર બની શકીએ, નહીંતર આપણે આ તક ગુમાવી દઈશું.

► Change World for Quality Life

આવો સપના કરીએ સાકાર... આવતી કાલ માટે...

દુ નિયાનું સૌથી મોટું લોકતંત્ર અને આઝાદીનાં 66 વર્ષ. એક બાજુ મુશ્કેલીઓનાં ઢગલા અને બીજી બાજુ આ જ ઢગલામાંથી ફેલાતા હજારો સપના કોઈ તોફાનની જેમ દેશની નસોમાં વિખેરાઈ રહ્યાં છે. આ તોફાન કોઈ સાધારણ તોફાન નથી, પણ એક વિરાટ જન ઊર્જાનું તોફાન છે. દરેક અવાજમાં ક્રાંતિની ગૂંજ છે. આ જનચેતના ઈતિહાસની ધારા બદલે છે. નવી સવારની રચના કરે છે. સમયનાં અંધારામાં સૂરજનું વાવેતર કરે છે. ચાલો આવનારા ભવિષ્ય માટે એક સપનું જોઈએ. સપનાં જ આગળ જતાં હકીકતનું રૂપ ધારણ કરે છે.

સપનાં, જે કરવાં છે પૂરા...

- ◆ ભોજન, વસ્ત્ર અને ઘર માટે કોઈ બીજા પર નિર્ભર ન હોય.
- ◆ જરૂરી વસ્તુઓની કિંમત સામાન્ય જનતાને પરવડે તેવી હોય.
- ◆ વૈજ્ઞાનિક વિચારનો વિકાસ હોય.
- ◆ પ્રશિક્ષણ અને રોજગારીની તક બધાની પાસે સરખી હોય.
- ◆ લોકો સ્વસ્થ અને સમાજ વિકસિત હોય.
- ◆ પરિવારથી સંસદ સુધી લોકતાંત્રિક મૂલ્યોનો વિકાસ હોય.
- ◆ પર્યાવરણ સુરક્ષા સુનિશ્ચિત હોય.
- ◆ ભયમુક્ત સમાજ હોય.
- ◆ શહેર વિકસિત અને સમાજ શિક્ષિત હોય.
- ◆ રાજનીતિમાં અપરાધીકરણ અને પારિવારીકરણથી મુક્ત હોય.
- ◆ સમાજ રંગભેદ, લીંગભેદ, ભાષાભેદ, પ્રાંતભેદ, જાતિભેદ, આર્થિકભેદ, સંસ્કૃતિભેદ અને સાંપ્રદાયિકભેદથી મુક્ત હોય.

તાકાત ભારતની...

- ◆ સતત હરણફાળ ભરતી અર્થવ્યવસ્થા.
- ◆ તમામ ક્ષેત્રોમાં વધતી જતી ક્ષમતા.
- ◆ વિશ્વમાં સૌથી વધારે ન્યૂઝ ચેનલો ધરાવતો દેશ.
- ◆ જ્ઞાનનાં હબ તરીકે ઉદયમાન.
- ◆ વૈશ્વિક પરિદ્રશ્યમાં મજબૂત હાજરી.
- ◆ વિશ્વની સૌથી યુવા કાર્યશક્તિ.
- ◆ અપાર સૌરઊર્જાનો ભંડાર.
- ◆ કુદરતી સંપત્તિઓથી ભરપૂર દેશ.
- ◆ ઉત્પાદન અને ગુણવત્તામાં વિશ્વમાં શાખ.
- ◆ વિજ્ઞાનનાં ક્ષેત્રમાં નિતનવી પ્રગતિ.
- ◆ દુનિયાનું સૌથી મોટું સૈનિક નેટવર્ક.
- ◆ IIM અને IIT જેવી શિક્ષણ સંસ્થાનાં વિદ્યાર્થીઓની વિશ્વભરમાં ડિમાન્ડ.
- ◆ સોફ્ટવેર અને સેવા ક્ષેત્રોમાં ભારત દુનિયામાં આગળ.
- ◆ 35 લાખ વિદ્યાર્થીઓનું નામાંકન કરનાર વિશ્વવિદ્યાલય ઈગ્નુ ભારતમાં.
- ◆ ભારતનાં મુંબઈ શહેરની લોકલ ટ્રેન રોજ 72 લાખ પેસેન્જરોનાં પરિવહન સાથે વિશ્વની બીજા ક્રમની સૌથી વ્યસ્ત ટ્રાન્સપોર્ટ સિસ્ટમ છે.

ભારતની પ્રગતિ...

- ◆ શ્વેતક્રાંતિ પછી ભારત દૂધ અને દૂધમાંથી બનતી ચીજવસ્તુઓનો સૌથી મોટો નિર્માતા દેશ બન્યો છે.
- ◆ સ્ટીલ, ટેલિકમ્યુનિકેશન્સ, ઈન્ફોર્મેશન્સ, પાવર પ્લાન્ટ્સ વગેરેનાં રાષ્ટ્રીયકરણથી આર્થિક તંત્ર મજબૂત બન્યું છે.
- ◆ ભારત ઓટોમોબાઈલ ક્ષેત્રે ઝડપથી વૃદ્ધિ કરનારા દેશોમાં બીજો અને વાહન ઉત્પાદનમાં સાતમો છે.
- ◆ પેટ ઉત્પાદન અનાજ, તલ, દાણ, ફળ અને શાકભાજીમાં ભારત વિશ્વમાં બીજા સ્થાન પર છે. મસાલા અને કાજુનાં નિકાસમાં સૌથી આગળ.
- ◆ 42 લાખ કિલોમીટરમાં ફેલાયેલ ભારતીય રોડ નેટવર્ક દુનિયામાં બીજા નંબરનું સૌથી મોટું નેટવર્ક છે.
- ◆ 2009માં દુનિયાની 15 અગ્રણી આઉટસોર્સિંગ કંપનીઓની યાદીમાં સાત ભારતીય કંપનીઓ સામેલ હતી.

હવે જોઈએ નવી આઝાદી...

- ◆ નિરક્ષરતાથી આઝાદી ◆ કુપોષણથી આઝાદી ◆ અન્યાયથી આઝાદી
- ◆ ભેદભાવથી આઝાદી ◆ બીમારીથી આઝાદી ◆ ભ્રષ્ટાચારથી આઝાદી
- ◆ બેકારીથી આઝાદી ◆ અસુરક્ષાથી આઝાદી
- ◆ રૂઢિચુસ્ત વિચારસરણીમાંથી આઝાદી ◆ મોંઘવારીથી આઝાદી
- ◆ અસામાજિક મૂલ્યોમાંથી આઝાદી ◆ પ્રદૂષણથી આઝાદી

મુશ્કેલીઓને ઓળંગવી છે...

- ◆ અસમાન ધન વિતરણ, મહત્વપૂર્ણ આર્થિક પ્રગતિ છતાં 1/4 આબાદીની રોજની આવક 20 રૂપિયા કરતાં ઓછી.
- ◆ દુનિયામાં સૌથી વધારે બાળમજૂર ભારતમાં છે.
- ◆ ભારતીય રાજનીતિ નકસલવાદ, ઉગ્રવાદ અને અલગતાવાદ જેવી સમસ્યાઓથી ઘેરાયેલી.
- ◆ યુનિસેફ અનુસાર દુનિયાભરનાં કુપોષિત બાળકોમાં 3માંથી 1 ભારતીય શિશુ હોય છે. 50 ટકા ભારતીય બાળકોનાં મૃત્યુનું કારણ કુપોષણ.
- ◆ ભારત પર્યાવરણીય સમસ્યાઓથી ઘેરાયેલો દેશ છે. દુષ્કાળ, પૂર, ઘટતાં વન અને જળપ્રદૂષણ મુખ્ય છે.

ભારતનાં નવાં સપના...

- ◆ નશામુક્તિ ◆ કાળા નાણાં પર પ્રતિબંધ ◆ બધા માટે સમાન તક
- ◆ સશક્ત લોકપાલ ◆ રાઈટ ટૂ રિકોલ ◆ યોગ્ય પર્યાવરણ નીતિ
- ◆ GDPમાં દરેક તબક્કાની ભાગીદારી ◆ યોગ્ય ઊર્જા નીતિ
- ◆ મજૂરોનાં કાયદાઓનો યોગ્ય ઉપયોગ ◆ યોગ્ય કૃષિનીતિ
- ◆ સરકારી કામકાજમાં પારદર્શિતા ◆ શિક્ષણનો સમાન અધિકાર
- ◆ દેશમાં રોજગારની તક ◆ રાષ્ટ્રનિર્માણમાં સુનિશ્ચિત ભાગીદારી
- ◆ સંસ્કૃતિ અને શિક્ષણ માટે અગ્રગામી નીતિ
- ◆ વ્યાવસાયિક સંભાવનાઓની નવી ક્ષિતિજ
- ◆ ક્વોલિટી ભારતનું નિર્માણ

નવાં આંદોલનની શરૂઆત

ભ્રષ્ટાચાર અને કાળા નાણાં મુક્તિ આંદોલન, ગંગા બચાઓ આંદોલન, પ્રદૂષણ મુક્તિ આંદોલન, સંસ્કૃતિ બચાઓ આંદોલન, ગરીબી હટાવો આંદોલન, બેદી બચાઓ આંદોલન અને ચેન્જ ઇન્ડિયા આંદોલન...

એક નવાં પ્રકારની આઝાદીની લડાઈ, એક નવાં પ્રકારની ક્રાંતિ, એક નવાં પ્રકારની પહેલ, એક નવો શંખનાદ કે એક સોશિયલ હિસ્ટોરિયા ? અત્યાર સુધી જેટલી પણ ક્રાંતિ થઈ છે એ રાજકીય પૂર્વગ્રહ, મીડિયા કે વ્યાવસાયિક આગ્રહો અને સામાન્ય જનતામાંથી ઊઠેલ ભાવનાત્મક આવેગોથી પ્રેરિત રહી છે. અત્યારે ક્રાંતિનો સમય છે. વિશ્વપટલ અનેક રાજકીય અને સામાજિક ક્રાંતિનો નવો ઈતિહાસ લખી ચૂકી છે. અનેક દેશોમાં સત્તા અને શક્તિનું પરિવર્તન થઈ ચૂક્યું છે. અનેક સરમુખત્યાર તંત્રનો અંત આવ્યો છે. દુનિયાભરની સરકાર જનતા પ્રત્યેની જવાબદારીને સમજવા લાગી છે. એકાએક જવાબામુખીની જેમ ફૂટતું જનતાનું આ વિદ્રોહી વલણ સત્તા પક્ષને ડરાવે છે. હચમચાવી નાંખે છે, પણ જગાડી શકતા નથી. શું હવે આ છબીને કોઈ બદલી નહીં શકે ? શું એક છેડો ઘસડાવો અને બીજો છેડો દોડવો રહેશે. ઈન્ડિયા અગેસ્ટ કર્પ્શનનાં બેનર હેઠળ કેટલી આશાઓ સાથે એક સત્યાગ્રહી વૃદ્ધ જનતાને ભ્રષ્ટતંત્રની વિરૂદ્ધ જગાડે છે. સશક્ત લોકપાલ બિલની માંગ માટે આમરણ અનશન કરે છે. સત્યાગ્રહ શબ્દ જેટલો સુંદર એટલો મુશ્કેલીભર્યો છે. સત્ય જે સ્વયંસિદ્ધ અને સાર્વજનિક છે છતાં આપણે આગ્રહ કરવો પડે. અંગ્રેજોનાં આગ્રહની વાત સમજી શકાય છે. એ પારકા લોકો હતાં, તેથી આપણાં દુઃખને ઊંડાણપૂર્વક સમજી શકતા નહોતાં. હવે તો આપણા લોકો છે. આપણું શાસન છે. આપણી સરકાર છે. આપણું પ્રજાતંત્ર છે. છતાં આગ્રહ અને પરિણામ શૂન્ય. અંગ્રેજો કરતાં આપણું તંત્ર વધારે નિર્મમ અને બહેરું હોય એવું લાગે છે. રોજ નવાં ગોટાળા, નીતનવાં ઘા, જનતા શું કરે ? સહન કરે કે પછી વિદ્રોહ કરે, પણ વિદ્રોહ કરવાથી શું મળશે ? મીડિયાને બૂમો પાડવા માટે ચાર દિવસનો મસાલો ! ક્રાંતિનાં વાસ્તવિક ઉદ્દેશ્યની ખબર નથી એ લોકો પણ ભીડમાં ઊભા રહીને બૂમો પાડી રહ્યાં છે. આ ભીડને બેવડી કરવામાં મોટો રોલ તો ઈલેક્ટ્રોનિક મીડિયાનો રહ્યો છે. કેટલાક લોકો કેમેરામાં આવી જવાની લાલચે ખેંચાયા, કેટલાક રાજકીય લાભની લાલચે, કેટલાંક સામાજિક પ્રતિષ્ઠાનાં લાભે અને કેટલાંક એમના ખરા ભાવે ખેંચાયા. આઝાદીની લડાઈ એક લાંબા પ્રયત્ન પછી એટલા માટે જીતી લીધી કે આપણે બધા ગુલામ હતાં, પરંતુ હાલમાં થયેલ આંદોલનમાં સામેલ લોકોની વચ્ચે આવા પ્રકારનું સાર્વભૌમિક સત્ય હાજર નહોતું. ભ્રષ્ટાચારનાં મુદ્દા પર ભેગી થયેલી ભીડમાં કેટલા લોકો ઈમાનદાર હતાં. દામિની પ્રકરણ દરમિયાન ભેગી થયેલી ભીડમાં અનેક મહિલાઓ સાથે અભદ્રતાનાં સમાચાર સાંભળવા મળ્યાં હતાં. પછી કેવી રીતે માની લેવામાં આવે કે આ ભીડ દામિની માટે ન્યાય માંગનારા લોકોની હતી. આ ભ્રમિત ભીડ પાસેથી કેવા પ્રકારનાં પરિવર્તનની આશા રાખવામાં આવે, આખા દેશની સામૂહિક ચેતના સકારાત્મક પરિવર્તનની વાહક હતી. જે કોઈ બુલબુલનું જીવન જીવીને રાજકારણની અંધારી ગલીઓમાં ખોવાઈ જાય છે. શાસન અને પ્રશાસનનાં ધબકારને જામ કરનારી આ અભૂતપૂર્વ ભીડ હાથમાં ટીવીનું રિમોટ કે તાજા અખબારને દબાવીને ફરી પોતપોતાના ઘરો અને આજીવિકાનાં ચોકઠામાં ગોઠવાઈ જાય છે. પહેલ કરવા માટે થયેલી ભીડ તો ઠીક, પણ પહેલ કરનારા જ વેચાઈ જાય છે. બધું જ ફરીથી જૂના ઢગલા પર ચાલે છે. સામાન્ય માણસ હજુ પણ ઉઘાડા પગે ચાલી રહ્યો છે. તે એક ઊંડા શ્વાસ સાથે કહે છે કે મને પહેલેથી જ ખબર હતી. અહીં કંઈ બદલાવાનું નથી. સવાલ એ છે કે અહીં સામાન્ય માણસનાં આ નિષ્કર્ષને કડવા યથાર્થ રૂપમાં સ્વીકારવામાં આવે કે નિરાશવાદી વલણનાં રૂપમાં ? શું આ બગડી ચૂકેલા

વાતાવરણને ક્યારેય બદલી નહીં શકાય ? આવનારા સમયમાં આવી જ ઉન્માદી ભીડ ભેગી કરીને આપણે કોઈ ઉકેલ શોધી શકીશું ? ઈતિહાસની વાત કરીએ તો સમયની ધારાને દર વખતે જનચેતનાએ નવો વળાંક આપ્યો છે. જનઊર્જા વગર સમાજમાં કોઈ પણ મોટું પરિવર્તન શક્ય ન બની શકે, કારણ કે સમાજ માનવ ઊર્જાથી બને છે. નિરાશવાદીઓ પણ ઉન્માદી ભીડ કરશે. એક દિવસ આ બધી જ નકારાત્મકતા સકારાત્મકતામાં બદલાશે. સમાજમાં પરિવર્તનની વાહક આ જનચેતના બનશે. આ વિરાટ રેલી બધુંજ બદલી નાખવાનાં જુસ્સા સાથે નીકળી છે. આપણે ફક્ત આ રેલીને યોગ્ય ઉદ્દેશ્ય સાથે બાંધવાની છે. ચિકિત્સાશાસ્ત્ર કહે છે કે એક જ રોગથી ગ્રસ્ત દસ રોગીઓને એકજ પ્રકારની દવા આપી શકાતી નથી. સમાજનાં સંદર્ભમાં આ જ વાત મનોવિજ્ઞાન કહે છે. જે રોગોમાં આખો સમાજ જકડાયેલો હોય ત્યારે એ જાણવાની સૌથી વધારે જરૂર છે કે ક્યાં રોગનું સંક્રમણ ક્યાં ભાગમાં વધારે અને ઓછું છે. સારા સામાજીકરણનાં બીજા પડશે, ત્યારે સારા નાગરિકોનો પાક તૈયાર કરી શકાશે. કોઈ પણ પરિવર્તન બે મિનિટમાં મેળવી શકાતું નથી. ભ્રષ્ટાચાર, અત્યાચાર, દુરાચાર અને પ્રદૂષણની ઊંડી ખીણમાંથી બહાર નીકળવા માટે સમાજને ધીરજની જરૂર છે. શરૂઆત સ્વયંથી કરીએ, પછી જુઓ આપણા સપના સાકાર થશે. આ વંટોળ જે વહી રહ્યો છે એમાં એક સુંદર દુનિયાનું સપનું છે. આ સપનું આવતીકાલે હકીકત હશે.

અમને ગર્વ છે

- ◆ ભારતનો સોફ્ટવેર ઉદ્યોગ દુનિયામાં પ્રસિદ્ધ છે. 1991-92માં ફક્ત 15 કરોડ અમેરિકન ડોલરથી શરૂ કરવામાં આવ્યો હતો, જે 1999-2000માં 570 કરોડ અમેરિકન ડોલરનો થઈ ગયો હતો.
- ◆ ભારતીય અર્થવ્યવસ્થા નોમિનલ સિદ્ધાંતો અનુસાર વિશ્વની નવમી તથા GDPનાં સિદ્ધાંતો અનુસાર વિશ્વની ત્રીજી સૌથી મોટી અર્થવ્યવસ્થા.
- ◆ ઝડપથી વધી રહેલાં એન્જિનિયરિંગ ઉત્પાદનનો નિકાસ 2012-13માં 5700 કરોડ અમેરિકન ડોલર રહ્યો. એશિયા, આફ્રિકા અને અમેરિકામાં ભારતનો સમગ્ર નિકાસ 19,727 કરોડ અમેરિકન ડોલર હતો.
- ◆ વિશ્વમાં ભારત નાની કારનાં ઉત્પાદનમાં બીજા નંબરનો દેશ છે.
- ◆ દુનિયામાં સૌથી વધારે દૂધનું ઉત્પાદન ભારતમાં થાય છે. કાજુ, ચા, આદુ, હળદર અને મરીનાં ઉત્પાદનમાં પણ ભારત વિશ્વમાં અવ્વલ છે. વિશ્વની સૌથી વધુ પશુ સંખ્યા ભારતમાં છે.
- ◆ ભારત બીજો સૌથી મોટો વેજાનિકો અને એન્જિનિયરોનો દેશ છે.
- ◆ દુનિયામાં સૌથી વધારે ફિલ્મો ભારતમાં બને છે.
- ◆ 13 લાખ સક્રિય જવાનો અને 18 લાખ રિઝર્વ સેના સાથે ભારતીય આર્મી વિશ્વની બીજા નંબરની સૌથી મોટી સેના છે.
- ◆ USA, જાપાન અને ભારતે પોતાના સુપર કોમ્પ્યુટરનું નિર્માણ કર્યું છે.
- ◆ દુનિયામાં સૌથી વધારે પોસ્ટ ઓફિસ ભારતમાં છે.
- ◆ વિશ્વની સૌથી મોટી લોકશાહી. વસ્તીમાં બીજો અને વિસ્તારમાં સાતમો સૌથી મોટો દેશ. 10 હજાર વર્ષની પ્રાચીન સભ્યતા ધરાવતો દેશ.

આવતા દાયકાની બિઝનેસ ગિફ્ટ !

અમદાવાદનાં છેડા પર આવેલા અને ગુજરાતનાં ગ્રોથ એન્જિન તરીકે ઓળખાતા ગિફ્ટ સિટીમાં આવનાર 10 વર્ષોમાં શું ડેવલપમેન્ટ થશે, આ વિકાસ પર પ્રતિધ્વનિનો રિપોર્ટ...

- ◆ ₹ 78 હજાર કરોડનાં ખર્ચે ગિફ્ટ સિટી ફાઇનાન્સ હબ બનશે
- ◆ અમદાવાદ અને મુંબઈની સીધી ટક્કર
- ◆ આવતાં 10 વર્ષમાં અહીં ઇન્સ્ટિટ્યૂટ્સ, બેન્ક્સ અને ઇન્વેસ્ટમેન્ટ કંપની સાથે ફાઇનાન્શિયલ કન્સલ્ટન્ટ્સ તેમની ઓફિસ ખરીદશે.
- ◆ ગાંધીનગર અને અમદાવાદ વચ્ચે આકાર લેશે
- ◆ 886 એકર વિસ્તારમાં ગિફ્ટ સિટી સાકાર થશે

ગિફ્ટ સિટી : ગુજરાત ઇન્ટરનેશનલ ફાઇનાન્સ ટેક સિટીને ગુજરાતનાં ગ્રોથ એન્જિન તરીકે જોવામાં આવે છે. અમદાવાદ શહેરનાં છેડા પર અને ગાંધીનગર અમદાવાદની વચ્ચે આકાર લઈ રહેલા ગિફ્ટ સિટીમાં આવતા દસ વર્ષમાં ફાઇનાન્શિયલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ્સ, બેન્ક્સ, ઇન્વેસ્ટમેન્ટ કંપનીઝ અને ઇન્ટરનેશનલ કન્સલ્ટન્ટ્સ પણ તેમની ઓફિસ ખરીદવાનાં છે. ગિફ્ટ સિટી વેસ્ટર્ન રિજનમાં અમદાવાદને ફાઇનાન્સ હબ બનાવવા માટેની દાવેદારી મજબૂત બનાવશે. ફાઇનાન્સ ક્ષેત્રે આગળ આવવા માટે અમદાવાદ અને મુંબઈ વચ્ચે સીધી ટક્કર છે.

દિલ્હી કરતા સેફ અમદાવાદ : ગિફ્ટ સિટી તેના પ્લાન મુજબ બનશે એટલે શહેરનું નામ આખા વિશ્વમાં ગાજતું થશે. વૈશ્વિક ફાઇનાન્શિયલ કંપનીઝ અહીં આવશે. એક્સપોઝરને કારણે અહીં ઓફિસ ખરીદવાનું વધશે.

અમદાવાદ મોખરે : દેશનાં મોટા શહેરોમાં ડેવલપમેન્ટ સેચ્યુરેશન આવી ગયું છે. આવનારા દાયકામાં ટીયર ટુ અને થી શહેરો જ આગળ નીકળશે. અમદાવાદ સૌથી મોખરે છે. આવનારા વર્ષોમાં સર્વિસ બેઝ્ડ એમ્પ્લોયમેન્ટ જનરેશન થશે. ગુજરાતમાં ટેલિકમ્યુનિકેશન ઇન્ફ્રાને કારણે વિકાસ થશે.

શું બનશે ગિફ્ટ સિટીમાં ?

પ્રોસેસિંગ એરિયા

- ◆ ઇન્ટરનેશનલ ફાઇનાન્શિયલ સર્વિસ સેક્ટર
- ◆ ઇન્ટરનેશનલ ટેકનો પાર્ક અને ઇન્ટરનેશનલ માર્કેટ જોન
- ◆ કોમોડિટી એક્સચેન્જ ◆ ગ્લોબલ ટ્રેડિંગ એક્સચેન્જ ◆ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ
- ◆ બેન્કિંગ ◆ IT/ITES ◆ KPO/BPO ◆ ડેટા સેન્ટર્સ

નોન પ્રોસેસિંગ એરિયા

- ◆ કોમર્શિયલ અને ઓફિસ બિલ્ડિંગ
- ◆ સર્વિસ એપાર્ટમેન્ટ્સ અને રેસિડેન્શિયલ ફ્લેટ્સ
- ◆ હોટેલ્સ, રેસ્ટોરન્ટ્સ અને ફૂડ કોર્ટ્સ
- ◆ શોપિંગ સેન્ટર્સ, રિટેઇલ સ્ટોર્સ અને બેન્ક્સ
- ◆ ફાઇનાન્શિયલ સર્વિસીસ માટે ટ્રેડિંગ સેન્ટર્સ ◆ મેડિકલ સેન્ટર
- ◆ એન્ટરટેઇનમેન્ટ સેન્ટર અને થિયેટર ◆ મલ્ટી લેવલ પાર્કિંગ

વિશ્વનાં અગ્રણી ઇન્વે. રિજન સાથે ગિફ્ટની તુલના

	પેરિસ	ટોક્યો	લંડન	પુડોન્ગ	ગાંધીનગર
	લાડિફેન્સ	શિન્જુકુ	ડોક્લાઈસ	લ્યુજિઆનુઈ	ગિફ્ટસિટી
એરિયા Skm	1.6	1.6	1.5	1.7	3.58
કન્સ્ટ.સ્કેલ MSmt	2.5	1.6	1.1	4.5	8.5
ગ્રીન બેલ્ટ Smt	40	120	50	363	1183
હાઈટ mt	200	250	250	490	410

સોશિયલ ફેસિલિટીઝ

- ◆ 600 રૂમ્સની ફેસિલિટી ધરાવતી બે ફાઈવ સ્ટાર હોટેલ્સ
- ◆ 2000 બાળકો ભણી શકે તેવી સ્કૂલ્સ: નેશનલ અને ઇન્ટરનેશનલ
- ◆ 214 બેડ્સ ધરાવતી વર્લ્ડ ક્લાસ હોસ્પિટલ ◆ બિઝનેસ ક્લબ
- ◆ 10,000 લોકો બેસી શકે તેવું કન્વેન્શન સેન્ટર
- ◆ ભારતનું સૌથી મોટું એકિઝબિશન સેન્ટર
- ◆ અફોર્ડેબલ હાઉસિંગ ◆ ગોલ્ડ કોર્સ

ગિફ્ટનાં 2 ટાવર્સ તૈયાર

- ◆ 29 માળનાં આ ટાવર્સમાં દરેક ફેસિલિટી.
- ◆ 7 લાખ સ્કે. ફૂટમાં તૈયાર કરવામાં આવશે.
- ◆ 10 હજાર લોકોને ટાવર્સમાં જોબ્સ મળશે.
- ◆ 24 કલાક વીજળી અને પાણી મળશે.

બિલ્ડિંગ્સનો ઉપયોગ

- ◆ 67% કોમર્શિયલ ◆ 22% રેસિડેન્શિયલ ◆ 11% સોશિયલ

કેવા પ્રકારનાં બિલ્ડિંગ્સ ?

- ◆ લેન્ડમાર્ક બિલ્ડિંગ્સ : ટાવર : 02, હાઈટ : 350 મીટર
- ◆ બીજી બિલ્ડિંગ્સ : ટાવર : 02, હાઈટ : 100-300 મીટર
- ◆ ડાયમન્ડ ટાવર : ટાવર : 01, હાઈટ : 410 મીટર

2020 સુધીમાં કેટલી જોબ્સ : વિવિધ કેટેગરી પ્રમાણે

- ◆ ઓપરેશન્સ : 125-150 હજાર
- ◆ કોર્પોરેટ સર્વિસીસ : 100-125 હજાર
- ◆ સિલેક્ટ પ્રોડક્ટ માર્કેટ્સ : 10-15 હજાર
- ◆ કેપિટલ માર્કેટ્સ અને ટ્રેડિંગ : 2-4 હજાર
- ◆ IT સર્વિસીસ : 200-225 હજાર
- ◆ ITES સર્વિસીસ : 75-100 હજાર
- ◆ કુલ : 500-600 હજાર, 10 લાખ ડાયરેક્ટ અને ઇન્ડાયરેક્ટ જોબ્સ.

આગામી દાયકાની જવાબદારી

ભારતનાં શહેરોને જોડતો છે હવે તત્કાળ મેટ્રો રેલ

18 મી વર્ષગાંઠે પ્રતિધ્વનિ એક નવી જવાબદારી નિભાવવા કટિબદ્ધ થઈ રહ્યું છે. વિકાસશીલ ભારતને હવે વર્લ્ડ ક્લાસ ટ્રાન્સપોર્ટ સિસ્ટમની જરૂર છે. દિલ્હી, મુંબઈ, જયપુર, પુણે, બેંગલુરુ જેવા હરીફ શહેરોમાં મેટ્રો રેલ પહોંચી ચૂકી છે. AMTS અને BRTS પૂરતી નથી. મેટ્રો રેલ પ્રોજેક્ટનો પહેલો તબક્કો આજે શરૂ થાય તો પણ બે વર્ષ લાગે. હાલ જાગીશું તો બે વર્ષ પછીની મુશ્કેલી ટળશે. સરકારે મેટ્રો રેલનાં પાયા ભલે હજી નાખ્યાં નથી, પણ તેના આવવાથી શહેરની રોનક અને ચહેરો બંને બદલાઈ જશે. પ્રતિધ્વનિએ કોઈ પણ ભોગે ભારતનાં અન્ય શહેરોમાં મેટ્રો રેલ માટેનું અભિયાન ચલાવવાનો સંકલ્પ કર્યો છે. આ અભિયાન માત્ર એક મેગેઝિનનું જ નથી, પણ પ્રત્યેક ભારતીયનું છે. ભારતીય શહેરોને વિકાસની નવી ઊંચાઈએ પહોંચાડવું હોય તો મેટ્રો રેલ અભિયાનને સહુએ ઉમળકાભેર સાથ આપવો જોઈએ.

મેટ્રો રેલ શહેર માટે કેમ જરૂરી ?

શહેરમાં વધતી ટ્રાફિક જોતાં તેને પહોંચી વળવા AMTS અને BRTSની સેવાઓ પૂરતી નથી. માત્ર આઠ લાખ મુસાફરો જ તે સેવા મેળવે છે. હાલની માસ ટ્રાન્સપોર્ટ વ્યવસ્થા પૂરતી ન હોવાથી મેટ્રો રેલ અતિ આવશ્યક બનશે. માર્ગ પરનો ટ્રાફિક 2035માં ત્રણ ગણો થશે. માર્ગો પર વધતા ધસારાને જોતા મેટ્રો રેલ ખૂબ જ જરૂરી છે.

નાણાં કરતા વિલપાવર વધુ જરૂરી : રૂપિયા તો ગમે ત્યાંથી મળી રહેશે...

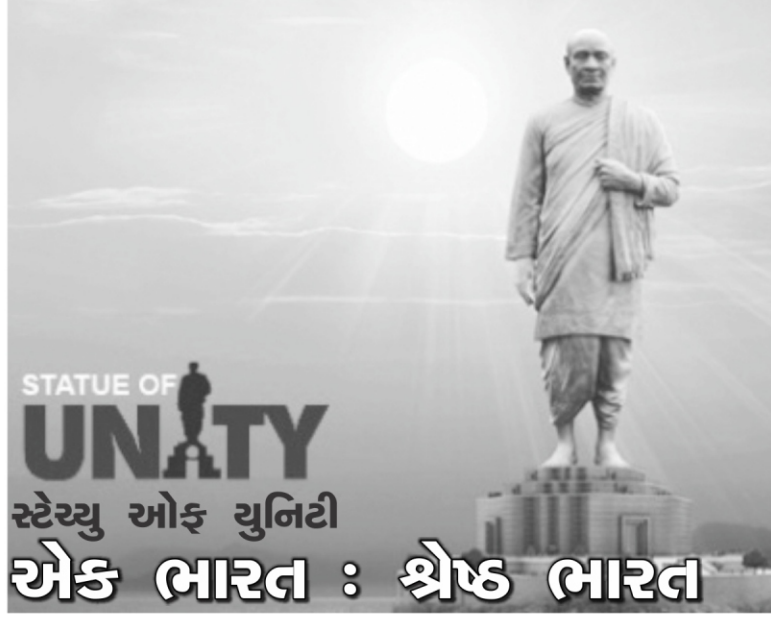
મેટ્રો ટ્રેન પ્રોજેક્ટનાં અમલ માટે પૈસા નહીં, પરંતુ વિલપાવર જ સૌથી મોટી સમસ્યા છે. મેટ્રો પ્રોજેક્ટ માટે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા મૂડીખર્ચની 25 ટકા રકમ આપવામાં આવે છે. VGF ફંડમાંથી રકમ મળતી હોવાથી પૈસા પ્રોજેક્ટનાં અમલીકરણ આડે આવતાં નથી. ગુજરાત સરકારે મેટ્રો પ્રોજેક્ટ માટે કેન્દ્રમાંથી મદદ મેળવવા હજુ સુધી દરખાસ્ત પણ કરી ન હોવાનું જાણવા મળે છે. કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા 20 શહેરોમાં JNURM પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત સહાય આપવાનું નક્કી કર્યું હતું, જેમાં અમદાવાદમાં BRTS પ્રોજેક્ટ શરૂ કરવા માટે કેન્દ્ર સમક્ષ દરખાસ્ત કરાઈ હતી, તેમા કેન્દ્ર તરફથી ₹ 982 કરોડની ફાળવણી કરવામાં આવી હતી, જેની મદદથી અમદાવાદમાં BRTS પ્રોજેક્ટ શરૂ થઈ ગયો છે. આમ પ્રોજેક્ટનાં અમલીકરણ માટે પૈસા નહીં, વિલપાવર જ સૌથી મોટી સમસ્યા જણાય છે.

અમે આ રીતે વાચકો સાથે વચનબદ્ધ છીએ...

પ્રતિધ્વનિ રિસર્ચ ટીમ કામ કરશે : પ્રતિધ્વનિની એક ટીમ માત્ર રેલ પ્રોજેક્ટને સમર્પિત રહેશે. આ ટીમ રેલ પ્રોજેક્ટ વિશે રિસર્ચ અને માહિતી મેળવીને સમયાંતરે પ્રતિધ્વનિ વાચકો સુધી પહોંચાડતું રહેશે. મેટ્રો રેલ પ્રોજેક્ટની નાનામાં નાની માહિતી કે વિગતોનું મોનિટરિંગ કરશે.

લાગણી પહોંચાડીશું દિલ્હીમાં : ભારતીય શહેરોનું સ્વપ્ન પુરું કરવા માટે કેન્દ્ર સરકાર સમક્ષ વાચકોની વાત પહોંચાડીશું. પાટનગર દિલ્હીમાં પ્રતિધ્વનિનાં નેટવર્કનો ઉપયોગ કરીને, જો પ્રોજેક્ટ માટે કોઈ વિધન હશે તો પ્રતિધ્વનિ સક્રિય ભૂમિકા ભજવશે.

મેટ્રો માટે જનજાગૃતિનું કામ : મેટ્રો રેલ પ્રોજેક્ટ વિશે જનજાગૃતિ માટે પ્રતિધ્વનિ ટોક શો રાખશે. સમાજનાં અગ્રણી લોકોને સાથે રાખીને પ્રોજેક્ટને આગળ ધપાવવામાં તેમની મદદ લેશે. લાખો શહેરીજનોની લાગણીને વાચા આપવા સહી ઝુંબેશ શરૂ કરશે.

રાષ્ટ્રની અંખડિતતાનાં ઘડવૈયા સરદાર પટેલની પ્રતિમા સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટીનાં ખાતમુહૂર્તનો સમારંભ સરદાર સરોવર ડેમ ખાતે સરદાર પટેલની જન્મ જયંતિ નિમિત્તે ૩૧મી ઓક્ટોબરે યોજાઈ ગયો. નિર્માણનું કાર્ય પૂર્ણ થવામાં ચાર વર્ષ જેટલો સમય લાગશે તેવું પ્રોજેક્ટ સાથે સંકળાયેલા અધિકારીઓ માની રહ્યાં છે. મુખ્યમંત્રી નરેન્દ્ર મોદીએ ૨૦૧૦માં પોતાની સરકારે ૯ વર્ષ પૂર્ણ કર્યા તે પ્રસંગે અમદાવાદમાં યોજાયેલા સમારંભમાં સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટીની જાહેરાત કરી ત્યારે તેમણે એવો નિર્ધાર વ્યક્ત કર્યો હતો કે ₹ ૨૫૦૦ કરોડનાં અંદાજીત ખર્ચે આ પ્રતિમા ૩૬ મહિનામાં પૂર્ણ થઈ જશે. પ્રોજેક્ટની ગ્રાઉન્ડ રિયાલિટી સ્પષ્ટ થવા માંડી છે. સરદાર પટેલની જન્મ જયંતિ નિમિત્તે ૩૧મી ઓક્ટોબરનાં સમારંભમાં દેશનાં તમામ ખેડૂતો લોખંડનો ટુકડો અને ગામની માટી સરદારની પ્રતિમાનાં નિર્માણ માટે દાનમાં આપે તેવી હાકલ કરવામાં આવી છે.

સાબરમતીથી સત્યાગ્રહ, ભારત નિર્માણ માટે... પ્રતિધ્વનિનો સંકલ્પ 125 કરોડ માટે...

થેન્કયુ ઈન્ડિયા ! અમને દિલથી અપનાવવા બદલ...

પ્રતિધ્વનિએ પોતાના પારદર્શક પત્રકારત્વ વડે ભારતનું દિલ જીત્યું છે. વાચકોએ અમને શ્રેષ્ઠ બનાવ્યાં છે. વાચકોનાં આ પ્રેમ અને વિશ્વાસનું પરિણામ છે કે પ્રતિધ્વનિએ ઐતિહાસિક 17 વર્ષ પૂર્ણ કર્યા છે. અમારો સંકલ્પ છે કે વાચકોનાં 17 વર્ષનો પ્રેમ અને વિશ્વાસ આજ રીતે જાળવી રાખીશું.

પ્રતિધ્વનિએ વાચકોનાં સમર્થન દ્વારા સ્થાપ્યા જનહિતનાં કીર્તિમાન...

સ્વસ્થ ભારત : આ અભિયાન અંતર્ગત ઉત્તરાચલ પર્વે ગળાં કાપતી ચાઈનીઝ દોરી પર પ્રતિબંધ માટેની ઝુંબેશ ચલાવી. ગુટકા નાબૂદીનું અભિયાન ચલાવવામાં આવ્યું. પ્રતિધ્વનિ દ્વારા શરૂ કરાયેલું આ અભિયાન પરિણામદાયી રહ્યું અને રાજ્ય સરકારે ગુટકાબંધીની જાહેરાત કરી. ઘૂખેટીનાં પર્વે પાણીનો બગાડ રોકવા તિલક હોળીનું અભિયાન ચલાવ્યું.

સાક્ષર ભારત : આ અભિયાન અંતર્ગત પઢેગા ઈન્ડિયા તો આગે બઢેગા ઈન્ડિયાની ઝુંબેશ ચલાવવામાં આવી.

સ્વચ્છ ભારત : આ અભિયાન અંતર્ગત ઘેર ઘેરથી કચરો ઉપાડવાની વ્યવસ્થા માટે ઝુંબેશ ચલાવવામાં આવી.

ઈકો ઈન્ડિયા : આ અભિયાન અંતર્ગત પ્રદૂષણ ફેલાવે એવી મૂર્તિનાં બદલે માટીની ઈકો ફેન્ડલી મૂર્તિનું ચલણ વધે તે માટે સફળ ઝુંબેશ ચલાવી.

ગ્રીન ઈન્ડિયા : આ અભિયાન અંતર્ગત એક વૃક્ષ, એક જીવનની ઝુંબેશ ચલાવવામાં આવી.

પ્રતિધ્વનિ વાચકોનાં અતૂટ વિશ્વાસ અને લાગણીઓને પ્રણામ કરે છે...

વિજ્ઞાન અને ધર્મમાં ભારતની છલાંગ

મંગળયાને ભરી ઊંચી ઉડાન...

- ◆ 1337 kg નું છે મંગળયાન, તેની આસપાસ હીટશિલ્ડ છે. જે પૃથ્વી કક્ષાની બહાર જતી વખતે ઘર્ષણથી પેદા થનારી ગરમીથી બચાવશે.
- ◆ તેમાં 855 kg ઈંધણ છે, જે પૃથ્વીની કક્ષા બહાર સફરમાં કામ આવશે.
- ◆ આ યાનમાં પાંચ પે લોડ છે, જે ઘણા પ્રકારનાં પ્રયોગ કરશે.

પૃથ્વીની કક્ષા છોડવામાં મંગળ યાનને માત્ર 44.28 મિનિટ લાગશે. ઈસરોએ મંગળ મિશનને ત્રણ ભાગમાં વહેંચી દીધું છે. પ્રથમ ભાગમાં યાન 11 દિવસમાં 9.25 લાખ kmનું અંતર કાપશે. બીજા ભાગમાં 300 દિવસની સફર કરીને મંગળની કક્ષામાં પ્રવેશ કરશે. નજીવી ભૂલ થાય તો યાન અંતરિક્ષમાં લાપતા થઈ શકે છે. ગતિને નિયંત્રિત કરવાનો એક મોટો પડકાર છે. ત્રીજા ભાગમાં 6 લાખ kmની યાત્રા કરીને 2014ની 24 ડિસેમ્બરે મંગળની કક્ષામાં સ્થાપિત થશે. તે ગ્રહ ફરતે ઈડાકાર રાઉન્ડ મારશે. એ દરમિયાન ગ્રહની સૌથી નજીક 365.3 km અને સૌથી દૂર 80 હજાર km સુધી જશે. યાનમાં એવા કેમેરા લાગેલા છે જે મંગળની સપાટીથી 25 મીટર ઉંચાઈ સુધીની તસવીરો લઈ શકે છે. લોન્ચનો સમય અત્યારે એટલા માટે પસંદ કર્યો કે આ સમયે મંગળ પૃથ્વીની સૌથી નજીક હોય છે, તેથી યાનને ઓછા ઈંધણની જરૂર પડશે. યાનની ગતિ 35,400 km/Hrs કલાકની હશે, એટલે કે લગભગ 1 Sec/10 km.

કેટલા દિવસ કામ કરશે ? : કક્ષા બદલવા યાનની ગતિ નિયંત્રિત કરવી પડશે, જેમાં સૌથી વધુ ઈંધણ વપરાશે. યાનમાં બચેલા ઈંધણ પર નિર્ભર રહેશે કે તે કેટલા દિવસ કામ કરશે. કક્ષા પરિવર્તન દરમિયાન યાનનો સંપર્ક થોડો સમય ઈસરોનાં કન્ટ્રોલ રૂમથી તૂટી જશે. એ સમય દરમિયાન પ્રણાંત મહાસાગરમાં તહેનાત બે જહાજ નાલંદા અને યમુના મંગળયાનથી મખેલા સિગ્નલને ઈસરોનાં કન્ટ્રોલ રૂમ સુધી પહોંચાડશે.

The Surat District Co. Op. Bank Ltd., Surat

રજી. ઓફિસ : શ્રી પ્રમોદભાઈ દેસાઈ સહકાર સદન, જે.પી. રોડ, સુરત

High Tech Bank ◆ Total Business ₹5300 Crore Plus

**This Deepawali Gift
a Plant to your Dear ones
Avoid Crackers & Save Nature**

Join us : www.sudicobank.com

D.B. Bhakta
Chairman

A.Z. Chaudhari
Vice Chairman

I.C. Mahida
Managing Director

બંગાળમાં સૌથી ઊંચા મંદિરનું નિર્માણ

મંદિરનું મોડેલ :

- ◆ અહીં હશે ભગવાન શ્રી કૃષ્ણ અને નરસિંહદેવનું મંદિર.
- ◆ વિશાળ કીર્તન હોલ, જ્યાં દસ હજાર શ્રદ્ધાળુઓ કીર્તન કરશે.
- ◆ ત્રણસો લોકોની ક્ષમતાવાળુ વર્લ્ડ ક્લાસ પ્લેનેટેરિયમ થિયેટર, જેમાં ગીતા દર્શન અનુસાર બ્રહ્માંડની ઝલક દેખાડાશે.

ઈન્ટરનેશનલ સોસાયટી ઓફ કૃષ્ણા કોન્સર્વેશન [ઈસ્કોન] દ્વારા અઢી વર્ષથી મંદિર નિર્માણનું કાર્ય ચાલી રહ્યું છે. પાંચસો કારીગરો કામ કરી રહ્યાં છે. નિર્માણની દરેક ગતિવિધિનું ફિલ્માંકન થઈ રહ્યું છે. બંગાળનાં નંદિયા જિલ્લામાં ગંગા કિનારે આવેલું માયાપુર ગામ કૃષ્ણનાં અવતાર ગણાતાં ચૈતન્ય મહાપ્રભુનું જન્મ સ્થળ ઈસ્કોનનું મુખ્ય મથક અને વૈષ્ણવોનું પવિત્ર તીર્થ છે. ઈસ્કોનનાં સંસ્થાપક ભક્તિવેદાંત સ્વામી પ્રભુપાદે મંદિરની કલ્પના 1975માં કરી હતી, તેમણે કહ્યું હતું કે જેમ લોકો અક્ષરધામ જોવા દુનિયાભરમાંથી આવે છે, તેવી જ રીતે ભારતની સભ્યતા અને સંસ્કૃતિની ઝલક લોકો અહીં જૂવે. પ્રભુપાદે આ ઈચ્છા અલ્લેડ ફોર્ડ સમક્ષ વ્યક્ત કરી હતી, જે ફોર્ડ મોટર કંપનીનાં સંસ્થાપક હેનરી ફોર્ડનાં પ્રપૌત્ર છે.

ફોર્ડ આપ્યાં 250 કરોડ રૂપિયા : મંદિર નિર્માણ માટે કુલ 500 કરોડ રૂપિયાનાં ખર્ચમાંથી અડધી રકમ તો એકલા અલ્લેડ ફોર્ડ આપી છે. તેઓ જાણીતા અમેરિકી ઉદ્યોગપતિ હેનરી ફોર્ડનાં પ્રપૌત્ર છે. અલ્લેડ 37 વર્ષ પહેલાં હિન્દુ ધર્મની દીક્ષા લઈ ચૂક્યાં છે, તેઓ 1974માં સ્વામી પ્રભુપાદનાં સંપર્કમાં આવ્યાં હતાં. અમેરિકામાં પહેલી મુલાકાત બાદ તેઓ અનુયાયી બની ગયાં હતાં. તેમનું નવું નામ અંબરીશ દાસ રાખવામાં આવ્યું હતું. પ્રભુપાદની સાથે તેઓ ભારત આવ્યાં, તેમનાં પત્ની શર્મિલા બંગાળી હિન્દુ છે. માયાપુર ચંદ્રોદય મંદિરનાં ચેરમેન અંબરીશ દાસ આજકાલ માયાપુરમાં જ છે, તેમણે કહ્યું કે આ મારા ગુરૂનું સ્વપ્ન છે, જે પૂરું કરવા માટે હું વર્ષમાં ત્રણવાર અહીં આવું છું. આ મંદિર દુનિયામાં વૈદિક સંસ્કૃતિનું સૌથી મોટું કેન્દ્ર હશે. મારી જિંદગીનો સૌથી મોટો ઉદ્દેશ આ મંદિર છે.

આટલા પૈસા દુનિયાભરમાંથી : ઈસ્કોન ખર્ચની અડધી રકમ દાતાઓ પાસેથી મેળવશે. નિર્માણ માટે દુનિયાભરનાં લોકો તેમાં દાન આપી રહ્યાં છે. 6 હજારથી વધુ લોકોએ તેમાં દાન આપ્યું છે. અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે ઈસ્કોનનું નેટવર્ક 85 દેશમાં છે અને એક હજારથી વધુ મંદિરો છે.

ખેતીવાડી ઉત્પન્ન બજાર સમિતિ : દહેગામ

Tel.: હેડ ઓફિસ [દહેગામ] : 02716 232612

સબ યાર્ડ [રખિયાલ] : 267242 ● ચેરમેન [રહેઠાણ] : 233640

સાચો તોલ રોકડા નાણાં ખુલ્લી હરાજ
ખેડૂત અને વેપારીઓનાં હિતનું રક્ષણ કરતી APMC દહેગામ
સૌને સાથે લઈ સર્વાંગી વિકાસને ગતિશીલ બનાવી
ઉત્તરોત્તર પ્રગતિનાં પંથે લઈ જવા સતત પ્રયત્નશીલ છે.

યતિનકુમાર જે. શાહ [સેક્રેટરી]

નંદુભાઈ કે. પટેલ [વાઈસ ચેરમેન]

સુમેરુભાઈ આર. અમીન [ચેરમેન]

Saare Jahan

se

Achha

I love my India

DJ Selim's Release

ભારતની સમસ્યાઓ

01 વ્યાપક આર્થિક ભ્રષ્ટાચાર : દેશનાં લોકોની નસેનસમાં ભ્રષ્ટાચાર વ્યાપી ગયો છે. દરેક વ્યક્તિ કોઈપણ ભોગે પૈસા કમાવા માંગે છે. એક રીતે ભ્રષ્ટાચારનાં વિષયકમાં દેશ ફસાઈ ગયો છે. આથી પ્રામાણિક અને ગરીબ લોકોને હાનિ અન્યાય થઈ રહ્યો છે.

02 કાળું નાણું : દેશનાં અર્થતંત્રમાં કાળું નાણું કદાચ સફેદ નાણાંથી પણ વિશેષ હોઈ શકે. કાળા નાણાંનું એક સમાંતર તંત્ર ચાલે છે. જેના કારણે સરકારી આવકમાં ભારે નુકસાન થાય છે.

03 આંતકવાદ અને નકસલવાદ : રાષ્ટ્રદ્રોહનાં ગુનાઓનું અસ્તિત્વ પણ ભારત માટે મોટી સમસ્યા છે. તે કાબૂમાં ન આવે તો અણબોબ જેવા ખતરનાખ હથિયારો ત્રાસવાદીઓના હાથમાં જઈ શકે છે.

04 નૈતિક ભ્રષ્ટાચાર : જાતિવાદ અને ધર્મવાદ મુજબ સરકારી નીતિઓનું નિર્માણ તેમજ સરકારી વોટબંકોનું તથા અનામતનું રાષ્ટ્રદ્રોહી રાજકરણ.

05 કરોડો લોકોમાં વ્યાપ્ત ગરીબી : રોટી, કપડા અને મકાન આજે કરોડો લોકોની સમસ્યા છે. જેને દરરોજ બે વખત ખાવાનું નસીબ નથી !

06 ન્યાય પ્રણાલીની સમસ્યાઓ : વ્યક્તિગત ગુનાખોરીનું પ્રમાણ ઘણું વધારે છે. ન્યાય મેળવવાનાં કરોડો કેસો ભારતની કોર્ટોમાં પેન્ડિંગ છે. ભારતની કોર્ટોમાં કુલ 2 કરોડ, 56 લાખ કેસો પડતર છે! જેમાં 25 કરોડથી વધુ લોકો ફસાયેલા છે ! જેનો તાત્કાલિક ઉકેલ લાવવો જરૂરી છે. પોલીસ વિભાગમાં ભ્રષ્ટાચાર વ્યાપક છે, જેને કાબૂમાં લેવાની જરૂર છે.

07 કરોડો લોકોને રહેવા યોગ્ય મકાનો નથી.

08 પાયાની જરૂરીયાતો પાણી, વીજળી તથા શિક્ષણને લગતી સમસ્યાઓ.

09 ખેડૂતો માટે સિંચાઈનાં પાણીની અપૂરતી સુવિધાઓ.

10 કરોડો લોકોમાં વ્યાપ્ત શિક્ષિત તથા અર્ધબેરોજગારીની સમસ્યા.

11 માળખાકીય સુવિધાઓ અપૂરતી છે. રોડ, ટ્રાન્સપોર્ટ અને પબ્લિક ટ્રાન્સપોર્ટની સુવિધાઓ અપૂરતી છે.

12 વિધવા, ત્યક્તા મહિલાઓ, વૃદ્ધો, અપંગો અને નિરાધાર વ્યક્તિઓની આર્થિક સમસ્યાઓ.

13 આરોગ્યની સેવાઓ ખૂબ જ મોંઘી બની છે. જેને કારણે આમ આદમી તકલીફ ભોગવી રહ્યો છે. સરકારી આરોગ્ય સેવાઓનું કથળતું સ્તર લોકો માટે તકલીફદાયક છે.

14 આત્મહત્યાનું વધી રહેલું પ્રમાણ ચિંતાજનક છે.

15 નવા મકાનો બનાવવા માટે જમીનની ઉપલબ્ધી એક સમસ્યા બની છે.

16 સૌથી મોટી સમસ્યા કૂદકે ને ભૂસકે વધતી જતી મોંઘવારી છે. મધ્યમવર્ગ અને ગરીબોનું જીવન મુશ્કેલ બની રહ્યું છે.

દેશની સૌથી વિકરાળ સમસ્યા

ભ્રષ્ટાચારને નાબૂદ કરવાની ખુલ્લી ઓફર

ભ્રષ્ટાચાર કઈ રીતે નાથી શકાય ?

ડો. જયેન્દ્રસિંહ જાડેજા બતાવે છે ઉકેલ :

સમગ્ર દેશમાંથી રોકડા રૂપિયા નાબૂદ કરો. તો વહેવાર કઈ રીતે કરવો ? દરેક કુટુંબ / વ્યક્તિનાં ઓછામાં ઓછા 2 બેંક એકાઉન્ટ ખોલી નાખો. ATM CARD આપી દો ! જેથી સોએ સો ટકા સફેદ નાણું જ વપરાશે !

રોકડા રૂપિયા નાબૂદ કરવાથી નીચે મુજબ ફાયદાઓ થશે :

01 બ્લેક મની તરત જ શૂન્ય થઈ જશે.

02 સરકારની આવક બમણી થઈ જશે.

03 90% લાંચરૂઝત તુરંત બંધ થઈ જશે, કારણ કે કોઈ સરકારી અધિકારી કામ કરવા માટે ચેકથી પૈસા નહિં સ્વીકારે ATM CARD થી પણ પૈસા નહિં સ્વીકારે. સ્વીકારશે તો કાયમી રેકર્ડ રહેશે અને પકડાઈ જશે.

04 ચોરી અને લૂંટફાટ બંધ થઈ જશે.

05 અપહરણ જેવા ભયંકર ગુનાઓ બંધ થઈ જશે.

06 બેંક લૂંટનાં તમામ ગુનાઓ બંધ થઈ જશે.

07 બહારનાં દેશોમાંથી થતી ગેરકાયદેસર ધૂસણખોરી બંધ થશે.

08 ત્રાસવાદ પર 99.99% કાબૂમાં આવશે.

09 સૌથી મોટો ફાયદો : ગરીબ વ્યક્તિની ચોક્કસ ઓળખ થશે, જેથી સરકારી કાયદાઓ / નોકરી / શિક્ષણ વગેરે ભેદભાવ મટી જશે.

અનામતની જરૂરત જ નથી ! આજે દેશમાં કરોડો એવા ગરીબ લોકો છે, જેઓની વ્યક્તિદીઠ માસિક આવક ₹ 1000 નથી ! પરંતુ સરકારને ખબર નથી કે ખરેખર ગરીબ કોણ છે ? “ડો. જયેન્દ્રસિંહ જાડેજાની શિયરી” નો અમલ કરવાથી રોકડા રૂપિયા દેશમાંથી નાબૂદ થતાં અને 100% વહેવાર બેંક દ્વારા થવાથી, જેમની આવક ₹ 1000

માસિક પણ નથી ? આવા સાચા ગરીબોને સરકાર મદદ કરી શકશે. કાળા નાણાં નાબૂદ થવાથી સરકારી આવક ડબલ થશે, ગરીબોનાં બેંક ખાતામાં સબસીડી કે અન્ય મદદ સીધી જ પહોંચશે.

10 ચૂંટણીમાં થતો ખોટો ખર્ચ અને ભ્રષ્ટાચાર બંધ થશે, કારણકે રોકડા પૈસા નહિં હોવાથી ઉમેદવારો મતદારોને કે સ્થાનિક આગેવાનોને લાંચ નહી આપી શકે !

11 શિક્ષણમાં થતો ભ્રષ્ટાચાર બંધ થશે.

12 મહિલાઓનું શોષણ તથા ગેરકાયદેસરનાં ધંધા કાબૂમાં આવશે.

13 હવાલા દ્વારા ગેરકાયદેસર પૈસાની લેતીદેતી બંધ થશે.

14 વિદેશી બેંકોમાં રહેલા કાળા નાણાંને ફરીથી દેશમાં લાવવા મુશ્કેલ બનશે. સફેદ કરીને કાયદેસર જ લાવવા પડશે. અબજોનું કાળું ધન વિદેશી બેંકોમાં છે, તે શૂન્ય થઈ જશે !

15 નાત જાત કે ધર્મનાં ભેદભાવ બંધ થશે, કારણકે ગરીબોની ઓળખ 100% ચોક્કસાઈથી થવાથી જાતિ આધારિત અનામત આપવાની જરૂરત રહેશે નહિં. આ રીતે રાષ્ટ્રની એકતા મજબૂત થશે.

બીજા શું પગલાં લેવા ? અને તેનાં ફાયદાઓ :

દરેક વ્યક્તિને એક યુનિક આઈડેન્ટી નંબર આપો. દરેક વ્યક્તિની માહિતી સરકારે રાખવી જોઈએ.

01 બાળકોનાં અપહરણ બંધ થશે, કોઈપણ વ્યક્તિને છુપાવી શકાશે નહિં.

02 ચોરી, લૂંટફાટ અને ઘાડ સંપૂર્ણ નાબૂદ થશે.

03 ઓળખ છુપાવવી શક્ય ન હોવાથી ત્રાસવાદ પણ કાબૂમાં આવી જશે.

04 છેતરપિંડી બંધ થઈ જશે, કારણકે પૈસાની લેતી દેતીનો રેકોર્ડ રહેશે એટલે છેતરપિંડી કરનાર વ્યક્તિ તુરંત પકડાઈ જશે. ડો. જયેન્દ્રસિંહ જાડેજા કહે છે કે તીવ્ર બુદ્ધિશક્તિથી તેમજ પ્રમાણિકતાથી વિશ્વની કોઈપણ સમસ્યાનો ઉકેલ લાવી શકાય છે !

ભ્રષ્ટાચારને જડમૂળથી ઉપેડી નાંખવાની ગેરંટી

ભારત સરકારને જાહેર પડકાર... કાયદેસરનાં સ્ટેમ્પ પેપર ઉપર એફીડેવીટ

આ થી ડું ડો. જયેન્દ્રસિંહ માધવસિંહ જાડેજા મૂળગામ જાબીડા, તા. ધ્રોલ, જી. જામનગર, રહેઠાણ : H 501, વંદે માતરમ્, સિટી, ગોતા, અમદાવાદ. ઉ.વ. 54, વ્યવસાય નોકરી, આથી સોગંદપૂર્વક જાહેર કરું છું કે, જો મને પૂરતી સત્તાઓ આપવામાં આવે તો એક વર્ષનાં અંતે હું સમગ્ર ભારત દેશની નીચે મુજબની ભયંકર સમસ્યાઓ ઉકેલી શકું છું.

01 એક વર્ષમાં ભારતીય અર્થતંત્રમાંથી કાળાનાણાંની નાબૂદી કરી શકું છું.

02 ભારતનાં પ્રવર્તમાન કાયદાઓ મુજબ જ લોકપાલ વગર સમગ્ર દેશમાંથી સરકારી તથા પ્રાઈવેટ ભ્રષ્ટાચાર એક જ વર્ષમાં ઘટાડી શકું છું.

03 એક વર્ષમાં વિવિધ કાયદાકીય અને અન્ય પગલાઓના અમલીકરણથી ત્રાસવાદને 99 ટકા જેટલો કાબૂમાં લઈ શકું છું. કોઈપણ મોટા હુમલા સામે રક્ષણ આપી શકું છું.

04 ગુનાહીત પ્રવૃત્તિમાં 70 ટકા જેટલો ઘટાડો કરી શકું છું.

05 સમગ્ર દેશમાં કોણ ગરીબ છે, તેની 100 ટકા ચોકસાઈ પૂર્વકની માહિતી આપી શકું છું, જેથી સાચા ગરીબને સીધી મદદ કરી શકાય.

મારી શુદ્ધ બુદ્ધિથી અને સભાન રીતે હું કાયદાકીય રીતે સોગંદપૂર્વક જણાવું છું કે ઉપર મુજબનાં પરિણામો હું એક જ વર્ષમાં મેળવી શકું છું. જો મારી ઉપરની ખાત્રી મુજબનાં પરિણામો મને પૂરતી સત્તાઓ આપ્યાં છતાં પણ ન મેળવી શકું તો સુપ્રીમ કોર્ટની બેંચ દ્વારા જે સજા નક્કી થાય તે ભોગવવા હું તૈયાર છું. તેની ખાત્રી બદલ આ સોગંદનામું કરું છું.

© ડો. જયેન્દ્રસિંહ જાડેજા

ડો. જયેન્દ્રસિંહ જાડેજા 100 ટકા આત્મવિશ્વાસથી કહે છે કે આતંકવાદ, ગુનાખોરી, ભ્રષ્ટાચાર અને ગરીબી તમામ સમસ્યાઓ એક જ વર્ષમાં ઉકેલી શકાય છે. માત્ર બેજ બાબત જરૂરી છે.

01 તીવ્ર બુદ્ધિશક્તિ

02 અમલ માટેની પ્રમાણિકતા

અમલ કરનાર ખુદ સપૂર્ણ પ્રમાણિક હોવો જોઈએ. બુદ્ધિશક્તિથી વિશ્વની કોઈપણ સમસ્યા ઉકેલી શકાય છે.

ડો. જયેન્દ્રસિંહ જાડેજા એ સમગ્ર વિશ્વમાં એક નવું જ વિજ્ઞાન “પ્રશાસન વિજ્ઞાન” નો વિકાસ કરેલ છે. તેઓએ વિશ્વનાં તમામ દેશોનાં પ્રમુખ/વડાપ્રધાનને પત્ર લખીને પ્રશાસનને લગતી કોઈપણ સમસ્યાને પોતે ખાત્રીપૂર્વક લેખિત ગેરંટી સાથે ઉકેલી શકે છે એવું જણાવેલ છે. દા.ત. ભારતમાંથી ભ્રષ્ટાચારને નાબૂદ કરવા માટે બનાવેલ “ડો. જયેન્દ્રસિંહ

જાડેજા શિયરી”નાં સિદ્ધાંતો લોકપાલ કરતાં ઓછામાં ઓછા 10 ગણા વધુ અસરકારક છે. એક રાજપૂતે દેશનાં વડાપ્રધાન તથા સમગ્ર વિશ્વને પડકાર ફેંકીને રાજપૂતોમાં કેટલી તીવ્ર બુદ્ધિશક્તિ, હિંમત અને પ્રમાણિકતા હોઈ શકે તે સાબિત કરેલ છે.

પ્રશાસન વિજ્ઞાન પર આધારિત ડો. જયેન્દ્રસિંહ જાડેજાનું જાદુઈ પુસ્તક **I can guarantee worldwide control of Terrorism, Crimes, Corruptions and Poverty** નાં વિવિધ પ્રકરણો નીચે મુજબ છે.

01 પ્રશાસન વિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા.

02 વિકાસશીલ દેશોની વિવિધ સમસ્યાઓ.

03 વિશ્વની સૌથી ગંભીર આતંકવાદની ઘટના 9/11નો હુમલો.

04 મુંબઈમાં 26/11નો હુમલો.

05 2011 માં 16 સપ્ટેમ્બર સુધી થયેલ 138 આતંકવાદી હુમલાઓ.

06 આતંકવાદી હુમલોઓનું વિશ્લેષણ.

07 સમસ્યાઓના ઉકેલ માટેનો જાદુઈ વિચાર અને તેની ઉપયોગિતા.

08 રોકડા રૂપિયા નાબૂદી.

09 દરેકને એક નંબર આપવો.

10 આતંકવાદ નાબૂદ કરવા આદર્શ એક્શન પ્લાન

11 ભ્રષ્ટાચાર નાબૂદી માટે એક્શન પ્લાન.

12 ગરીબી નાબૂદી માટે 100% ચોકસાઈપૂર્વકની વિગતો કઈ રીતે મળે ?

13 જાતિ આધારિત “ભાગલા પાડો અને રાજ કરો” નીતિનો મુકાબલો

14 મુદ્દા આધારિત “રેફરેન્ડમ” એ આખરી સત્તા હોવી જોઈએ.

15 અધિકારીઓની ભરતી પ્રક્રિયામાં ઘરમૂળથી ફેરફાર જરૂરી.

16 પોલીસ અને કાયદાકીય ફેરફારો જરૂરી.

17 રાજકીય પક્ષોમાં “આંતરિક લોકશાહી”નાં અભાવની ગંભીર સમસ્યા.

18 ચૂંટણી સુધારો ખૂબ જ જરૂરી.

19 જમીનોનાં સોદાઓમાં છેતરપિંડી અટકાવવી કઈ રીતે ?

20 રાષ્ટ્રમાં રોટી, કપડા અને મકાનની સમસ્યા કઈ રીતે નાબૂદ થઈ શકે?

21 પ્રમાણિક કરદાતાઓની કદર કરવી જરૂરી.

22 ઉત્તમ આરોગ્ય સેવાઓ સસ્તી અને વિનામૂલ્યે કરવી જરૂરી.

23 શિક્ષણમાં વ્યાપક ભ્રષ્ટાચાર અને ડોનેશન પ્રથા નાબૂદ કરવી જરૂરી.

24 દેશની વિવિધ સંસ્કૃતિને સન્માન આપવું.

25 મોંઘવારીને તુરંત કાબૂમાં લઈ શકાય છે !

આપવાનાં સુખ અંગે પ્રતિધ્વનિની વિશેષ પ્રસ્તુતિ...

દુનિયામાં જ્યારે પણ સુખ વધ્યું, તે કોઈકની દેધથી...

જે શિક્ષણ અને તબીબી ઇન્સ્ટિટ્યૂટ અંગે તમે સાંભળતા આવ્યો છો, જેને સર્વશ્રેષ્ઠ માનો છો તેનો પાયો કોઈએ આપ્યું તેનાથી નંખાયો છે.

સ્વિડનમાં એક કહેવત છે, વહેંચી લેવાથી સુખ બમણું અને દુઃખ અડધુ થઈ જાય છે. લોકો કંઈકને કંઈક આપતા ગયાં અને સુખ વધતુ ગયું. એવું સુખ જેનાથી લોકોનું સ્વાસ્થ્ય સુધર્યું અને શિક્ષણને પ્રોત્સાહન મળ્યું. તેને વધારવા ચુંદા લોકોએ ઘણું બધું સમાજને આપ્યું. આ લોકો નાનકડું સ્મિત, મોટી રાહત અને લાંબી ખુશી આપવા માટે એટલી હદ સુધી ગયાં કે જ્યાં કોઈ દેશની સરકાર જવાનું વિચારતી પણ નથી. વિશ્વમાં બીજીથી આઠમી ઓક્ટોબર સુધી જોય ઓફ ગિવિંગ વીકની ઉજવણી કરવામાં આવે છે. તેના અવસરે આપવાનાં સુખ અંગે પ્રતિધ્વનિની પહેલ... વાંચો કેવી રીતે વિશ્વની ટોચની શિક્ષણ અને ચિકિત્સા સંસ્થાઓનો પાયો આ ભાવનાઓ પર ટકેલો છે...

યુનિવર્સિટી : જેમણે જ્ઞાનથી વહેંચી ખુશી

સ્ટેનફોર્ડ યુનિવર્સિટી : 1893માં ₹ 93.83 કરોડ આપ્યાં.

સ્થાપના : 1893માં, લેલેન્ડ સ્ટેનફોર્ડે 93.83 કરોડ રૂપિયાનું દાન કર્યું. આપવાનાં સુખનું પરિણામ : 15000થી વધુ વિદ્યાર્થીઓવાળી યુનિવર્સિટીમાં શરૂઆતમાં ટ્યૂશન ફી લેવામાં આવતી ન હતી. આશરે 40 વર્ષ આ વ્યવસ્થા ચાલુ રહી. અહીંથી નવ નોબેલ પુરસ્કાર વિજેતાઓ સહિત કોન્ડોલિજા રાઈસ, વિલિયમ હ્યુલેટ, ડેવિટ પેકર્ડ, સર્જી બ્રિન, બેંજામિન હેરિસન, અજીમ પ્રેમજી, વિનોદ ખોસલા, મુકેશ અંબાણી અને નાદિર ગોદરેજ શિક્ષણ મેળવી ચૂક્યાં છે.

આજે : 15,870 વિદ્યાર્થી અને 1995 ફેકલ્ટી છે.

યુનિવર્સિટી ઓફ કેમ્બ્રિજ : 2000માં ₹ 1314 કરોડનું દાન.

સ્થાપના : ચિંતકો દ્વારા.

આપવાનાં સુખનું પરિણામ : શરૂઆત સંશોધકો માટે કરવામાં આવી હતી, જેથી પોતાના સંશોધન કાર્યો આગળ વધારી શકે. ચાર્લ્સ ડાર્વિન, આર્થરકેન્થ્યુટન, અલ્બર્ટ આઈન્સ્ટાઈન, સ્ટિફન હોકિંગ જેવા લોકો અહીં ભણ્યાં. અહીં 89 નોબેલ પુરસ્કાર વિજેતાઓ સહિત 15 બ્રિટિશ વડાપ્રધાન અને 23 દેશોનાં રાષ્ટ્ર અધ્યક્ષોએ શિક્ષણ મેળવ્યું. 2000માં બિલ મિલિન્ડા ગેટ્સ ફાઉન્ડેશન તરફથી ₹ 1314 કરોડનું દાન મળ્યું.

આજે : 18,448 વિદ્યાર્થી અને 5999 ફેકલ્ટી છે.

વોર્ટન સ્કૂલ ઓફ બિઝનેસ : 1881માં ₹ 62.58 લાખ આપ્યાં.

સ્થાપના : જોસેફ વોર્ટન દ્વારા.

આપવાનાં સુખનું પરિણામ : આ સ્કૂલમાંથી નીકળ્યાં 88 હજાર વિદ્યાર્થી. આજે 150 દેશોમાં બિઝનેસ જગતનાં સ્ટાર્સ છે. આ સ્કૂલમાં 82થી વધુ ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીઓનું સંગઠન છે, જેઓ ગુરુ દક્ષિણાનાં સ્વરૂપમાં સ્કૂલની મદદ કરતાં રહે છે. વોર્ટન એક સાહસિક અને મેટલ ઈન્ડસ્ટ્રીનાં જાણકાર હતાં. તેઓ ઈચ્છતા હતાં કે યુવાઓમાં ફાઈનાન્સ અને ઈકોનોમીની સમજ હોય, જેથી બિઝનેસ જગત અને દેશ પ્રગતિ સાધે, તેથી તેમણે આ સંસ્થાનો પાયો નાંખ્યો.

આજે : 3977 વિદ્યાર્થી અને 304 ફેકલ્ટી છે.

હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટી : ₹ 78,562નાં 400 પુસ્તકોથી શરૂઆત.

સ્થાપના : 1636માં મેસેચ્યુસેટ્સ દ્વારા.

આપવાનાં સુખનું પરિણામ : એ પુસ્તકોને કારણે ઊભી થયેલી યુનિવર્સિટીમાંથી આજ સુધી 144 નોબેલ પુરસ્કાર વિજેતા, આઠ અમેરિકી રાષ્ટ્રપતિ અને 62 અબજપતિ નીકળ્યાં, તેમાં બાન કી મૂન, જોન હેકોક, થિયોડોર રૂઝવેલ્ટ, ફ્રેંકલિન ડી. રૂઝવેલ્ટ, જોન એફ કેનેડી, જ્યોર્જ ડબલ્યૂ

બૂશ, બરાક ઓબામા, બિલ ગેટ્સ અને અમર્ત્ય સેનનો સમાવેશ થાય છે. આ લોકો હવે વિભિન્ન રીતે યુનિવર્સિટીની મદદ કરે છે.

આજે : 21 હજાર વિદ્યાર્થી અને 2,100 ફેકલ્ટી છે.

કેલોગ સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટ : 1979માં શરૂઆત, ₹ 62.56 કરોડનું દાન.

સ્થાપના : 1908માં નોર્થવેસ્ટર્ન યુનિવર્સિટી સ્કૂલ ઓફ કોમર્સથી.

આપવાનાં સુખનું પરિણામ : 1979માં જોન કેલોગનાં 62.56 કરોડ

રૂપિયાનાં દાન પછી આ સ્કૂલ બહુ ઝડપથી ફેલાઈ. ભારતીય મૂળનાં દીપક

જૈન અને સુનીલ ચોપડા આ સ્કૂલમાં ડીન રહ્યાં છે. આ સ્કૂલમાંથી નીકળેલા

55 હજાર વિદ્યાર્થી વિશ્વભરનાં મોટા એન્ટરપ્રિન્યોર અને ઈનોવેટર્સ છે. સ્કૂલ

ઓફ કોમર્સનું નામ કેલોગ સ્કૂલ ઓફ મેનેજમેન્ટ રાખવામાં આવ્યું, પછી

સંસ્થાનું ઘણું વિસ્તરણ થયું.

આજે : 1162 વિદ્યાર્થી અને 149 ફેકલ્ટી છે.

યુનિવર્સિટી ઓફ શિકાગો : રોકફેલર દ્વારા ₹ 503 કરોડનું દાન.

સ્થાપના : 1890માં બેપટિસ્ટ એજ્યુકેશન સોસાયટી દ્વારા

આપવાનાં સુખનું પરિણામ : 1942માં એનરિકો ફર્મીએ અહીં પ્રથમ

વાર પ્લુટોનિયમનું પરમાણું પરીક્ષણ કર્યું હતું. ઓબામાનાં પ્રચારક ડેવિડ

એકસેલરોડ, જોન કોરજીન, એડવિન હબલ, સેમ્યુઅલ પી હટિંગ્ટન જેવા

લોકો અહીં ભણ્યાં છે. ગુરુ સાથે એટલો પ્રેમ કે 1969માં વિદ્યાર્થીઓએ

આંદોલન કર્યું. તેઓ પ્રોફેસર માર્લિન ડિક્સનને સસ્પેન્ડ કરવાથી નારાજ

હતાં. મજબૂરીમાં ડિક્સનને પરત લેવામાં આવ્યાં.

આજે : 12,297 વિદ્યાર્થી અને 2168 ફેકલ્ટી છે.

હોસ્પિટલ : જેમણે સ્વાસ્થ્ય દ્વારા લાંબી રાહત આપી

મેયો ક્લિનિક : ડોક્ટર પિતા પુત્ર દ્વારા મહેનતનું દાન

સ્થાપના : 1889માં તબીબી ડોક્ટર વિલિયમ વોરાલ મેયો દ્વારા. અહીં

દાનમાં અપાઈ તબીબ પિતા પુત્રની મહેનત અને લગન.

આપવાનાં સુખનું પરિણામ : 20 વર્ષથી વિશ્વનાં બહેતર દવાખાનામાંની

એક હોસ્પિટલ. 3800થી વધુ તબીબો અને વિજ્ઞાનીઓ સંકળાયેલા છે.

3100 કરોડ રૂપિયાનું સંશોધન કાર્ય દર વર્ષે. 150 દેશોમાં ફેલાયેલા તેનાં

ક્લિનિકમાં દર વર્ષે અંદાજે 10 લાખ દર્દીઓને સારવાર આપવામાં આવે

છે. હોસ્પિટલ સાથે સંકળાયેલા તબીબ પોતાની અંગત પ્રેક્ટિસથી થયેલી

કમાણીનો ઉપયોગ લોકોનાં ઉપચાર માટે કરે છે.

આજે : અમેરિકાની શ્રેષ્ઠ હોસ્પિટલ

ધ જોન્સ હોપકિન્સ હોસ્પિટલ : હોપકિન્સે ₹ 43.26 કરોડ આપ્યાં હતાં

સ્થાપના : 1889માં જોન્સ હોપકિન્સનાં 43.26 કરોડ રૂપિયાનાં વસિયતથી

આપવાનાં સુખનું પરિણામ : 1991 થી 2011 સુધી સતત બેસ્ટ

ઓવરઓલ હોસ્પિટલ રહી. ત્રણ પ્રકારનાં પોલિયો વાઈરસ અને તેનો

ઉપચાર અહીં જ શોધવામાં આવ્યો. બે નોબેલ પુરસ્કાર. 1000 બેડવાળી

હોસ્પિટલમાં 1700 તબીબ પ્રત્યેક સપ્તાહે 80 હજાર દર્દીઓની સારવાર

કરે છે. જેનેટિક એન્જિનિયરિંગ, ટિસ્યૂ કલ્ચર અને મોડર્ન હાર્ટ સર્જરીની

શરૂઆત અહીંથી થઈ.

આજે : ન્યુમોનિયા પર સંશોધન માટે 46 કરોડ રૂપિયા અમેરિકી સરકાર

તરફથી મળ્યાં છે.

એમડી એન્ડરસન કેન્સર સેન્ટર : ₹ 3.10 કરોડ એન્ડરસન ફાઉન્ડેશન

તરફથી મળ્યાં હતાં.

સ્થાપના: 1941માં એન્ડરસન દ્વારા આપવામાં આવેલા ₹10 કરોડની મદદથી.

THE ART OF GIVING

by Joyce Rowley

આપવાનાં સુખનું પરિણામ : આ સેન્ટરનાં ફેલો રહેલા ડો. લોરેન્સ ઈનહોર્ન ક્રિકેટર યુવરાજસિંઘનો ઉપચાર કર્યો. યુએસ ન્યૂઝ એન્ડ વર્લ્ડ રિપોર્ટ મુજબ વિશ્વનું શ્રેષ્ઠ કેન્સર સારવાર કેન્દ્ર. વીતેલા વર્ષમાં 1.15 લાખ કેન્સર પીડિતોનો ઉપચાર થયો. 8500 કેન્સર પીડિતોએ સંશોધન કાર્ય માટે સ્વેચ્છાથી ભાગ લીધો.

આજે : તાતા મેમોરિયલ સેન્ટર મુંબઈ તેની સાથે સંકળાયું છે. **ન્યૂયોર્ક પ્રેસબિટેરિયન હોસ્પિટલ :** લોનેક્સે ₹ 3.75 કરોડ આપ્યાં સ્થાપના : 1868માં જેમ્સ લોનેક્સ દ્વારા ₹ 3.75 કરોડનાં દાનથી. 1927માં પાઈન વ્હાઈટનીએ ₹ 125.33 કરોડ આપ્યાં.

આપવાનાં સુખનું પરિણામ : અમેરિકાની બીજા ક્રમની સૌથી જૂની હોસ્પિટલ છે. 2409 પથારી ધરાવતી હોસ્પિટલનાં તબીબો અને કર્મચારીઓએ અમેરિકામાં જ્યારે પણ આપત્તિ આવી ત્યારે મફતમાં સારવાર આપી. અમેરિકાની 911 ડાયલ સેવા સાથે હોસ્પિટલ 1981થી સંકળાયેલી છે. અહીંનાં તબીબ ચંદીગઢ પગમાં પણ સેવા આવે છે.

આજે : હોસ્પિટલમાં બુશ, ક્લિન્ટન અને લેરી ક્લિંગ ઉપચાર કરાવે છે.

સ્લોન કેટરિંગ કેન્સર સેન્ટર : જોન ડીરોકફને ₹ 2.48 કરોડ આપ્યાં. સ્થાપના : 1884માં જોન જેકબ એસ્ટર દ્વારા લોકો પાસેથી દાન મેળવીને. 1936માં જોન ડી રેકફેલરે જમીન આપી અને 1945માં રૂપિયા આપ્યાં.

આપવાનાં સુખનું પરિણામ : અમેરિકાની બીજા ક્રમની શ્રેષ્ઠ કેન્સર હોસ્પિટલ. વિશ્વની પ્રથમ એવી સંસ્થા કે જે કેન્સર દર્દીઓનો મનોવૈજ્ઞાનિક અભ્યાસ કરે છે. જેથી તેને પીડાથી રાહત આપી શકાય. 470 પથારી ધરાવતી હોસ્પિટલમાં વીતેલા વર્ષમાં 24,598 દર્દીઓએ સારવાર લીધી.

આજે : દરેક વર્ષે ₹ 5.41 લાખ દર્દી આવે છે.

ડ્યૂક હોસ્પિટલ : જેમ્સ બુયાનન ડ્યૂકે ₹ 250 કરોડ આપ્યાં. સ્થાપના : 1924માં જેમ્સ બુયાનન ડ્યૂકે જમીન અને નાણાંની મદદ કરી. 1930માં 400 પથારી ધરાવતી હોસ્પિટલ ખૂલી.

આપવાનાં સુખનું પરિણામ : 1936માં પહેલી વાર અલ્ટ્રાવાયોલેટ લાઈટથી ઈન્ફેક્શન દૂર કરવાનો અને બ્રેન ટ્યૂમર પ્રોગ્રામ અહીં જ શરૂ થયો. 1937માં મચ્છરો સંબંધી બીમારીઓ રોકવા માટે પ્રથમ વેક્સિન વિકસાવવામાં આવી. 80નાં દાયકામાં એઈડ્સની દવાનું પ્રથમ પરિણામ કરવાવાળી વિશ્વની બે હોસ્પિટલ પૈકીની એક હોસ્પિટલ.

આજે : ટોપ 20 અમેરિકી મેડિકલ કોલેજો પૈકીની એક.

લોકોનાં ચહેરા પર આપ્યું સ્મિત અને બની ગયા આદર્શ

લોકોની સેવા માટે લોનેક્સે લગ્ન ન કર્યા

પ્રેસબિટેરિયન હોસ્પિટલ ન્યૂયોર્ક : હોસ્પિટલની શરૂઆત રોયલ ચાર્ટર દ્વારા ક્લિંગ જ્યોર્જ 3એ કરાવી હતી, પરંતુ જેમ્સ લોનેક્સે હોસ્પિટલ ભીમી કરી. 1927માં પાઈન વ્હાઈટે ₹ 125.33 કરોડ દાનમાં આપ્યાં. લોનેક્સે જીવનભર લગ્ન ન કર્યા. તે વિશે તેમણે કહ્યું કે સમાજ માટે કામ કરવામાં ઘણીવાર કુટુંબ તરફથી અવરોધ સર્જાય છે તેથી એકલો છું. જેથી વધુ લોકોને મદદ કરી શકું. આજે આ હોસ્પિટલ માત્ર દર્દીઓનો ઉપચાર જ નથી કરતી, પરંતુ ઈમરજન્સી સેવા પણ આપે છે.

કંપની બચાવવા માટે દાન આપ્યું

એમડી એન્ડરસન કેન્સર સેન્ટર : એન્ડરસને તેની પત્નીનાં ભાઈ વિલિયમ એલ. કલેટન સાથે મળીને એન્ડરસન એન્ડ કલેટન કંપની બનાવી હતી. આ દુનિયાની સૌથી મોટી કોટન કંપની હતી. સરકારી નિયમો અનુસાર બંને પાર્ટનરમાંથી કોઈનું મૃત્યુ થાય તો કંપની બંધ કરવી પડે. આથી એન્ડરસને ₹ 1.86 કરોડથી એમડી એન્ડરસન ફાઉન્ડેશન બનાવ્યું. 1939માં એન્ડરસનનું મૃત્યુ થયાં બાદ સંસ્થાને ₹ 117.14 કરોડ મળ્યાં. 1941માં ટેક્સાસ તંત્રએ એક કાયદો લાવીને કેન્સર હોસ્પિટલ બનાવવાની યોજના ઘડી. આથી ફાઉન્ડેશને તેના માટે નાણાં આપ્યાં. બીજા વિશ્વયુદ્ધમાં સૈનિકો અને સામાન્ય લોકોનાં ઈલાજ માટે હોસ્પિટલ 10 વર્ષ સુધી એક ઘરમાં ચાલતી રહી. 1954માં તે વર્તમાન સરનામે સ્થળાંતરિત કરવામાં આવી.

બીમારીઓ અને સુવિધાનાં અભાવે હોપકિન્સ હચમચી ઊઠી

ધ જોન્સ હોપકિન્સ હોસ્પિટલ : 19 મે 1795માં જન્મેલા જોન્સને હોસ્પિટલ બનાવવાનો વિચાર ત્યારે આવ્યો જ્યારે 1832માં ગૃહયુદ્ધ ચાલી રહ્યું હતું. યુદ્ધ, યલો ફીવર અને કોલેરાનાં કારણે બાલ્ટીમોરમાં અંદાજે 853 લોકો માર્યા ગયાં હતાં. એ સમયે સારી હોસ્પિટલ કે તબીબી સુવિધાઓ નહોતી. તેમને થયું કે શહેરને તબીબી સુવિધાની જરૂર છે. બીજી તરફ તેમના પિતાનાં ખેતરમાં કામ કરતા મજૂરો નોકરી છોડીને જતા રહેતા તેમનો અભ્યાસ પૂરો ન થયો. 1807માં દાસ પ્રથા ખતમ કરવાની ઝુંબેશ ચાલી રહી હતી, ત્યારપછી તેમણે શિક્ષણને પ્રોત્સાહન આપવા માટે એક સંસ્થા શરૂ કરવાનું વિચાર્યું હતું. આ સંસ્થામાં ત્રણ પ્રકારનાં પોલિયો વાઈરસ અને તેના ઈલાજની શોધ પણ કરવામાં આવી.

ઈજાગ્રસ્ત લોકોનાં ઈલાજ માટે ડાન્સ હોલમાં શરૂઆત થઈ

મેયો ક્લિનિક : 21 ઓગસ્ટ 1883માં રોચેસ્ટરમાં વાવાઝોડું આવ્યું. તેમાં 37 લોકનાં મોત નીપજ્યાં અને 200 લોકો ઈજાગ્રસ્ત થયાં. કસબાનાં ત્રીજા ભાગનો હિસ્સો ખતમ થઈ ગયો. મેયો પરિવારે સિટી ડાન્સ હોલમાં લોકોનો ઈલાજ શરૂ કર્યો. ચર્ચથી આવેલા મધર અલ્ફ્રેડ અને સિસ્ટર મેયો પરિવારને હોસ્પિટલ શરૂ કરવાનું કહ્યું. સૌએ સાથે મળીને 30 સપ્ટેમ્બર 1889નાં રોજ સેન્ટ મેરિઝ હોસ્પિટલ શરૂ કરી. અહીં મેયો પરિવાર લોકોનો ઈલાજ કરતો હતો. હોસ્પિટલનું નામ મેયો ક્લિનિક રાખ્યું એવું માનવામાં આવે છે કે તબીબી દુનિયામાં ગુપ્ત પ્રેક્ટિસને અહીંથી જ પ્રોત્સાહન મળ્યું. મેયો પરિવારે પોતાની સાથે એ સમયનાં ઘણાં સારા ડોક્ટરોને જોડી લીધાં, જેઓ મફત અથવા ઓછા નાણાં લઈ લોકોનો ઈલાજ કરતા હતાં. આ લોકો પોતાની અંગત પ્રેક્ટિસથી કમાયેલા નાણાંથી લોકોને દવા અને સ્ટાફનો પગાર આપતાં હતાં.

દીકરાની સ્મૃતિમાં દુનિયાની શ્રેષ્ઠ સંસ્થા બનાવી

સ્ટેનફોર્ડ યુનિવર્સિટી : લેલેન્ડ અને પત્ની જેન એકનાં એક દીકરા લેલેન્ડ જુનિયરની સ્મૃતિમાં કંઈક કરવા માંગતા હતાં. તેમનો દીકરો 16માં જન્મદિને જ મૃત્યુ પામ્યો હતો. દીકરો હાવર્ડમાં ભણવા માંગતો હતો. આથી પતિ પત્નીએ હાવર્ડનાં પ્રમુખ સાથે ઘણી મુશ્કેલી પછી મુલાકાત ગોઠવી. તેમણે પૂછ્યું કે હાવર્ડ જેવી યુનિવર્સિટી બનાવવા માટે કેટલા નાણાં જોઈશે. જવાબ

મખ્યો કે ₹ 93.83 કરોડ, ત્યારબાદ લેલેન્ડનાં ઘોડાનાં ફાર્મ પર યુનિવર્સિટી બનાવવામાં આવી. પહેલી વખત યુનિવર્સિટીમાં 559 વિદ્યાર્થીઓ અને 15 શિક્ષકો હતાં. વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી ટ્યૂશન ફી નહોતી લેવાની. 1930 સુધી અહીં આવી જ વ્યવસ્થા હતી. 1893માં લેલેન્ડનું મૃત્યુ થયું. તેમની સંપત્તિ અંગે વિવાદ થવાં લાગ્યો. ટ્રસ્ટે તેને બંધ કરવાની સલાહ આપી. ત્યારે કિંમતી ચીજો ગીરવે મૂકીને 1895 સુધીમાં બધાં કેસોનો નિકાલ કર્યો. યુનિવર્સિટીનાં પ્રભાવશાળી વિદ્યાર્થીઓમાં ભૂતપૂર્વ જાપાની વડાપ્રધાન યુકિઓ હાતોયામા, ભૂતપૂર્વ અમેરિકી રાષ્ટ્રપતિ હરબર્ટ હૂવર અને ભૂતપૂર્વ ઈઝરાયલી વડાપ્રધાન એહૂદ બરાક સામેલ છે.

400 પુસ્તકોથી હાર્વર્ડનો પ્રારંભ

હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટી : તેની સ્થાપના 1636માં મેસેચ્યુસેટ્સ દ્વારા કરવામાં આવી હતી. પહેલાં તે ન્યૂ કોલેજ તરીકે ઓળખાતી હતી. જેનું નામ જોન હાર્વર્ડ પરથી રાખવામાં આવ્યું. તેઓ એક પાદરી હતાં, જેઓ લંડનથી આવ્યાં હતાં, તેઓ યુનિવર્સિટી ઓફ કેમ્બ્રિજનાં વિદ્યાર્થી હતાં. તેમણે પોતાની વસિયતમાં ન્યૂ કોલેજની લાઇબ્રેરીને 400 પુસ્તકો આપ્યાં હતાં, જેની કિંમત ₹ 78,562 હતી. આ રકમ તેની સંપત્તિનો અડધો હિસ્સો હતી. ત્યારપછી તેનું નામ હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટી રાખવામાં આવ્યું.

મંદીનાં તબક્કામાં લોકો પાસે ફાળો માંગ્યો

યુનિવર્સિટી ઓફ શિકાગો : જોન ડી રોકફેલરે આપ્યાં ₹ 503 કરોડ અને માર્શલ ફીલ્ડે જમીન આપી. 1920માં યુનિવર્સિટી ઓફ શિકાગોએ હોસ્પિટલ બનાવી, તે યુનિવર્સિટી ઓફ શિકાગો મેડિકલ સેન્ટર કહેવાતી હતી. તે સમયમાં નાણાં એકઠા કરવાનું કામ ઘણું મુશ્કેલ હતું, કારણ કે અમેરિકામાં ખૂબજ મંદી હતી. બીજા વિશ્વયુદ્ધ દરમિયાન આ યુનિવર્સિટીએ મેનહટ્ટન પ્રોજેક્ટમાં યોગદાન આપ્યું હતું. શિકાગોનાં જુલ્સ અને ગ્વેન લેપે 2006માં 10 માળની ઈમારત માટે ₹ 156 કરોડનું દાન કર્યું હતું.

► Think India for Quality Life

જિંદગી લાંબી નહીં, મોટી લેવી જોઈએ...

શું તમે જાણો છો કે મનગમતું કામ કરવા માટે આપણી પાસે જિંદગીમાં કુલ કેટલાં કલાક છે ? જન્મથી ઘડપણ સુધી આપણે ન જાણે કેટલાં વર્ષ વેડફી નાખતાં હોઈએ છીએ, રજૂ કરીએ છીએ જિંદગીનું સફરનામું.

શરૂઆત : બાળક જન્મે ત્યારે અનુમાન પ્રમાણે લગભગ 78 વર્ષ હોય છે.

બચેલો સમય : 78 વર્ષ.

લગભગ એક તૃતિયાંશ સમય વ્યક્તિ સૂવામાં વિતાવે છે. તેને બાદ કરીએ તો કુલ 52 વર્ષ બચે છે.

બચેલો સમય : 52 વર્ષ.

ટ્રાફિકમાં કેટલો સમય બરબાદ થાય છે તેનો ખ્યાલ નહીં હોય, પરંતુ જિંદગીનું લગભગ એક વર્ષ આમાં વીતી જાય છે.

બચેલો સમય : 51 વર્ષ.

દાંત સાફ કરવામાં, ટોઈલેટમાં, નાહવામાં અને તૈયાર થવામાં સમયનો હિસાબ કરીશું તો ત્રણ વર્ષ થાય.

બચેલો સમય : 48 વર્ષ .

વ્યક્તિ જિંદગીનાં 35,000 કલાક ભણવામાં વિતાવે છે. કલાકનો હિસાબ ગણવામાં આવે તો લગભગ ચાર વર્ષ થાય છે.

બચેલો સમય : 44 વર્ષ.

90,000 કલાક ઓફિસમાં વિતાવશો. હિસાબ કરો તો દસ વર્ષ થાય.

બચેલો સમય : 34 વર્ષ.

ખાવા પીવામાં ખર્ચાઈ જાય છે ચાર વર્ષ.

બચેલો સમય : 30 વર્ષ.

બાળકો અને પારિવારિક સભ્યો સાથે પ્રેમ કરવામાં બે વર્ષ વહી જાય છે.

બચેલો સમય : 28 વર્ષ.

અડધો સમય ટેલિવિઝન જોવામાં, વિડીયો ગેમ રમવામાં, ઈન્ટરનેટ અને મોબાઈલ ફોનમાં નીકળી જાય છે.

બચેલો સમય : 14 વર્ષ.

શોપિંગમાં બે વર્ષ વહી જાય છે.

બચેલો સમય : 12 વર્ષ.

જમવાનું બનાવવું, સાફસફાઈ કરવી અને બીજા અન્ય કામકાજમાં લગભગ ત્રણ વર્ષ વીતી જાય છે.

બચેલો સમય : 09 વર્ષ.

દુનિયામાં પસાર થનારાં 78 વર્ષમાંથી 9 વર્ષ આપણી પાસે છે.

હવે શું વિચારી રહ્યાં છો?

જિંદગીનાં કિંમતી વર્ષોનો યોગ્ય ઉપયોગ કરો.

વહેંચવાથી વધશે ખુશીઓ...

દરેક ચહેરા પર હોય સ્મિત તો માનવતાનું થાય સન્માન. વહેંચવાથી જિંદગી ખીલે છે અને આપવાનું સુખ મળે છે.

આપવાની રીતો :
જે આપના અને અન્યનાં ચહેરા પર સ્મિત લાવશે...

બાળકો : તરવરાટ

- ◆ નજીકમાં રહેતા જરૂરિયાતમંદ બાળકોને ભણવા માટે પુસ્તકો આપો.

યુવાનો : ઉત્સાહ

- ◆ અઠવાડિયામાં એક વાર ગરીબ બાળકોને 30 મિનિટ ટ્યુશન આપો.
- ◆ આપના જન્મદિવસ પર એક છોડને રોપી તેને ઉછેરવાની પ્રતિજ્ઞા લો.

યુવતીઓ : ઉમંગ

- ◆ કોઈ એક બાળકનાં શિક્ષણનો ખર્ચ ઉપાડો.
- ◆ કુદરતને પાછું આપવા છોડ વાવો, તેનાથી તમને ખુશી મળશે.
- ◆ માતા પિતા સાથે ડીનર પર જાવ, આ અનુભવ ખુશી આપશે.

ગૃહિણીઓ : શક્તિ

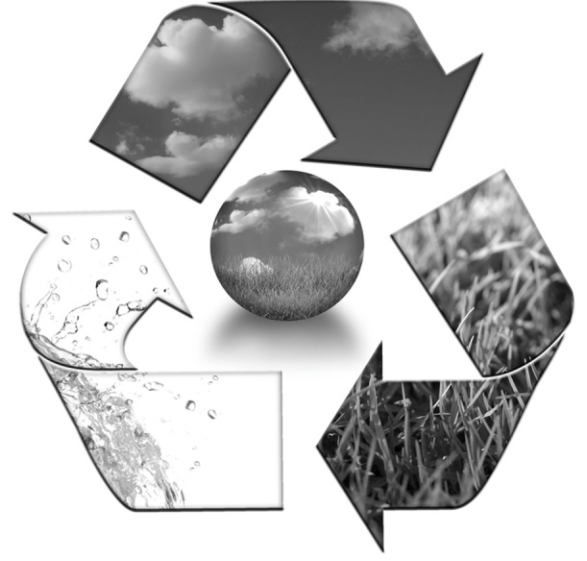
- ◆ તહેવારોમાં સાફ સફાઈ જરૂરી છે. ઘરમાં જમા થયેલો વધારાનો સામાન કોઈ જરૂરિયાતમંદને આપો.

વ્યવસાયી : ક્ષમતા

- ◆ કોઈ બાળકને શિક્ષણ આપવાની પ્રતિજ્ઞા લો, બે બાળકોને સ્કૂલ ફ્રેસ અને પુસ્તકો આપો.
- ◆ જૂના ફોન અને ઈલેક્ટ્રોનિક સામાન કોઈ જરૂરિયાતમંદને આપો.

વરિષ્ઠ નાગરિક : અનુભવ

- ◆ આસપાસનાં ગરીબ બાળકોને એકઠા કરી તેમને ભણાવો, તેમની સાથે સમય વીતાવો, શાંતિ અનુભવશો.

■ Supreme Power

કોણે બનાવી દુનિયા ?

જીવનનું સર્જન કોણે કર્યું ? એક જ જવાબ મળે કે ઈશ્વરે. ભૌતિક વિજ્ઞાની સ્ટીફન હોકિંગ સાધારણ વ્યક્તિ નથી. તેમના નવા પુસ્તક 'ધ ગ્રાન્ડ ડિઝાઈન'માં તેમણે તરખાટ મચાવ્યો છે કે યેજાનિક ભાષામાં જેને બ્રહ્માંડ કહેવામાં આવે છે તેનું સર્જન ઈશ્વરે નથી કર્યું, પરંતુ ગુરુત્વાકર્ષણ જેવા ભૌતિકશાસ્ત્રના નિયમોના કારણે શૂન્યમાંથી વિશાળ સંસારનું સર્જન થયું છે. બસ હોકિંગના આ વિધાન પછી પૂરા વિશ્વમાં આ મુદ્દે ચર્ચા છેડાઈ ગઈ કે બ્રહ્માંડનું સર્જન કોણે કર્યું છે ? ધર્મગુરુઓ અને વિજ્ઞાનીઓ આ મુદ્દે બે ભાગમાં વહેંચાઈ ગયા છે. આથી પ્રતિધ્વનિએ કેટલાક અગ્રણી વિજ્ઞાનીઓ અને ધર્મગુરુઓ પાસેથી જાણવાનો પ્રયાસ કર્યો છે કે સંસારનું સર્જન ઈશ્વરે કર્યું કે જાતે જ થયું છે ?

આવું છે આપણું બ્રહ્માંડ...

પરમાણુ ઈલેક્ટ્રોન પ્રોટોન જેવા સુક્ષ્મતમ કણોથી માંડીને એક અબજ પ્રકાશવર્ગ વ્યાસવાળી આકાશગંગામાં બધું જ સામેલ છે. કોઈ જાણતું નથી કે બ્રહ્માંડ કેટલું વિશાળ છે, પરંતુ ખગોળશાસ્ત્રીઓનું અનુમાન છે કે 100 અબજ આકાશગંગા છે અને પ્રત્યેક આકાશગંગામાં 100 અબજ તારા છે. બ્રહ્માંડનું સર્જન બિગબોન્ગ અર્થાત્ મહાવિસ્ફોટથી થયું છે. આ સિદ્ધાંતને સૌથી વધુ માન્યતા મળી છે. 10થી 20 અબજ વર્ષ પહેલાં મહાવિસ્ફોટ થયો હતો. શરૂમાં બ્રહ્માંડ ગરમ ગેસનો ગોળો હતો. ગેસ ઠંડો પડીને ફેલાઈ રહ્યો હતો. અંદાજે 10 લાખ વર્ષ પછી ગેસ ઘન થઈને આકાશગંગાઓનું આરંભિક રૂપ પ્રોટોગેલેક્સિનું સર્જન થવા લાગ્યો. પછીના 5 અબજ વર્ષ સુધી ઘન બનીને તે આકાશગંગામાં રહ્યો, જેમાંથી તારાઓનું સર્જન થયું. અબજો વર્ષ પછી પણ બ્રહ્માંડનો વિસ્તાર થઈ રહ્યો છે. બ્રહ્માંડને તમામ દિશામાંથી સમાનરૂપે આવી રહેલા ઠંડા અને હલકા રેડિએશનથી મજબૂતી મળે છે. કોસ્મિક રેડિએશનના નાના તરંગોને આરંભિક બ્રહ્માંડના ઘનત્વમાં આવેલા ઉતાર ચઢાવની સાબિતી માનવામાં આવે છે, કે જેનાથી આકાશગંગાનો જન્મ થયો.

- 50,000 ડિગ્રી સેલ્સિયસ તાપમાન કોઈપણ તારાની સપાટીનું હોઈ શકે. નાના તારામાં તાપમાન ત્રણ હજાર ડિગ્રી હોય છે.
- ઝડપથી પ્રસરી રહેલા અત્યંત ગરમ ગેસના ગોળાનું અસ્તિત્વ લગભગ 10 લાખ વર્ષ સુધીનું રહ્યું.
- ઓછી ઊર્જાવાળા માર્શકોવેવ કિરણોનું તાપમાન 0 થી 270 ડિગ્રી સેલ્સિયસ હોય છે.
- ક્વેજાર : તારા જેવી આ રચના સંભવત : આકાશગંગાનું કેન્દ્ર હોય છે, જેના મૂળમાં વિશાળ બ્લેક હોલ હોય છે. બ્રહ્માંડમાં તે સૌથી વધુ ચમકદાર હોય છે. અત્યાર સુધીમાં 1000 થી વધુ ક્વેજારની શોધ થઈ ચૂકી છે.
- ગેલેક્સી તારા, નેબ્યૂલા, ગેસ તથા ધૂળની બનેલી હોય છે. નાની ગેલેક્સીમાં એક લાખ અને મોટી ગેલેક્સીમાં 3000 અબજ તારા હોય છે.

મિલ્કી વે

રાતે આકાશના એક છેડાથી બીજા છેડા સુધી પ્રકાશનો હલકો પટ્ટો દેખાય છે તેને મિલ્કી વે કે આકાશગંગા કહેવામાં આવે છે. હિન્દીમાં તેને મંદાકિની નામ અપાયું છે. પ્રકાશ, તારા અને ગરમ ગેસના વાદળ નેબ્યૂલા કે નિહારીકામાંથી આવે છે. આપણી આકાશગંગા વલય આકારની છે. કેન્દ્રમાં ગેસનો ઊભાર છે અને તેમાંથી નીકળેલી ચાર ભૂજા સર્પિલ કેન્દ્રમાંથી બહાર નીકળે છે. આ ભૂજાઓ ઓછા ઘન ક્ષેત્રથી ઘેરાયેલી હોય છે. આકાશગંગાનો સર્પિલ ભાગ આપણને દેખાતો નથી, કારણ કે આપણો સૌર પરિવાર આ ચાર પૈકીની એક 'ઓરિયન' ભૂજા પર આવેલો છે. આકાશગંગાના એક છેડાથી બીજા છેડાનું અંતર એક લાખ પ્રકાશ વર્ષ છે. એક પ્રકાશ વર્ષ 9460 અબજ કિ.મી. થાય. તેની તુલનામાં આપણો સૌર પરિવાર ખૂબ નાના કદનો અર્થાત્ 12 પ્રકાશ કલાક કે 13 અબજ કિલોમીટરનો જ છે. ગેલેક્સી અંતરીક્ષમાં ફરે છે. ગેલેક્સીના કેન્દ્રથી બે તૃતીયાંશ અંતરે આવેલો આપણો સૂર્ય 22 કરોડ વર્ષમાં આકાશગંગાનું એક ચક્કર કાપે છે.

આ કારણોસર શક્ય છે બ્રહ્માંડનું નિર્માણ

LHCમાં પરમાણુ કણોના ટકરાવાથી બ્લેક હોલ બની શકે છે, જે અન્ય સ્થાને જવા પ્રવેશદ્વારનું કામ કરશે. બ્લેક હોલ બનવાની સંભાવનાને કારણે LHC પ્રયોગના સમયે વિશ્વ નષ્ટ થવાની ભવિષ્યવાણી કરવામાં આવી હતી. LHCમાં બનનારું બ્લેક હોલ એટલું નાનું હોય છે કે તે એક પરમાણુને પણ ગણી શકતું નથી. બ્લેક હોલ વધુ ગુરુત્વાકર્ષણવાળું હોય છે, જ્યાંથી પ્રકાશ પણ બહાર આવી શકતો નથી.

બ્રહ્માંડ કોણે બનાવ્યું

આધુનિક ભૌતિકશાસ્ત્ર અનુસાર આપણું બ્રહ્માંડ અનેક બ્રહ્માંડોની એક વ્યવસ્થાનો ભાગ છે. જુદા જુદા બ્રહ્માંડોમાં સ્થાન, સમય અને ગુરુત્વાકર્ષણના ગુણ અલગ અલગ હોય છે. જો આપણા બ્રહ્માંડની રચના કોઈ અન્ય બ્રહ્માંડની પ્રગતિશીલ પ્રજાતિએ કરી હોય તો આપણી આજની સ્થિતિ માટે તેના ડિઝાઈનર જવાબદાર હશે.

વિજ્ઞાન શું કહે છે ?

બિગબેંગ પર મતભેદ છે

બ્રહ્માંડની ઉત્પત્તિ અંગેની કાર્યવાહી સતત ચાલુ છે. ભૌતિકવિજ્ઞાન તેને સમજવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યું છે. ઉત્પત્તિના સિદ્ધાંતો અંગે વૈજ્ઞાનિકોમાં મતભેદ છે. એક વર્ગ કહે છે કે બિગ બેંગના કારણે જ બ્રહ્માંડ અસ્તિત્વમાં આવ્યું. બીજો વર્ગ બિગબેંગને એક મોટા ચક્રનો હિસ્સો માને છે. આ કારણે બ્રહ્માંડ ક્યાંથી આવ્યું અને બધું કેવી રીતે થયું તે કહેવું ઉતાવળિયું ગણાશે. વિજ્ઞાનના દરેક વિકાસમાં માનવીય સ્પર્શ હોવો જોઈએ. કેટલાક લોકો માનવીય સ્પર્શને ધર્મ કહેશે, પરંતુ તેના વગર વૈજ્ઞાનિક શોધનો કોઈ મતલબ રહેતો નથી.

ભૌતિકશાસ્ત્રના નિયમોનો સ્ત્રોત શું છે ?

ભૌતિકશાસ્ત્રનો નિયમ યુનિવર્સ બનવાની વ્યાખ્યા કરી શકે, પરંતુ વધુ એક જટિલ સમસ્યા સામે આવે છે કે ભૌતિક વિજ્ઞાનના નિયમોનો સ્ત્રોત શું છે ? ખગોળશાસ્ત્રીઓ કહેવા લાગ્યા છે કે જો યુનિવર્સ કોઈ નિયમોથી બન્યું હોય તો આ જ નિયમ અન્ય યુનિવર્સ પણ બનાવી શકે છે. કેટલાય મહાવિસ્ફોટો બાદ અનેક યુનિવર્સ અસ્તિત્વમાં આવ્યા હશે. ખરેખર આપણે એક મલ્ટિવર્સમાં વસીએ છીએ. મલ્ટિવર્સની અવધારણાથી પણ સમસ્યા ઉકેલાતી નથી.

માત્ર શબ્દોનું અંતર તો નથી ને ?

યુનિવર્સમાં બધી જ ઘટનાઓ ફિઝિક્સ, કેમેસ્ટ્રી અને બાયોલોજીના નિયમોથી સંકળાયેલી હોય છે. પ્રશ્ન કોન્સિયસનેસ એટલે કે ચેતનાનો છે. વિજ્ઞાન અત્યાર સુધીમાં પોતાની બનાવેલી કોઈ ચીજમાં પ્રાણ પૂરી શક્યું નથી. જીનેટિક્સની વાત કરીએ તો આપણે માનવશરીરની કેટલીય ખામીઓ દૂર કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યાં છીએ, પરંતુ એમ ન કહી શકાય કે શરીરના નિર્માણમાં હવે ઈશ્વરની જરૂર નથી. શક્ય છે કે આપણે કોઈએ ડિઝાઇન કરેલા યુનિવર્સમાં રહીએ છીએ. સવાલ એ થાય છે કે આપણી દુનિયા ડિઝાઇન કરનાર આ ચેતના કઈ છે ? જેને ધર્મ અને આધ્યાત્મ ઈશ્વર કહે છે તેને વિજ્ઞાન દ્વારા આધુનિક સાયન્સ તો નથી કહેવાતું ને ?

હોકિંગ પોતાનું મંતવ્ય બદલી શકે છે

જ્ઞાન વધતા રહસ્યો ખૂલે છે. હોકિંગે જે કંઈ કહ્યું છે તે નિવેદન આગળ ફેરવી શકે છે. બિગબેંગ અને બ્લેક હોલના સિદ્ધાંતોથી આગળ વધવાના પ્રયત્નો ચાલી રહ્યાં છે.

ધર્મ શું કહે છે ?

હોકિંગે વેદાંતની વાતનું જ પુનરાવર્તન કર્યું છે

શ્રી શ્રી રવિશંકર [સંસ્થાપક : આર્ટ ઓફ લિવિંગ]

હોકિંગે વેદાંતમાં લખેલી વાતો જ રજૂ કરી છે. ભારતીય દર્શનમાં અમે તત્ત્વ એટલે કે સિદ્ધાંતની જ વાત કરીએ છીએ. આ કારણે આત્મા અને પરમાત્મા પણ તત્ત્વ છે. તેને જ આદિ શંકરાચાર્યએ પરમ બ્રહ્મ તત્ત્વ કહ્યું હતું. આપણે ત્યાં વિજ્ઞાન અને ધર્મ હંમેશાં સાથે છે, કારણ કે અતીત પર નજર કરીએ તો બંનેના મૂળ સિદ્ધાંત એક જ છે.

વિજ્ઞાને વેદોને સ્વીકાર્યા છે

ડૉ. ડી. વીરેન્દ્ર હેગડે [ધર્માધિકારી : શ્રી ક્ષેત્ર ધર્મસ્થાળ]

વેદોને વિજ્ઞાને સ્વીકાર્યા છે, જ્યારે વિજ્ઞાનના કેટલાક સિદ્ધાંતો ધર્મ અપનાવ્યા છે. બ્રહ્માંડની રચનાનો પ્રશ્ન એ વાત પર આધારિત છે કે આપણે વસ્તુને કેવી રીતે ગ્રહણ કરીએ છીએ.

ઉત્પત્તિની તમામ ધારણાઓ અધૂરી

સ્વામી ચિદાનંદ સરસ્વતી [સંસ્થાપક : પરમાર્થ નિકેતન ઋષિકેશ]

ઈશ્વરને નકારી સૃષ્ટિ ઉત્પત્તિ અંગે કરાતી તમામ ધારણાઓ અધૂરી છે. ભારતીય પરંપરામાં તેની તર્કસંગત વ્યાખ્યાઓ કરવામાં આવી છે. ભાગવત કથાના બીજા અને ત્રીજા સ્કંધમાં તેનું વર્ણન કરેલું છે. પરીક્ષિતના પ્રશ્નો પર જ ચર્ચા થઈ રહી છે. વિષ્ણુ પુરાણ, મનુસ્મૃતિ અને ગીતામાં પણ આ જિજ્ઞાસાઓનું સમાધાન જોવા મળે છે. ડાર્વિન ઉત્ક્રાંતિવાદની અવધારણા અને બિગબેંગ પર વાત હવે થઈ રહી છે.

ભૌતિકશાસ્ત્રના નિયમો પાછળ ઈશ્વર

શ્રી શ્રી વિશ્વેશ તીર્થ સ્વામી [ઉડુપી]

વિજ્ઞાન અને આધ્યાત્મ બંને હોય તો જ આપણે પૂર્ણ થઈ શકીએ. દુનિયા ચલાવવા બંનેની જરૂર છે. ઘડિયાળનો જ દાખલો લઈએ, જો એ બરાબર ચાલતી હોય તો તેનો આધાર માત્ર ઉપકરણ કે સિદ્ધાંત જ નથી, પરંતુ તેની પાછળ વિજ્ઞાન પણ છે. આમ દુનિયા કેટલાક નિયમો પર ચાલી રહી છે, પરંતુ આ નિયમો કોઈકે તો બનાવ્યા હશે ! એ જ ઈશ્વર છે.

બુદ્ધિથી ઈશ્વરને ન ઓળખી શકાય

સ્વામી ભારતી તીર્થ [શંકરાચાર્ય : શારદાપીઠ]

ઈશ્વરને નકારીને એવી માન્યતા સાથે ચાલવું કે શૂન્યમાંથી કોઈપણ ચીજ અસ્તિત્વમાં આવી છે એ વાત કોઈ નવી નથી. શૂન્યવાદના નામથી હજારો વર્ષ પહેલાં આ સિદ્ધાંત આપવામાં આવ્યો હતો. જડ પદાર્થોમાંથી ચેતના પેદા થઈ અને જડ પદાર્થો શૂન્યમાંથી પેદા થયા એ સાબિત કરવું અસંભવ છે.

બ્રહ્માંડ ક્યારેય સંજોગથી નથી ચાલતું

મૌલાના કલ્બે જવ્વાદ [ધર્મગુરુ : શિયા પંથ]

વૈજ્ઞાનિક પોતાના સિદ્ધાંતોને સાચા સાબિત કરવા માટે એવી જ વાતો કરી રહ્યાં છે જેના પર વિશ્વાસ મુકવો મુશ્કેલ છે. સમગ્ર બ્રહ્માંડ ક્યારેય સંજોગથી ન ચાલી શકે, પરંતુ દરેક વસ્તુ એકદમ બરાબર પોતાના સ્થાને ચાલી રહી છે. જો બધી જ ઘટનાઓ યોજના બદ્ધ રીતે આગળ વધતી હોય તો તેની પાછળ કોઈ યોજના ઘડનાર પણ હોય.

કર્મ જ સૃષ્ટિનો રચનાકાર છે

દલાઈ લામા [ધર્મગુરુ : બૌદ્ધ ધર્મ]

બૌદ્ધ ધર્મ ભગવાન કે એક નિર્માતાના સિદ્ધાંતને સ્વીકાર કરતો નથી. કર્મ જ સૃષ્ટિનો રચનાકાર છે. એક દષ્ટિકોણથી બૌદ્ધ એક ધર્મ, પરંતુ અન્ય દષ્ટિકોણથી મસ્તિષ્ક વિજ્ઞાન છે. ઈશ્વરના વિષયમાં મહાત્મા બુદ્ધ પણ મૌન હતાં. તેઓ કારણ અને પ્રભાવના પરસ્પર સંબંધ પર વિશ્વાસ રાખતા હતાં. જીવનમાં જેના પર ભરોસો કરી શકાય તે છે ઈશ્વર. તેની રચના કોણે કરી ? આ અંગે વિવાદનો કોઈ મતલબ નથી.

ફેશનેબલ બનો, જોકર નહીં. ફેશનનાં નામે ઉત્સાહી સ્ત્રી પુરુષો કેવા કેવા ગોટાળા કરતાં હોય છે ?

સ્ત્રીઓ માટે @ કલર રાયટ : રેડ, પિન્ક, યલો, ગ્રીન અને બ્લુ રંગો ખૂબ જ સારા લાગે, પણ ભડક રંગો એકસાથે ન પહેરતા. આ રંગો મેઘધનુષ્યમાં એકસાથે દેખાવા જોઈએ, ડ્રેસમાં નહીં. એટલે ભૂલેચૂકે ભડક રંગો એકસાથે ન પહેરી લેવાય તે ધ્યાનમાં રાખશો,

મિસ ચમકો ન બનો : બન્દી ઔર બબલી જેવી ફિલ્મ જોઈને તમારા સલવાર સૂટ પર સિકવન્સ અને ગોટાપટ્ટી બધું જ એકસાથે ન લગાવો. તમે ફેશનેબલ લાગવાને બદલે જોકર લાગશો, એટલે ઈચ્છા પર કન્ટ્રોલ રાખો. ટ્રેન્ડમાં હોય એ બધું જ પહેરવું જરૂરી નથી. પ્લેન સલવાર સાથે થોડી સિકવન્સ અથવા ગોટાવાળો કુર્તો સારો લાગશે.

પેરોક્સાઈડ બ્લોન્ડ : પાર્ટીમાં તમને ડાર્ક રેડ અને સિલ્વર બ્લોન્ડ દેખાશે. આ રંગો ભારતીય ચહેરા પર કંઈક જુદા લાગશે. ધ્યાનથી જોશો તો ખ્યાલ આવશે કે બ્લોન્ડ કન્યાનાં આઈબ્રો બ્રાઉન કે બ્લેક છે. વિદેશી રંગો વાળ પર લગાવતા પહેલાં એક્સપર્ટની સલાહ લો.

શરીર ન દેખાડો : આજે શરીર એક્સપોઝ થાય તેવા વસ્ત્રો પહેરવાનું કોમન બની રહ્યું છે. તમારા પેટ પર ચરબીનાં થર હોય તો ટૂંકું ટી શર્ટ પહેરતાં દસ વાર વિચારજો. પગ જાડા થાંભલા જેવા હોય તો મિની સ્કર્ટ કે ટૂંકું સ્કર્ટ ન પહેરશો. સ્કિન ટાઈટ પેન્ટમાંથી પણ તમારી ચરબી દેખાશે.

આછા રંગ નીચે કલર ફૂલ અંડરવેયર : ગરમીનાં દિવસોમાં સફેદ સલવાર કમીઝ પહેરેલી મહિલાએ કલરફૂલ ડિઝાઈનવાળો અંડરવેયર પહેર્યો હોય કે કલરફૂલ બ્રા પહેરી હોય તો એનાથી વરવુ બીજું શું હોઈ શકે ? સફેદ રંગ પ્રકાશમાં ગ્લો થશે એટલે આછા રંગનાં કપડાં સાથે હંમેશા ફલેશ ટોનનાં અંડરવેયર પહેરો.

પ્રિન્ટ પીકોક : ફ્લોરલ પ્રિન્ટ સારી લાગે, ચેક્સ પ્રિન્ટ ફેશનમાં છે. એબસ્ટ્રેક્ટ કાર્ટૂન, ફીગર પ્રિન્ટ લેટેસ્ટ ઈન શિંગ છે. આ બધું એક જ ડ્રેસમાં ન પહેરો. જેમ કે સ્ટ્રાઈપવાળું પેન્ટ અને ડોટેડ પ્રિન્ટવાળું ટી શર્ટ, ફ્લોરલ પ્રિન્ટ અને ચેક્સ પ્રિન્ટનું જેકેટ અથવા એબસ્ટ્રેક્ટ પ્રિન્ટની સલવાર, ફ્લોરલ કુર્તો અને પ્લેન દુપટ્ટો. ફેશનમાં ય થોડી સ્પેસ રાખો કાબરચીતરાં ન બનો.

બ્રેથલેસ ટ્રાઉઝર : પાતળા દેખાવાની ઈચ્છા ધરાવતી માનુનીઓ નાની સાઈઝનું પેન્ટ તાણીતૂસીને ચઢાવે છે. ટાઈટ પેન્ટમાંથી પેન્ટની લાઈન દેખાય તો ખૂબ જ ખરાબ લાગે છે. એટલે ફિટ પેન્ટને પરાણે ન પહેરશો. પાતળા દેખાવાને બદલે ખરાબ દેખાશો.

અભી તો મેં જવાન હું : યંગ એટ હાર્ટ હોવું એ સારી વાત છે. તમારી ઉંમરને ધ્યાનમાં રાખીને કપડાં પહેરો. કોલેજ જતી ટીનેજ છોકરીઓની જેમ હિપબોન દેખાતું જીન્સ, ટાઈટ ટી શર્ટ કે પેન્સિલ હિલ તમને ઉંમર થતાં શોભશે નહીં. મલાઈકા અરોરા જેવું સેક્સી ટોન્ડ બોડી હોય તો પણ એકસાથે આ ત્રણેય ચીજ ન પહેરવી.

ક્લિવેજ શો : લો કટ બ્લાઉઝ : સલવાર કમીઝ કે ટોપ પહેરો ત્યારે તંગ બ્રા પહેરી હશે તો ખરાબ દેખાશે, બહારનાં કપડાંનો ઉઠાવ ત્યારે જ આવે જ્યારે અંતઃવસ્ત્રો યોગ્ય હોય. યોગ્ય ફિટીંગવાળી બ્રેસિયર્સ તમારા દેખાવને સુંદર બનાવશે. હંમેશા સારી બ્રાન્ડની, યોગ્ય શેપ ધરાવતી બ્રેસિયર્સ ખરીદો.

નો ડુ લો વેસ્ટ : લો વેસ્ટ જીન્સ પહેરો ત્યારે પેન્ટી પણ લો વેસ્ટ પહેરો નહીં, સહેજ નીચે વળાવો કે સીટ પર બેસવા જશો તો પાછળથી પેન્ટી ડોકિયું કરશે. જો તમે અંડર ગાર્મેન્ટ્સનાં મોડલ હો તો ઠીક છે, બાકી પેન્ટી દેખાય એવા પેન્ટ ન પહેરો અથવા પેન્ટી ન દેખાય એનું ધ્યાન રાખો.

ગંદા ન લાગો : તમારી દૈનિકીય ત્વચા હંમેશા સાફ અને સુંદર હોવી જોઈએ. સ્લીટ કટ સ્કર્ટ પહેરશો અને પગ વેક્સ કરેલા નહીં હોય તો ગંદા દેખાશે. ઉનાળામાં સ્લીવલેસ પહેરો ત્યારે અંડર આર્મ્સ ક્લીન હોવા જોઈએ. કાળા ડાઘા ધરાવતા અંડરઆર્મ્સ સાથે સ્લીવલેસ ન પહેરો. પરસેવાનાં રેલા ઊતરતા હોય તે સાત્રં નહીં લાગે. ફેશન કરતાં પહેલા અંગત સ્વચ્છતા અનિવાર્ય છે.

પુરુષો માટે @ રંગોની રેલમથલ : આ મુદ્દો પુરુષોને પણ લાગુ પડે છે. વધુ પડતાં રંગો ધ્યાન ખેંચશે, પરંતુ કોઈ વખાણ નહીં કરે. તમારાં આઉટફિટમાં ફક્ત ત્રણ રંગનો ઉપયોગ કરો. તમે જેટલા સિમ્પલ હશે તેટલા સારા લાગશો. એકબીજા સાથે જામે એવા કોમ્પ્લિમેન્ટરી અથવા એનેલોગસ રંગો પસંદ કરો. એક સાદો નિયમ પાળીને ભૂલ કરતાં બચી શકો છો. આછા રંગનાં કપડાં સાથે આછાં રંગનાં શૂઝ અને ડાર્ક રંગનાં કપડાં સાથે ડાર્ક રંગનાં શૂઝ પહેરવાનો નિયમ યાદ રાખો.

બેલ્ટ બોનાલ્લા : બ્લેક શૂઝ સાથે બ્રાઉન કે બીજા રંગનો બેલ્ટ સારો ન લાગે. બ્લેક પટ્ટો દરેક પેન્ટ શર્ટની સાથે મેચ ન થાય. આછા રંગનાં કપડાં સાથે આછા રંગનો બેલ્ટ પહેરો અને ડાર્ક રંગનાં પેન્ટ સાથે ડાર્ક રંગનો બેલ્ટ પહેરો. બેલ્ટ હંમેશા પેન્ટનાં માપનો જ હોવો જોઈએ. ફોર્મલ પેન્ટ પર બક્કલ ધરાવતાં બેલ્ટ સારા ન લાગે. બકકલનો રંગ ઉતરી ગયેલો હોય કે સ્કેચ પડ્યા હોય તો પણ લોકોનું ધ્યાન ખેંચાશે. પટ્ટા વગર પેન્ટ ન પહેરો.

દૂ મેની ફેબ્રિક્સ : ઉનાળા અને શિયાળાનાં કપડાં જુદાં જ હોય. શિયાળાનાં કપડાં થોડા જાડાં અને ભારે હોય, જ્યારે ઉનાળામાં મોટે ભાગે કુદરતી રેસાનાં કપડાં જ વપરાય. સિલ્કનું શર્ટ કે પોલિયેસ્ટર પેન્ટ ન પહેરાય. કોટન શર્ટ સાથે કોટન પેન્ટ પહેરો, લેધર પહેરો તો એની સાથે મિક્સ થતું કપડું જ પહેરી શકાય. નહીં તો લોકો તમારી ટ્રેસ સેન્સ જોયા કરશે.

કપડાંને સંભાળો : કઢોણું કે ફેડ થઈ ગયેલું પેન્ટ અને શર્ટ ઓફિસમાં ન પહેરો. ખિસ્સાની કિનારી તથા પેન્ટનું બોટમ જલદી ઘસાઈ જાય એટલે પેન્ટ ઉતારો ત્યારે જોઈ લો. શર્ટનો કોલર અને બાંયનો કફ ઘસાયેલા હોવા નજોઈએ.

મેલાં કપડાં ન પહેરો : ડાઘા ડૂઘીવાળાં કપડાં પહેરાય ન જાય તે માટે કપડાં વોર્ડરોબમાંથી કાઢો ત્યારે બરાબર તપાસો. ડાઘ હોય તો સ્ટેઈન રિમૂવરથી દૂર કરો, પછી ધુઓ. મેલા કે ડાઘાવાળાં કપડાં પર લોકોનું ધ્યાન ખેંચાશે. એ જ રીતે રૂમાલ ચોખ્ખો અને ઈસ્ત્રી કરેલો વાપરો. મેલાઘેલો કે ચોળાયેલો રૂમાલ તમારી પ્રતિભાને ઝાંખી પાડશે.

પેન્ટને માપમાં કાપો : પેન્ટ ખરીદતાં પહેલા તેને માપો. દરેક બ્રાન્ડમાં થોડો ફરક હોય છે. હંમેશા યાદ રાખો પેન્ટની લંબાઈ તમારી શૂ હિલની ઉપર સુધી જ હોય. જીન્સ પેન્ટ લાંબુ હોય તો ચાલે, બીજું કોઈ પેન્ટ લાંબુ કે ટૂંકું સારું ન લાગે. તમે ચાલો ત્યારે મોજાં દેખાય તો સમજો કે પેન્ટ ટૂંકું છે. તમે બેસો ત્યારે બે ઈંચથી વધુ મોજાં ન દેખાવા જોઈએ.

પેન્ટની સીટ સંભાળો : પેટ ઉપરથી પહેરેલું પેન્ટ તમને આઉટ ઓફ શેપ દર્શાવશે, જો તમારી કમર ટૂંકી હોય તો શોર્ટ વેસ્ટેડ પેન્ટ પહેરો. જીન્સ કે ખાખી પણ લો રાઈઝ પહેરો. ફ્રન્ટ પોકેટનાં પેન્ટ પસંદ કરો.

ટી શર્ટ : ટી શર્ટ બહુ લાંબુ કે ટૂંકું ન હોવું જોઈએ. કલ્પના કરો તમારા પૂરા હિપ ઢંકાઈ જાય એવું ટી શર્ટ કેવું લાગશે ? જો એને ઈનશર્ટ કરો તો? લાંબુ ટી શર્ટ ખરીદો જ નહીં અને ખરીદો તો ઈનશર્ટ ન કરો. ટી શર્ટ હંમેશા તમારી અડધી ચેન ઢંકાઈ જાય એટલું જ લાંબુ હોવું જોઈએ. એનાથી ટૂંકું હશે તો વાંકા વળતાં કે હાથ ઊંચા કરતાં શરીર દેખાશે. ટી શર્ટ સિમ્પલ અને સોબર સારું લાગશે, ગમે તે લખાણવાળું કે મોટાં લોગોવાળું ટી શર્ટ દરેક જગ્યાએ પહેરાય નહીં. સિમ્પલ ટી શર્ટ પર તમે જેકેટ કે સ્વેટર પહેરી શકશો.

મોજાંની મોજ : મોજાંનો રંગ આછો હોવો જોઈએ. બ્લેક પેન્ટ સાથે લાલ કે સફેદ મોજાં ન પહેરો. તે જ રીતે બ્રાઉન રંગનાં પેન્ટ સાથે બ્લેક કે ગ્રે મોજાં ન પહેરો. મોજાં ગંદા કે ફાટેલાં ન હોવાં જોઈએ. મંદિર કે કોઈનાં ઘરમાં બૂટ ઉતારશો તો તમારી કિંમત થશે, મોજાંનું ઈલાસ્ટિક વધુ પડતું ટાઈટ કે ઢીલું ન હોવું જોઈએ. મોજાંને સેન્ડલ સાથે ન પહેરો.

ગળે ફાંસો ન બાંધો : ટાઈ પહેરો ત્યારે ટાઈનાં રંગ અને ડિઝાઈન ધ્યાનમાં રાખો. શર્ટ અને પેન્ટની સાથે ટાઈ મેચ થવી જોઈએ. બહુ ડાર્ક કે બોલ્ડ ડિઝાઈનની ટાઈ લોકોનું ધ્યાન ખેંચશે. ટાઈ બાંધો ત્યારે તેની ગાંઠ કીઝ વગરની હોવી જોઈએ. બહુ ટાઈટ કે ખૂબ ઢીલી ટાઈ પણ સારી નહીં લાગે. ટાઈની લંબાઈ બેલ્ટનાં બક્કલ સુધી હોવી જોઈએ. લાંબી કે ટૂંકી ટાઈ તમારો દેખાવ બગાડશે. ઘસાઈ ગયેલી કે ફાટી ગયેલી ટાઈ ભૂલમાં પણ ન પહેરો.

મિત્ર જેવો હોવો જોઈએ જીવનસાથી

છેલ્લાં ઘણા સમયથી જોઈએ તો યુવતીઓ બદલાઈ રહી હોય તેવું લાગે છે. આ વાત કોઈ સિરિયલોમાં દેખાતી સ્ત્રીઓની નથી. વાત છે અમદાવાદ જ નહીં સમગ્ર ભારતમાં રહેતી સ્ત્રીઓની, તેઓ આજે અલગ વિચારો ધરાવતી થઈ ગઈ છે. વુમન્સ ડેનાં દિવસે પ્રતિધ્વનિએ આ વાત સર્વે કરીને જાણી, આજનાં જમાનાની ફાસ્ટ ફોરવર્ડ ગણાતી 21 થી 25 વર્ષની યુવતીઓ તેમના પતિની મિત્ર બનીને રહેવાનું પસંદ કરી રહી છે, તેમનું માનવું છે કે મિત્રતા એક એવો સંબંધ છે, જેમાં ઔપચારિકતા હોતી નથી.

- 21-25 વર્ષ દરમિયાન લગ્ન કરી લેવાં જોઈએ કે નહીં? હા 45%, ના 55%
- તમારી જિંદગીને કેવી રીતે પ્લાન કરશો? પહેલાં કરિયર 52%, બંને સાથે 2%, પહેલાં લગ્ન પછી કરિયર 46%
- કરિયર પ્રથમ હોય તો લગ્ન કઈ ઉંમરે કરવાં જોઈએ? 25 વર્ષ પછી 60% 30 વર્ષ પછી 34%, લગ્ન જરૂરી નથી 6%
- તમારા મતે કેટલાં બાળકો હોવા જોઈએ? માત્ર એક જ 34%, બે બાળકો 56%, દત્તક લેવાનું પસંદ કરીશું 10%
- તમે કેવી પત્ની બનવાનું પસંદ કરશો ? ઘરને સમર્પિત 13%, ઘર અને બહાર સંતુલન રાખશો 79%, ફેમિલીને મદદ કરનાર 8%
- તમે કેવી મા બનવા માગો છો ? બાળકો પર પૂરી નજર હોવી જોઈએ 30%, છૂટ આપવી પણ નિયંત્રણ મુજબ 60%, બાળકોને તેમના પ્રમાણે આગળ વધવા દેવા 10%
- પિતા કેવા હોવા જોઈએ? નિયંત્રણ અત્યંત પ્રિય હોય 40%, પિતાનો થોડો ડર હોય 48%, મિત્ર જેવા પિતા 12%
- કેવા પરિવારમાં લગ્ન કરશો ? સંયુક્ત 56%, એક્લ 28% મધ્યમ 16%
- કેવી રીતે ઓળખાવાનું પસંદ કરશો ? પતિની ઓળખથી 46%, સ્વતંત્ર ઓળખ 50%, બાળકની ઓળખથી 4%
- લગ્ન બાદ માતા પિતાની જવાબદારી લેવાનું પસંદ કરશો ? હા 24%, ના 74%, નક્કી નથી 2%
- લગ્નનાં 7 વર્ષ પછીની લાઈફ કેવી ? પરિવાર કહે તે મુજબ 2%, દરેક પણ જીવવાની ઈચ્છા 36%, તે સમયે નક્કી કરીશું ? 62%
- તમે મિત્રની જેમ રહેતો પતિ જોયો છે ? ખૂબ જ ઓછો 60%, ના 28%, ભાગ્યે જ હોય 12%
- સાસરીનું માનસ કેવું હોવું જોઈએ? અભ્યાસ કરવા દે 40% નોકરી કરવા દે 44%, પર્સનલ લાઈફમાં ઈન્ટરફિયર ન કરે 16%
- પતિ પત્નીનો વ્યવહાર કેવો હોવો જોઈએ ? પોતાની પસંદથી જીવન જીવે 30%, મિત્રની જેમ રહે 46%, પતિની સલાહ જરૂરી 24%

બેગ પકડવાની સ્ટાઈલથી જાણો તમારું વ્યક્તિત્વ...

તમામ મહિલાઓ બેગને અલગ અલગ રીતે પકડવાનું પસંદ કરે છે. બેગ પકડવાની તમારી સ્ટાઈલ પર્સનાલિટી અંગે શું કહે છે તે વિશે જાણો...

અંડર આર્મ : તમને બેગ હાથમાં પકડવી જરાય નથી ગમતી, તેનાથી તમે કંટાળી જાવ છો. બેગને ખાભા નીચે દબાવીને હાથ ખાલી રાખવા માગો છો.

કોસ શોલ્ડર બેગ : તમે પોતાની નહીં, પરંતુ એસેસરીઝ અને ખાસ કરીને બેગને આકર્ષણનું કેન્દ્ર બનાવવા માંગો છો. તમે મુક્ત વિચારોનાં છો.

ધ ડ્રેપ પેટર્ન : તમને વધુ સામાન ઊંચકવાનું નથી ગમતું. આપ કોઈ ફેશન સ્ટેટમેન્ટની શોધમાં નથી, પરંતુ મેટલ વર્ક પસંદ કરો છો.

ધ હુક સ્ટાઈલ : સેલેબ્સ મહિલાઓ બેગને આ રીતે જ પકડે છે. તેનાથી વર્ચસ્વ અને બેગની બ્રાન્ડ અંગે ખબર પડે છે. તમે પોતાને આકર્ષણનું કેન્દ્ર બનાવવા માગો છો.

મલ્ટીટાસ્કિંગ : તમારી પસંદગી જાણી શકાય છે. તમે વધારાનો સામાન ઉઠાવવાનું પસંદ કરો છો. એક બેગ શોલ્ડર પર, બીજી હાથમાં.

Save Environment ■

પર્યાવરણ તરફી વિકાસ જરૂરી

ઓબામાએ ગ્રીન ટેકનોલોજી વિકસાવવાં હાકલ કરી છે

આ પણે ત્યાં એક વહેમ પ્રચલિત છે કે દૂધ ઢોળાઈ જાય તો અપશુકન થાય. અમેરિકામાં આવા વહેમ નહીં હોય એમ માનીએ, કારણ એ સમૃદ્ધ અને શિક્ષિત દેશ છે. મેક્સિકોની ખાડીમાં પાતાળી ડ્રિલિંગ કરતી રીંગ ફસડાઈ પડવાથી જે કૂડ ઢોળાયું તે ઓબામા માટે જરૂર અપશુકન સાબિત થયું છે. ઓબામાએ પોતાની રાજકીય પ્રતિષ્ઠા મેળવવા અમેરિકાને કૂડની ઘેલછા છોડી ગ્રીન ટેકનોલોજી વિકસાવવા હાકલ કરી છે. કોપનહેગન ખાતેની વિશ્વ પર્યાવરણ પરિષદમાં જે દશ્યો સર્જાયા તેનાથી સ્પષ્ટ સાબિત થયું છે કે ગ્રીન ટેકનોલોજીની વાત બધા કરે છે પણ યુરોપ, અમેરિકા કે અન્ય કોઈ સમૃદ્ધ રાષ્ટ્રો કૂડની વધતી ઘેલછા છોડી ગ્લોબલ વોર્મિંગના ગળે ઘંટડી બાંધવા તૈયાર નથી. પર્યાવરણની રક્ષા અને ગ્રીન ટેકનોલોજીના વિકાસની વાત કરનાર ઓબામા પહેલા નથી. આ પહેલાં કૂડની પ્રાક્ષિ અને ભાવનો સવાલ ગંભીર બન્યો ત્યારે જિમી કાર્ટરે મોટી નાણાકીય જોગવાઈવાળું સિન્થેટિક ફ્યુઅલ કોર્પોરેશન રચવાની જાહેરાત કરી હતી. બિલ ક્લિન્ટને બિનપરંપરાગત બળતણવાળી મોટર વિકસાવવાની વાત કરી હતી. એ સમયે અમેરિકાના હાઈવે પર પેટ્રોલ ખાનારી સ્પોટર્સ કારોએ ધુમાડા ઉડાડ્યા હતાં. ચાર વરસ પહેલાં રાષ્ટ્રપ્રમુખ બુશે અમેરિકાને કૂડના નશામાં ડૂબેલું ગણાવી ગ્રીન ટેકનોલોજી વિકસાવવા ઉદ્યોગો અને ખેડૂતોને સબસિડી આપવાની ઘોષણા કરી હતી. મેક્સિકોના ખાડી અકસ્માત પછી ઓબામાએ ઊર્જા ઈનિશિએટિવની જાહેરાત કરી છે. 2007માં બુશે ઊર્જાના સ્વાવલંબન માટે ઊર્જા સલામતીનો કાનૂન પણ ઘડ્યો હતો. બુશે ઊર્જા માટે અનાજ પેદા કરનાર ખેડૂતોને સબસિડી આપી. અત્યારે અન્નને બદલે ઊર્જા પેદા કરવાનું પોસાય

તેમ નથી. કૂડનો ભાવ 2008માં બેરલે 145 ડોલર વધ્યો ત્યારે અમેરિકાએ આગલા વરસની તુલનામાં કરોડો માઈલની મુસાફરી ઓછી કરી કૂડ વપરાશ ઘટાડ્યો હતો. ઊર્જા સલામતી, કૂડની ઘેલછા અને ગ્લોબલ વોર્મિંગનું નિયંત્રણ બધું સાથોસાથ જોઈએ, જે અમેરિકામાં શક્ય નથી. ચીન અને ભારત કૂડ વપરાશની બાબતમાં એજ રસ્તે જઈ રહ્યાં છે.

ભારતનો સમગ્ર પૌરાણિક કાળ સૂર્ય અને પવનની આરાધનાથી જોડાયેલો છે. છતાં ભારત કૂડની ઘેલછા વધે એવા માર્ગ અપનાવી રહ્યું છે. પર્યાવરણ તરફી વિકાસનો ઉદ્ય આફ્રિકામાંથી થશે. આફ્રિકા પાસે વિકાસ માટે જરૂરી તમામ ખનીજ ભંડારો છે. યુગાન્ડા, તાન્ઝાનિયા અને કેન્યાને આવરી લે એવું વિશાળ સરોવર છે જેનાં પાણી સુકાતાં નથી. પૃથ્વીની 20 ટકા જમીન આફ્રિકા પાસે છે. આજે તેનો વિકાસદર 6 ટકા તથા GDP ભારત, રશિયા અને બ્રાઝિલ જેટલો છે. આફ્રિકા પર્યાવરણ તરફી અને બિનપરંપરાગત ઊર્જાવાળો વિકાસ સાધી શકે એવી આશાનું એક કિરણ 'ઈકોસિટી'માંથી મળે છે. ઈકોસિટીના મકાનો ઈટ કે સ્થાનિક સામગ્રીથી બનેલાં હશે, જેથી 30 ટકા ઊર્જા બચી શકે. રસ્તાઓ પહોળા અને હરિયાળીથી છવાયેલા હશે. દરેક ઘરમાં વરસાદી પાણીનો સંગ્રહ કરવાનું આયોજન હશે. ઘર માટે જરૂરી બળતણ ઘરના કચરામાંથી ઉત્પન્ન કરાશે. વધારાની વીજળી જળવિદ્યુત માર્ગે મેળવાશે. વાહનો ઈલેક્ટ્રિક લિથિયમ બેટરીથી ચાલનારા હશે. આ ઈકોનગરી પ્રયોગાત્મક નહીં વ્યાપારી યોજના હશે, જેથી એમાં નાણાં રોકનારને વળતર મળે. નગરના નાગરિકને નિસર્ગનો સથવારો મળશે, જે વિશ્વને રાહ બતાવશે.

વડના ઔષધિય ફાયદાઓ

- [01] **લોહીના ઝાડા :** વડની કુમળી વડવાઈઓ અને ફૂંપળોને પીસી બકરીના દૂધમાં ઉકાળી, ખાંડ નાંખી દર્દીને પીવા આપવું.
- [02] **ત્રણ :** સંધિત્રણ કે જૂના ત્રણને રૂઝવવા માટે વડના કોમળ પત્રને પીસી તેની લુગદી લગાડી પાટો બાંધવો.
- [03] **શ્વેતપ્રદર :** સ્ત્રીઓના વ્હાઈટ ડિસ્ચાર્જમાં વડની આંતર છાલનો ઉકાળો કરી, તેમાં લોઘરની છાલનું ચૂર્ણ ઉમેરવું.
- [04] **આંખનું ફૂલું :** વડના દૂધમાં કપૂર મેળવીને સવાર સાંજ આંજતાં રહેવાથી જૂનું ફૂલું પણ મટી જાય છે.
- [05] **કેન્સરની ગાંઠ :** વડના દૂધમાં ઉપલેટ અને સિંધવ પીસીને લેપ કરી, ઉપર વડની છાલ બાંધી દેવી.
- [06] **મોં પરના કાળા ડાઘ :** મોં પરના કાળા ડાઘ કે જેને 'વ્યંગ' કહેવામાં આવે છે તે રોગમાં વડની ફૂંપળો સાથે મસૂરની દાળ પીસીને લેપ કરવો.
- [07] **ઘામાં કીડા પડેલ હોય :** વડનું દૂધ દિવસમાં ત્રણ વખત દુષ્ટવ્રણમાં ભરવાથી મટી જાય છે.
- [08] **દાહ :** પિત્ત જવરમાં કે અન્ય કારણે બળતરા થતી હોય તો વડવાઈના ઉકાળામાં ગાયનું દૂધ મેળવીને પીવું.
- [09] **વંધ્યત્વ :** પુષ્પનક્ષત્રમાં કે શુકલ પક્ષમાં વડની ફૂંપળો લાવી તેને પાણીમાં પીસી રજસ્વલાસ્ત્રી ત્રણ કે પાંચ માસિક આવે ત્યારે પીવાનું રાખે તો ગર્ભ રહે છે.
- [10] **ગર્ભણીની વેદના :** ગર્ભ સ્ફૂરણને કારણે ગર્ભિણીને વેદના થાય ત્યારે વડની ફૂંપળોનો રસ પીવરાવવાથી રાહત થાય છે.

- [11] **પ્રમેહ :** વડવાઈનો ઉકાળો ચોખ્ખા મધ સાથે સવાર સાંજ લેવો.
- [12] **વીંછી દંશ, ઉદરવિષ :** વડનું દૂધ લગાડવું.
- [13] **ફૂમિ :** વડવાઈના અંકુરનો રસ પીવો.
- [14] **ઘાતુપુષ્ટિ :** પતાસામાં વડનું દૂધ ભરી સવાર સાંજ ખાઈ જવું.
- [15] **ખરજવું :** સૂકાં પાનની રાખ કરી, તેલમાં મલમ બનાવીને લગાવો.
- [16] **ગર્ભધારણ યોગ :** ગર્ભ ન રહેતો હોય તેવી સ્ત્રીએ વડના અંકુર અને કોમળ પાન વાટી બોર જેવડી 21 ગોળી બનાવવી. તે 3 ગોળી રોજ ઘીમાં સવારે 7 દિવસ લેવી. વડ ગુણમાં ઠંડો અને ભારે છે. રસમાં વડ મધુર અને ભૂરો છે.

વડની સંખ્યામાં ભયજનક ઘટાડો

આજથી 30 વર્ષ પહેલા અમદાવાદમાં જ 10000થી વધુ વડ હતાં, જેની સામે આજે માત્ર 481 જેટલા વડ સરકારી ચોપડે નોંધાયેલા છે. અમદાવાદ અને આસપાસના વિસ્તારોમાં હાથીજણનો વડ સૌથી જૂનો ગણાય છે. વટસાવિત્રી વ્રતના દિવસે વડની પૂજા કરતી મહિલાઓને હવે વડ મળતા નથી.

આ પણી સંસ્કૃતિમાં દરેક તહેવારોને પર્યાવરણ સાથે જોડી દેવામાં આવ્યાં છે. વટ સાવિત્રીનું વ્રત વડનાં સંવર્ધન સાથે સીધું જોડાયેલું છે. આજથી 30 વર્ષ પહેલા અમદાવાદમાં જ 10000થી વધુ વડ હતાં, જેની સામે આજે માત્ર 481 જેટલા વડ સરકારી ચોપડે નોંધાયેલા છે. વડને અંગ્રેજીમાં બનિયન ટ્રી કહેવામાં આવે છે. જૂના જમાનામાં વડના ઝાડ નીચે બેસીને વેપારની પ્રવૃત્તિ થતી હોવાથી અંગ્રેજોએ આ દાઢી વાળા લાંબા વયોવૃદ્ધ વડના ઝાડને બનિયન ટ્રી કહ્યું. મહિલાઓ પોતાના પતિના આરોગ્ય અને આયુષ્ય માટે વડની પૂજા કરે છે. વડ ગુડવીલનું પ્રતિક છે. એક સારી શાખ ધરાવતી પેઢી કે વ્યક્તિની સરખામણી વડ સાથે કરી શકાય. પ્રશ્ન એ ઊભો થાય છે કે અમદાવાદમાં વડ કેટલા ? બગીચા ખાતાના ડાયરેક્ટર કહે છે કે, 'હાલ અમદાવાદમાં 481 જેટલા વડ આવેલા છે. સૌથી વધારે દરિયાપુરમાં છે.' વડની આટલી ઓછી સંખ્યાને કારણે મહિલાઓને પૂજા કરવામાં પણ તકલીફ પડે એ સ્વાભાવિક છે. અમુક વિસ્તારમાં માનવ વસ્તી પ્રમાણે એક પણ વડ જોવા મળતો નથી. અમદાવાદ અને આસપાસના વિસ્તારોમાં સૌથી જૂનો વડ

હાથીજણનો કહેવાય છે, જે 450 વર્ષ જુનો છે. વડ આપણા પર્યાવરણનો એક ભાગ છે. ગુજરાતમાં કેટલાય ગામોના નામ વડ પરથી પાડવામાં આવ્યાં હતાં. વડનગર, વડોદરા, વડાલી, વટવા અને વડોદ જેવા નામો વડ પરથી આવ્યાં છે. ગુજરાતના ગામડાઓમાં વાડીઓના નામ પણ વડ પરથી પાડવામાં આવે છે. સાતવડું, પાંચવડુ જેવા નામ પણ વડની સંખ્યા દર્શાવે છે.

202 વૃક્ષોની જાતિનું અસ્તિત્વ જોખમમાં...

62 પ્રકારનાં વૃક્ષો તત્કાલ પગલા નહીં ભરાય તો નામશેષ થઈ જશે

રા જયમાં વન મહોત્સવની ઉજવણી થઈ રહી હતી ત્યારે જાહેર કરાયેલી જંગલ બહારનાં વૃક્ષોની ગણતરીમાં 202 વૃક્ષો એવાં છે કે જેમના અસ્તિત્વ સામે જોખમ છે. વનવિભાગે જાહેર કર્યા પ્રમાણે રાજ્યમાં જંગલ સિવાયનાં વિસ્તારમાં કુલ 30.1 કરોડ વૃક્ષો છે. અગાઉ વર્ષ 2003માં એટલે કે 10 વર્ષ પહેલા કરાયેલી ગણતરી પ્રમાણે 25.1 કરોડ વૃક્ષો હતાં. આ બંને આંકડા દર્શાવે છે કે 10 વર્ષમાં વૃક્ષોની સંખ્યામાં 4.82 કરોડનો વધારો થયો છે. વન મહોત્સવ અંતર્ગત જાહેર કરાયેલી વિગતમાં એવી પણ માહિતી બહાર આવી છે કે, જે 202 વૃક્ષોનાં અસ્તિત્વ સામે જોખમ છે તે પૈકી 62 પ્રકારનાં વૃક્ષો એવા છે કે જેમની જાતિ સામે વધારે ખતરો છે. ચંદન, શિષમ, હરડે, કેવડા, ગુગળ, અરીઠા, ચેરી, સફેદ ખાખરો જેવાં વૃક્ષોનાં અસ્તિત્વ સામે જોખમ છે. વૃક્ષોને બચાવવાનાં પ્રયાસો નહીં કરાય તો નામશેષ થઈ શકે છે.

અસ્તિત્વ સામે જોખમ ઉભું થયું છે તે 202 વૃક્ષો કેવા પ્રકારનાં છે ?

202 પ્રકારનાં વૃક્ષો પૈકી 102 વૃક્ષો ઓછા ચિંતાજનક છે. 32 પ્રકારનાં વૃક્ષોનું અસ્તિત્વ નામશેષ થવાનું જોખમ ઓછું છે. 30 પ્રકારનાં વૃક્ષો નામશેષ થવાનાં આરે છે. 19 પ્રકારનાં વૃક્ષોને બચાવવાનાં તાત્કાલિક પ્રયાસો ન કરાય તો નામશેષ થઈ શકે છે. 13 પ્રકારનાં વૃક્ષો નામશેષ થવાની શક્યતા ધરાવે છે.

નામશેષ થઈ શકે તેવા કયાં વૃક્ષો ? : વનવિભાગે જે વૃક્ષોની જાતિ સામે જોખમ છે તેને મુખ્યત્વે ત્રણ પ્રકારમાં મુક્યા છે. કુલ 202 પૈકી 62 પ્રકારનાં વૃક્ષોને ત્રણ જાતિમાં વર્ગીકૃત કર્યા છે.

બચી શકે તેવા વૃક્ષો : 30 પ્રકારની જાતિનો સમાવેશ કર્યો છે. ગુગળ, અરીઠા, ભીલામો, કાઓરી, ઘુપેલીઓ, ખવાસ, કરમલ, બોચર, પતરાલી, શિષમ, છત્તરીયો બાવળ, બેઠી ખીજડી, નકટી, દુધલો, મેઢસંગી, વઢવાણ, ટેટૂ, સેવણ, ખડક પીઅર, રાવણતાડ અને કેવડાનાં વૃક્ષો.

નામશેષ થવાના આરે રહેલા વૃક્ષો : 19 પ્રકારનાં વૃક્ષો છે. ચંદન, ચેર, તિવર, પડારી, પટલા, કપિલો, કરોડ, કીરમીરા, છીની અને ચમેલી જેવા વૃક્ષો.

નામશેષ થવાની પુરી શક્યતાવાળા : 13 પ્રકારનાં વૃક્ષોનો સમાવેશ થાય છે. સિમુલ, સરડોલ, ગોળદર, પચ્ચરદેવડી, સફેદ ખાખરો, દૂધકુડી, ખડસીંગ, ચિત્તલેરી અને જલવેતાસ જેવા વૃક્ષો.

આયુર્વેદિક રીતે મહત્વનાં વૃક્ષો : ગુગળ, અરીઠા, હરડે, કેવડા, ચેર અને સફેદ ખાખરો જેવા વૃક્ષો આયુર્વેદિક મહત્વ ધરાવે છે. જેના અસ્તિત્વ સામે પણ મોટું જોખમ હોવાનું વનવિભાગે જાહેર કર્યું છે. તેમાં સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ છે કે આ વૃક્ષોની જાતિને બચાવવાની તાતી જરૂરિયાત છે.

► Save Tree for Quality Life

હવાનાં શુદ્ધિકરણ માટે લાભદાયી પાંચ છોડ

કેટલાક એવા છોડ વિશે વાંચો, જેને ઘરે લગાવવાથી સુંદરતા તો વધે, સાથે હવા પણ શુદ્ધ થાય છે.

બજારમાં વાયુ શુદ્ધ કરવા માટે ઈલેક્ટ્રિકલ પ્યોરિફાયર મળી રહ્યાં છે. પ્યોરિફાયરને ખરીદતા પહેલા આ છોડ પર નજર કરો, જેઓ આસપાસની હવાને શુદ્ધ કરી શકે છે. પ્રાકૃતિક અને વ્યાજબી પણ છે. નાસાનાં વિજ્ઞાનીઓએ સંશોધનમાં જોયું કે, આ છોડ ઘણાં લાભદાયી છે.

એલોવેરા [કુંવરપાટો] : તે હવાને ફોર્મલ્ડેહાઈડ ગેસથી મુક્ત કરે છે. તેમાં હોલિગનાં ગુણ છે. તેને વધુ તડકામાં ન મુકશો.

બેની રબર પ્લાન્ટ : દરેક દેશમાં આ છોડને એ જ નામે જાણવામાં આવે છે. તેમાંથી ખારસા પ્રમાણમાં ઓક્સિજન નીકળે છે. જેનાથી ઘરમાં કેમિકલ્સથી પેદા થનારા વાયુનો નાશ થઈ જાય છે. આ છોડને વધુ પાણીની નહીં, પરંતુ સારી માટીની જરૂર પડે છે.

પીસ લીલી : બાયરૂમ અને કિચન માટે આ છોડ સારો છે, કારણ કે તેનાથી કલીનર અને સોલ્વન્ટમાં મળતા ટ્રાયક્લોરોએથિલીન વાયુનો નાશ થઈ જાય છે. આ છોડ બેન્જિન જેવા કેમિકલની ગંધને પણ ખતમ કરી નાંખે છે.

ચાઈનીઝ એવરગ્રીન : તેનાથી વધુ પ્રમાણમાં ઓક્સિજન નીકળે છે. કેમિકલ્સથી થનારા પ્રદૂષણથી રાહત મળે છે. કેમિકલ્સથી નીકળનારી ગંધ પણ ખતમ થઈ જાય છે. આ છોડ છાંયડામાં સારી રીતે વધે છે. તેનો રસ ઝેરી હોય છે.

બોસ્ટન ફર્ન : સામાન્ય રીતે તેનું કોઈ હિન્દી નામ નથી. ઘરોમાં સુંદરતા માટે તેને રાખવામાં આવે છે. તેને સૌથી સારો પ્યોરિફાયર માનવામાં આવે છે. તેના માટે જરૂરી છે ઉજાસ. તે કોરી જગ્યાએ પણ ઉછરે છે. તેને પાણીની વધુ જરૂર રહેતી નથી. તેને થોડુંક ઉંડું ખોદીને લગાડવું પડે છે.

ખેતીવાડી ઉત્પન્ન બજાર સમિતિ : થરા

મુ. થરા, તા. કાંકરેજ, જિ. બનાસકાંઠા

પુલ્લી હરાણ...

ખરો તોલ...

રોકડા નાણાં...

ખેડૂત અને વેપારીઓના વિકાસનું પ્રતિક એટલે

માર્કેટ ચાર્ડ : થરા અને સબમાર્કેટ ચાર્ડ : શિહોરી

ખેતીમાં વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિઓ અપનાવો...

હસમુખભાઈ ચૌધરી
સેક્રેટરી

ભૂપતાણ ઠાકોર
વાઈસ ચેરમેન

અણદાભાઈ પટેલ
ચેરમેન

► Fit India for Quality Life

હેલ્થ ડ્રિંક્સની A To Z ગાઇડ

બજારમાં વિવિધ ફૂટ, જ્યૂસ અને હેલ્થ ડ્રિંક્સ ઉપલબ્ધ છે. ક્યાં ફૂટથી સ્વાસ્થ્યને વધુ ફાયદો થશે તેની A To Z ગાઇડ તૈયાર કરી છે. તેને દિનચર્યામાં સામેલ કરી શકો છો. આવો જાણીએ તેના ફાયદા અંગે...

A એપલ @ સફરજન : એપલ જ્યૂસ પીવાથી વજન ઝડપથી ઘટે અને કોલેસ્ટ્રોલનું સ્તર ઓછું થાય છે. શ્વાસની તકલીફોમાં રાહત મળે અને ડાયાબિટીસનું જોખમ ઘટે છે. મગજ શક્તિ ઝડપી રહે છે.

B બીટ : મીઠા અને મૂળવાળા બીટનો જ્યૂસ અથવા કંચુબરને ઓરેન્જ જ્યૂસ સાથે મેળવીને પીવાથી બ્લડ પ્રેશર કંટ્રોલમાં રહે છે.

C સિલેન્ટ્રો @ કોચમીર : સિલેન્ટ્રોને તરબૂચ સાથે મેળવીને મિશ્ર જ્યૂસ પી શકાય. સિલેન્ટ્રોમાં ડી ટોકસફાઇઝ પ્રોપર્ટીઝ હોય છે, જે ત્વચા માટે ખૂબ લાભદાયી છે.

D કેન્ડીલિયન ગ્રીન્સ : પાંદડા અને મૂળ બંનેનું જ્યૂસ બની શકે છે. જેમ છોડ વધે તેમ કડવાશમાં વધારો થાય છે. આથી તેને મધ સાથે પીવું જોઈએ. ત્વચાની એલર્જી દૂર થાય છે.

E ઘપાખેટ @ મેક્સિકોમાં મળતી એક જડીબુટ્ટી : જ્યૂસમાં નાંખવાથી સ્વાદ ખટાશ પકડે છે. રોજ પીવાથી પેટ અને ફેફસાંની બીમારીઓ થતી નથી.

F ફેનલ @ વરિયાળી : ખાવામાં તે મીઠી હોય છે. સુગંધ પણ સરસ હોય છે. જ્યૂસમાં નાંખીને પીવાથી સ્વાદ બદલાઈ જાય છે. ફેનલમાં પાંદડા વધારે હોવાથી સ્વાદમાં ફેરફાર થાય છે.

G જિંજર @ આદુ : જ્યૂસમાં નાંખવાથી તીખાશ વધે અને સ્વાદ બહેતર બને છે. આદુ હંમેશાં છાલ ઉતારીને ઉપયોગમાં લેવું. તેનું સેવન કરવાથી શરીર માટે ન્યુટ્રિયન્ટ્સને એબ્સોર્બ કરવાનું સરળ થઈ જાય છે. પેટની તકલીફોમાં રાહત થાય છે.

H હની ડયૂમેલન @ એક પ્રકારનું તરબૂચ : તેની સુગંધ ફૂલ જેવી હોય છે. તે પીવાથી શરીરમાં શક્તિ વધે છે. તેમાં વિટામિન C અને B 6 હોય છે. પોટેશિયમ અને ફાઇબર અધિક પ્રમાણમાં હોય છે. બ્લડપ્રેશર વધતું નથી.

I ઘટાલિયન સ્વીટ પીપર : કેન્સરનાં દર્દીઓ માટે સ્વીટ પીપર જ્યૂસ લાભદાયી છે. તેમાં 30 પ્રકારનાં કેરેનોઈડ્સ હોય છે. ડાયેટમાં વિટામિન C નું પ્રમાણ વધારવું હોય તો પરફેક્ટ ઓપ્શન છે.

J જાલાપીનો @ તીખા કે લીલા મરચાં : તે જ્યૂસમાં નાંખવાથી સ્વાદ સારો થાય છે, પરંતુ નાંખતા પહેલાં બીજ અલગ કરવા. તે પીવાથી માઈગ્રેનની સમસ્યા દૂર થાય છે.

K કેલ @ એક પ્રકારની કોબિજ : કેલનું પ્રમાણ 20 થી 22 ટકા રાખવું, તેની ફલેવર ઘણી તીવ્ર હોય છે. કેલરી ઓછી અને ફાઇબર વધુ હોય છે.

L લેમન @ લીંબુ : તેમાં વિટામિન C નું પ્રમાણ વધારે હોય છે. તે પીવાથી દુનિયાભરની સમસ્યાઓમાં રાહત મળે છે.

M મીન્ટ @ કુદીનો : જ્યૂસમાં નાંખીને પીવાથી પાચનશક્તિ વધે છે. દર્દમાં અને ઢીંચણમાં રાહત મળે છે.

N નેસટિયમ @ જાળકુંભી : આ નેચરલ એન્ટીબાયોટિક છે. તેમાં વિટામિન C નું પ્રમાણ વધારે હોય છે. તેનો જ્યૂસ પીવાથી ફ્લુ અને કોલ્ડમાં રાહત મળે છે. વધારે લાભ માટે ત્રણ ચાર પાંદડા ખાવા જોઈએ.

O ઓરેન્જ @ નારંગી : એક ગ્લાસ ઓરેન્જ જ્યૂસ પીવાથી કેન્સરનું જોખમ ઘટે છે. કિડનીની બીમારી થતી નથી. હાઈ હેલ્થ સારી રહે છે. કોલેસ્ટ્રોલનું સ્તર ઓછું થાય છે.

P પાઇનેપલ @ અનાનસ : આ સ્વીટ ફૂટ છે. જ્યૂસ માટે એવું અનાનસ પસંદ કરવું જે બહારથી કઠણ અને અંદરથી નરમ હોય. તેમાં વિટામિન અને ખનીજ તત્વોનું પ્રમાણ વધુ હોય છે.

Q કવેશ્વલમ @ આલુબુખારા : તેનો સ્વાદ ખાટો હોય છે. પોટેશિયમનું પ્રમાણ 113 mg હોય છે. તેનાથી કિડનીની બીમારી ઓછી થાય છે.

R રાસબેરી : આ ફૂટ એક રિચ ડાયેટ છે. તેમાં વિટામિન C નું પ્રમાણ વધારે હોવાથી ઘા ઝડપથી રૂઝાય છે. તેનાથી હોર્મોન્સનું ઉત્પાદન વધે છે.

S સમર સ્કવેશ : માઈલ્ડ ફલેવર હોવાથી પીવામાં મજા આવે છે. તેમાં વિટામિન A, B 6 અને C, ફાઇબર, ફોલેટ, રિબોફલેવિન, ફોસ્ફરસ અને મેગ્નેશિયમની માત્રા વધુ હોવાના કારણે શરીરમાં કાર્બોહાઈડ્રેટ્સ અને ગ્લુકોઝને ઝડપથી પ્રોસેસ કરે છે.

T ટર્મરિક રૂટ @ હળદરનાં મૂળ : ટર્મરિક રૂટનો જ્યૂસ પીવા રંગનો હોય છે. સપ્તાહમાં ત્રણ વાર ટર્મરિકવાળો જ્યૂસ પીવાથી હાડકાં મજબૂત બને છે. એન્ટી ઓક્સિડેન્ટ છે. કેન્સરનાં પીડિતો માટે જોરદાર છે.

U અગલી @ ટોમેટો : તેમાં વિટામિન, મિનરલ અને એન્ટીઓક્સિડેન્ટ્સની માત્રા વધુ હોય છે. હૃદયની બીમારી થતી નથી.

V વિચતનામી સિનમન @ દાલચીની : પેટ માટે ખૂબ જ ફાયદાકારક છે. જ્યૂસમાં નાંખીને પીવાથી શરદી અને ખાંસી થવાની શક્યતા ઓછી રહે છે

W વોટરમેલન @ તરબૂચ : તમામ જ્યૂસમાં સૌથી રીફ્રેશિંગ ડ્રિંક છે તે રોજ પીવાથી ચહેરા પર તાજગી આવે છે. પેટ સંબંધિત સમસ્યાઓ થતી નથી.

X એક્સ ફ્રેક્ટર : જ્યૂસનાં ટેસ્ટ અને ફલેવરને બદલવા માટે ગોઝી બેરીઝ જેવા સપ્લીમેન્ટ ફાયદાકારક રહેશે. જેનાથી જ્યૂસને અલગ ટેસ્ટ મળશે.

Y યમ @ જામીકંદ : તે સ્વીટ પોટેટોની વેરાયટી છે. જિંજર સિનમન નાંખવાથી તીખો અને ખાટો સ્વાદ આવે છે.

Z જૂકીની @ તુરિયા જેવી એક શાકભાજી : ઓકટોબર મહિના સુધી જુકીનીનું જ્યૂસ પી શકાય છે. તેને પીવાથી શાંતિ અને તાજગીનો અનુભવ થાય છે.

દી પેલીવાડી ઉત્પન્ન બજાર સમિતિ : ધાનેરા

જિલ્લો : બનાસકાંઠા Tel. : 222038/222433

Web : www.apmcdhanera.com ■ Email : apmcdhanera@gmail.com

મુખ્યચાર્ડ : ધાનેરા / સહચાર્ડ : ધાનેરા / પશુસહચાર્ડ : સામરવાડા

ખુલ્લી હરણુ ■ સાચો તોલ ■ રોકડા નાણાં

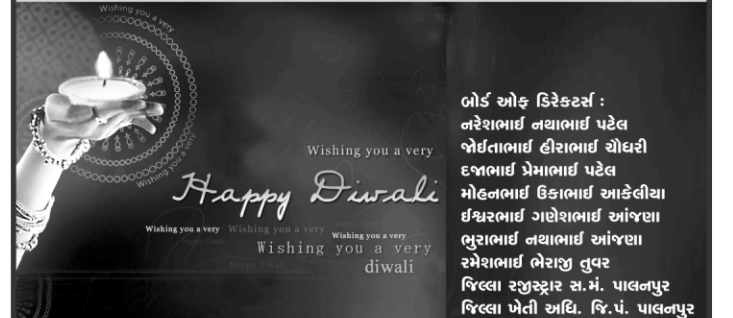
ખેડૂત ભાઈઓ પોતાની ખેત ઉત્પન્નનો માલ

બજાર સમિતિ ધાનેરામાં વેચવાનો આગ્રહ રાખો

નૂતન
વર્ષાભિનંદન

સ્નેહ અને સહકારથી ભરેલો પરિવાર સૃષ્ટિનું સ્વર્ગ છે
તેમજ સમાજસેવા અને માનવસેવા સર્વ ધર્મોનો અર્ક છે...

જીવનની દરેક પળ પ્રગતિની નવી તક લઈને આવે તેવી
શુભેચ્છા સહ નવાં વર્ષનાં સર્વેને ખુબ ખુબ અભિનંદન...

બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સ :
નરેશભાઈ નયાભાઈ પટેલ
જોઈતાભાઈ હીરાભાઈ ગોધરી
દજાભાઈ પ્રેમાભાઈ પટેલ
મોહનભાઈ ઉકાભાઈ આકેલીયા
ઈશ્વરભાઈ ગણેશભાઈ આંજણા
ભુરાભાઈ નયાભાઈ આંજણા
રમેશભાઈ ભેરાજી તુવર
જિલ્લા રજીસ્ટ્રાર સ.મં. પાલનપુર
જિલ્લા પેલી અધિ. જિ.પં. પાલનપુર

ઉમાભાઈ એન. પટેલ
સેક્રેટરી

પહાડસિંહ જે. સોલંકી
વાઈસ ચેરમેન

ભગવાનભાઈ એચ. પટેલ
ચેરમેન

ઇમ્યુનિટી સિસ્ટમને મજબૂત બનાવવાનાં ફાયદા

રોગપ્રતિકારક ક્ષમતા મજબૂત હોવાથી શરીરમાં રોગો સામે લડવાની તાકાત વધી જાય છે. ભોજન દ્વારા શરીરને રોગો સામે લડવા યોગ્ય બનાવી શકાય છે. તે માટે ડાચેટમાં થોડો ફેરફાર કરવાની જરૂરિયાત છે. ખેલાડીઓ, બાળકો અને વધુ વ્યાયામ કરનારા માટે આ ખૂબ જ ફાયદાકારક વિશ્લેષણ છે.

સોમવાર @ ટ્રેનિંગ ડે :

બ્રેક ફાસ્ટ : બે કપ જવનો લોટ, 220 ml દૂધ, એક કપ ગ્રીન ટી અને મધ.

સ્નેકસ : એક સંતરું, 20 gm નટ્સ અને એક કપ ગ્રીન ટી.

લંચ : વેજીટેબલ સલાડ, એક સફરજન અને એક કપ ગ્રીન ટી.

સ્નેકસ : પ્રોટીન શેક સાથે કેળા અને બ્લુબેરી.

ડિનર : 300 gm ગ્રિલ્ડ ફૂડ, 75 gm બ્રાઉન રાઈસ, મિક્સડ વેજીટેબલ અને એક ગ્લાસ લીંબુ શરબત.

શા માટે ? જવથી બીમારી સામે લડનારા વ્હાઈટ સેલ વધે છે. ફાઈબરની માત્રા વધુ હોય છે. પ્રોટીન માટે સારો સ્ત્રોત છે. સેલ મજબૂત બને છે. ઈન્ફેક્શનની સંભાવના ઘટી જાય છે.

મંગળવાર @ ટ્રેનિંગ ડે :

બ્રેકફાસ્ટ : એક મરચુ, હોલમીલ બ્રેડનાં બે ટોસ્ટ અને એક કપ ગ્રીન ટી.

સ્નેકસ : 20 gm રોસ્ટેડ નટ્સ, એક કપ ગ્રીન ટી, એક ગ્લાસ આદું કે લીંબુ જ્યૂસ અને એક કિવી ફ્રૂટ.

લંચ : 60 gm પનીર, ચેરી ટામેટાનો સલાડ તથા એક કપ ગ્રીન ટી.

સ્નેકસ : કેળા અને રાસબેરી સાથે પ્રોટીન શેક.

ડિનર : મશરૂમ અને નૂડલ્સ સાથે સેમી ફાઈ શાક તથા એક ગ્લાસ શરબત.

શા માટે ? મસાલામાં રોગ પ્રતિકારકતા મજબૂત બનાવવાની ક્ષમતા હોય છે. ન્યૂઝીલેન્ડની ઈન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ ફૂટ ન્યુટ્રિશન એન્ડ હ્યુમન હેલ્થ દ્વારા કરવામાં આવેલા સંશોધનમાં પ્રોટીન શેકથી 79 ટકા ઇમ્યુનિટી વધે છે.

બુધવાર @ રેસ્ટ ડે :

બ્રેકફાસ્ટ: 100gm મુસળી, 220ml દૂધ, એક કપ ગ્રીન ટી અને એક ગ્રેપ ફ્રૂટ.

સ્નેકસ : 20 gm વોલનટ, એક સંતરું, એક ગ્લાસ આદું અને લીંબુ જ્યૂસ.

લંચ : 30 gm પનીર, પાંચ ટામેટા, બે સ્લાઈસ હોલ વ્હીટ બ્રેડ કે બે શાક, દહીં, એક રોટલી અને 75 gm ભાત તથા એક કપ ગ્રીન ટી.

સ્નેકસ : સ્ટ્રોબેરી અને કેળા સાથે પ્રોટીન શેક

ડિનર : 100 gm રોસ્ટેટ પનીર ટીકા, ટામેટા, પાલક, 100 gm બાફેલા શાકમાં વિવિધ મસાલા અને 40 gm બ્રાઉન રાઈસ.

શા માટે ? અમેરિકન જર્નલ ઓફ કિલનિકલ ન્યુટ્રિશન મુજબ ટામેટાનું ભરપૂર ભોજન આરોગવાથી વ્હાઈટ બ્લડ સેલ્સને 38 ટકા ઓછું નુકસાન થાય છે. ટામેટા આરોગવાથી શરીર ફી રેડિકલ ડેમેજથી બચેલું રહે છે.

ગુરુવાર @ ટ્રેનિંગ ડે :

બ્રેક ફાસ્ટ : હોલમીલ બ્રેડનાં બે ટોસ્ટ, 50 gm પનીર, સમારેલા ટામેટા, એક નાસપત્તી અને એક કપ ગ્રીન ટી.

સ્નેકસ : એક સંતરું અને એક કપ ગ્રીન ટી.

લંચ : વેજીટેબલ સલાડ સાથે એક વાટકી દાળ, બે મોસમી શાક, દહીં, રોટલી અને થોડા બ્રાઉન રાઈસ તથા એક સફરજન.

સ્નેકસ : બ્લેકબેરી અને કેળા સાથે પ્રોટીન શેક.

ડિનર : પાલક, ગાજર, મશરૂમ, કોબીજ, એક ગ્લાસ લીંબુ શરબત અને એક કપ ગ્રીન ટી.

શા માટે ? ઇમ્યુનિટી સિસ્ટમને મજબૂત બનાવવા મશરૂમ મેજિક ફૂડ કહેવાય છે. ખોટું નથી. તેમાં મોટી માત્રામાં હેલ્થ બુસ્ટિંગ મિનરલ મળે છે. સપ્તાહમાં પાંચ દિવસ ફળ અને બાફેલા શાક આરોગો.

શુક્રવાર @ ટ્રેનિંગ ડે :

બ્રેકફાસ્ટ : 220 ml દૂધમાં એક ચમચી મધ નાંખો અને એક કપ ગ્રીન ટી.

સ્નેકસ : હોલમીલ બ્રેડ પર બટર, એક સંતરું અને એક કપ ગ્રીન ટી.

લંચ : વેજીટેબલ સૂપ, એક સફરજન, આદું અને લીંબુનો રસ.

સ્નેકસ : પાઈનેપલ અને કેળાની સાથે પ્રોટીન શેક.

ડિનર : બ્રાઉન રાઈસની સાથે ભાજી, પનીર અને એક ચમચી મસાલો.

શા માટે ? સપ્તાહમાં એક દિવસ આ ડાચેટ લેવાથી શરીરમાં એમિનો એસિડની માત્રા વધે છે, ઈન્ફેક્શન અને બીમારીઓ સામે લડવાની તાકાત મળે છે. શ્વાસ સંબંધિત રોગો ઓછા થાય છે.

શનિવાર @ રેસ્ટ ડે :

બ્રેક ફાસ્ટ : 60 gm મિક્સડ ફ્રૂટ સલાડ અને એક કપ ગ્રીન ટી.

સ્નેકસ : 20 gm રોસ્ટેડ નટ્ સાથે ચીઝ અને એક સંતરું.

લંચ : પોટેટોની સાથે ડુંગળી, એક સફરજન તથા એક કપ ગ્રીન ટી.

સ્નેકસ : બ્લેકબેરી અને કેળા સાથે પ્રોટીન શેક.

ડિનર : પનીર, મશરૂમ અને મિક્સડ ભાજી, એક ચમચી મસાલો અને એક ગ્લાસ લીંબુ શરબત.

શા માટે ? શરીરમાં હેલ્થી બેક્ટેરિયાનું ઉત્પાદન વધે છે. આ બેક્ટેરિયા પેટમાં ખૂબજ ફાયદાકારક છે.

રવિવાર @ રેસ્ટ ડે :

બ્રેક ફાસ્ટ : એક મશરૂમ, એક કપ ગ્રેપ ફ્રૂટ અને એક કપ ગ્રીન ટી.

સ્નેકસ : 50 gm મિક્સડ નટ્સ અને સૂકો મેવો તથા એક સંતરું.

લંચ : ટામેટા તથા ચીઝ સલાડની બનેલી સેન્ડવીચ, એક સફરજન અને એક કપ ગ્રીન ટી.

સ્નેકસ : બ્લુબેરી અને સ્ટ્રોબેરી સાથે પ્રોટીન શેક.

ડિનર : હોલવ્હીટ પાસ્તા મિક્સની સાથે ચેરી ટામેટા અને બે લસણ કળીમાં ઓલિવ ઓઈલ નાંખો.

શા માટે ? 6 દિવસ આ ડાચેટ ભોજન લેવાથી ઇમ્યુનિટી સિસ્ટમ મજબૂત થાય છે. સ્ટફ પોટેટોથી ઈન્ફેક્શન સામે લડવાનાં સેલ્સનું ઉત્પાદન વધે છે.

ગુજરાત સ્ટેટ કો ઓપરેટીવ ફૂટ એન્ડ વેજીટેબલ માર્કેટીંગ ફેડરેશન લિ.

પો.ઓ. બોક્ષ નં. : 43, સરદારબાગ, બારડોલી : 394 602,

Tel. : [02622] 221107/220177, 228392 [ખાતર]

Fax : [02622] 221420 ■ Email : gujveg@gmail.in

ગુજરાત ફેડરેશન બારડોલીનું ઉત્તમ ક્વોલિટીનું કુદરતી જીવસમ મિશ્રિત “કિસાન જ્યોત” 20:10:10 મિશ્રખાતર વાપરો અને વધુ ઉત્પાદન મેળવો. જમીન બગડતી અટકાવો. ફેડરેશનની મંડળીનો “અમીધારા” બ્રાન્ડ સ્વાદિષ્ટ કેસર કેરી રસ, મેંગો અને જમરૂખ જ્યૂસ તેમજ ટોમેટો કેચપ ખરીદો.

શુભ દિપાવલી

નરેશકુમાર કે. શાહ : મેનેજર
મગનભાઈ આર. પટેલ : ઉપપ્રમુખ
સતિષચંદ્ર આર. નાયક : પ્રમુખ
તથા વ્યવસ્થાપક સમિતિનાં સભ્યો અને કમચિરી ગણ

■ Mission : Fit India

જંકફૂડના લાચાર ગુલામ

તમાકુ દારૂ સામે ચેતવણીઓ લખાય છે, પણ જંકફૂડ એનાથીય ખરાબ છે

આ પણ જંકફૂડને પોષણ આપતી સરકારના લાચાર ગુલામ છીએ. આપણાં દેશમાં 80 ટકા લોકોને ખાવાનાં ફાફાં છે, ત્યારે જાહેરખબરોમાં વિદેશના જંકફૂડનું આક્રમણ જોવા મળે છે. આપણી સરકાર જ નહીં, ટીવી ચેનલો, અંગ્રેજી અખબારો, ફિલ્મસ્ટારો અને સ્પોર્ટ્સ સ્ટારો જંકફૂડની જાહેરખબરોમાંથી વર્ષે ₹ 9000 કરોડ કમાય છે. બ્રિટનમાં બૂમ ઊઠી છે કે પોટેટો ચિપ્સ, કોલોનાં પીણાં અને પ્લાસ્ટિક પેકિંગમાં આવતા નાસ્તા ઉપર નિયંત્રણ લાવો. આવી બૂમ ઉઠાવનાર બ્રિટનનાં ડૉક્ટરો હતાં. આપણા ડૉક્ટરોને કમાવામાંથી કુરસદ નથી. હોસ્પિટલોનો વાર્ષિક વકરો ₹ 15000 કરોડનો કહેવાય છે. મુંબઈ, અમદાવાદ વગેરે શહેરોમાં હોસ્પિટલો ઓપરેશનના ₹ 3 લાખમાંથી 1 લાખ કાળાં નાણાં રૂપે લે છે. જંકફૂડથી પેદા થતા રોગોથી ડૉક્ટરોને કમાણી વધુ થાય છે. ઈંગ્લેન્ડની મેડિકલ કોલેજના પ્રોફેસર ડૉ. ટોરેન્સ સ્ટીફન કહે છે કે તમે માત્ર દારૂ કે સિગારેટ પીનારાને ચેતવો છો, પણ દારૂ અને સિગારેટ જેટલું જ નુકસાન જંકફૂડ કરે છે. બ્રિટિશ સરકારે 'ચેન્જ ફોર લાઈફ' નામની ઝુંબેશ શરૂ કરી છે. લોકોને ફુટ, વેજિટેબલ, સલાદ અને હેલ્થી ફૂડ ખાવાની જ સલાહ આપવામાં આવે છે. રૂપકડા રંગીન પેકેટમાં વેચાતી બટાકાની કાતરી સ્વાદિષ્ટ લાગે છે ? તે 7

ટકા સોયાતેલ અને 93 ટકા ડુકરની ચરબીમાં તળાય છે. આવા મિશ્રિત તેલ થકી તેનો 'યુનિક' સ્વાદ મળે છે. તમે જે જંકફૂડ ખાઓ છો તેમાં અનોખી ફ્લેવર હોય છે, આ ફ્લેવર કેમિકલ્સ થકી આવે છે. ભારત અને પાકિસ્તાનમાં 80 ટકા ગુઆર થાય છે, તે નિકાસ કરીને આપણે ₹ 11 અબજ દર વર્ષે કમાઈએ છીએ. ભારતીય ગુઆરમાં ડાયોક્સીન નામનું જેરી તત્ત્વ યુરોપે શોધી કાઢ્યું પછી નિકાસ ઓછી થઈ. પતરાના ડબામાં આવતા સોસ, આઈસસ્ક્રીમ કે પુડિંગમાં ગુઆરગમ વપરાય છે. 1990ના દાયકામાં અમેરિકન ફૂડ ખાતાએ ગુઆરગમ વાપરવા ઉપર પ્રતિબંધ મૂકેલો. ગુઆરગમ જે ખાદ્ય પદાર્થમાં વપરાયો હોય તે ખોરાક ખાધા પછી પેટ એકદમ ફૂલવા લાગે છે, ભૂખ લાગતી નથી. તેનાથી ઘણાને આંતરડાના રોગ થાય છે. સરકારી પ્રતિબંધ હોવા છતાં ગુઆરગમ વપરાય છે. ય્યુઈગમમાં એસિટીક એસિડ અને એથેનિલ ઈસ્ટર નામનાં રસાયણો વપરાય છે જેનાથી કેન્સર થઈ શકે. જે વિનાઈલ એસિટેટ ય્યુઈગમ રૂપે ચવાય છે તે પેઈન્ટ, પરફ્યુમ અને ગંધનાશક ચીજોમાં પણ વપરાય છે! પ્રોસેસ્ડ ખાદ્યપદાર્થો માત્ર શરીરને જ નહીં મનને પણ નુકસાન કરે છે. સરકારે પ્રોસેસ્ડ ફૂડની જાહેરખબર અને જે પ્રોસેસ્ડ ફૂડમાં ચરબી હોય તેના ઉપર પ્રતિબંધ મૂકવો જોઈએ.

શાકાહારથી રહો યંગ, ફિટ એન્ડ ફાઈન

યુવાન દેખાવું એ સ્વાસ્થ્ય અને સુંદરતાનો એક ભાગ છે. યુવાન દેખાવાનાં સૌથી મહત્વનાં બે પરિબળો છે આહાર અને એક્સરસાઈઝ. યુવાન વયથી જ કેળવેલી આહારની સારી આદતો તમારા દેખાવની સાથે વાળ અને ત્વચાને ઓપ આપવામાં મહત્વનો ભાગ ભજવશે. સ્વનિયંત્રણ હોવું અનિવાર્ય છે. ફિલ્મ સ્ટાર્સ યુવાન અને સુંદર દેખાવા કેટલું વર્કઆઉટ કરે છે તે તમે સાંભળ્યું જ હશે. ફેશન મોડેલ્સ બનવા માંગતાં યુવક યુવતીઓ અને બ્યુટી કોન્ટેસ્ટમાં ભાગ લેવા માંગતી યુવતીઓનું ડાયેટ શિડ્યૂલ ઘણું જ ચુસ્ત હોય છે.

યોગ્ય આહાર અંગે કેટલીક ઉપયોગી ટિપ્સ

જંક ફૂડ ટાળો : યંગસ્ટર્સમાં જંક ફૂડ, રેસ્ટોરા અને કોફી બારનો કેઝ હોય છે. યુવાનોને કેલેરીથી ભરચક પીઝા બટરથી લચબથ પાઉ ભાજી, કોલ્ડડ્રિંક્સ અને કીમથી તરબતર કોફી વિના નથી ચાલતું. યુવાનો મેટ્રો શહેરોમાં મશરૂમની માફક ફૂટી નીકળેલા બિયર બાર

અને પબની વારંવાર મુલાકાત લેતા હોય છે. અહીં યુવાનોને ધૂમ્રપાનની લત લાગે છે. બિયર અને ધૂમ્રપાન વાળ, આંખો અને વ્યક્તિના સમગ્ર દેખાવ માટે હાનિકારક છે.

શાકાહારના ફાયદા : શાકાહાર યુવાની ટકાવી રાખવા માટેની પૂર્વશરત છે. શાકાહારી લોકો નોન વેજિટેરિયન કરતાં વધારે આયુષ્ય ભોગવે છે. તેમની રોગપ્રતિકારક શક્તિ પણ વધારે હોય છે. કોઈ પણ બીમારીની અસર સુંદરતા પર પડતી જ હોય છે. શાકાહારી વ્યક્તિઓમાં કોલેસ્ટરોલ અને બ્લડ પ્રેશર નીચું હોય છે. માંસાહારી લોકો કરતાં શાકાહારીઓમાં કેન્સર અને હાર્ટ એટેકનું પ્રમાણ ઓછું હોય છે. શાકાહારી સ્ત્રીઓને માંસાહારી સ્ત્રીઓ કરતાં અંડાશયનું કેન્સર કે સ્તન કેન્સર થવાની શક્યતા ઓછી હોય છે. પ્રાણીજન્ય ચરબી ઈસ્ટ્રોજન હોર્મોન્સ વધારે છે, જે સ્તન કેન્સર થવા માટે નિમિત્ત બને છે. શાકાહારીઓના શ્વેતકણો માંસાહારીઓના શ્વેતકણો કરતાં વધારે અસરકારક હોય છે.

► Healthy India for Quality Life

દવા ખરીદવા પહેલા આ લેખ વાંચવો જરૂરી છે !

૨ ષકારીનાં અભાવને લીધે ઘણી વસ્તુઓની કિંમત આપણે ઊંચી ચૂકવવી પડે છે. અહીં જે વેબસાઈટની વાત કરી છે તેમાં દવાઓની A to Z માહિતી આપવામાં આવી છે. પ્રત્યેક દવાનો ભાવ અને એજ દવાની જેનરીક દવા કઈ તેનો પણ ભાવ આપેલો છે. આટલી સઘન માહિતી વિનોદકુમાર મેમોરીયલ ટ્રસ્ટ દ્વારા તેમની વેબસાઈટ www.medguideindia.com માં સવિસ્તારથી આપવામાં આવી છે. ઘણા એવા રોગો છે જેમાં દર્દીએ કાયમ માટે દવા લેવી પડે છે. તેમને ઘણી પૈસાની બચત થશે. ભારતમાં મોટાભાગની દવાઓ બનાવતી કંપનીઓનાં ડોકટરો જોડે કનેક્શન હોય છે. આથી ડોકટરો એ કંપનીની જ દવા લખે છે. બદલામાં ડોકટરોને પ્રતિ પ્રિસ્ક્રિપ્શન દીઠ કમિશન, ગીફ્ટ અથવા વર્ષે ઈન્ડિયા કે ફોરેનમાં દવા ખાવાનાં સ્થળોનું પેકેજ આપવામાં આવે છે. હવે પેકેજ એ જૂની વાત થઈ ગઈ. બધું કેશમાં જ સેટલ કરવું પડે છે. ઘણાં ડોકટરોની હોસ્પિટલ નીચે પોતાના જ મેડિકલ સ્ટોરો હોય છે. જે ગ્લુકોઝનાં બાટલા ચઢાવવામાં આવે છે તેની મૂળ કિંમત [Dex trose injection / Solution 5% 500 ml પ્લાસ્ટિક બોટલ] ₹ 17 અને ગ્લાસ બોટલનાં ₹ 21 સરકારી ગેઝેટ પ્રમાણે છે. આજ બોટલ કંપની ₹ 8 થી 10 માં સ્ટોકીસ્ટોને વેંચે છે. દુકાનમાં તમને એ શું ભાવે મળે છે અને ડોકટરો કે હોસ્પિટલો શું ચાર્જ કરે છે તે આંકડા તમને તમ્મર લાવી દેશે. હવે ખ્યાલ આવ્યો કે ઘણાં ડોકટરો દર્દીઓને કેમ ઘડાઘડ બાટલાઓ ચઢાવે છે? એક કંપનીની દવા Metocard XL 50 mg ની એક ટેબ્લેટનાં ₹ 6.20 અને દશ નંગની સ્ટ્રીપનાં ₹ 62 છે. આ જ દવા સિપ્લા જેવી જાણીતી કંપનીની Metoprolol નામે એક ટેબ્લેટનાં 70 પૈસા લેખે 10 ટેબ્લેટની સ્ટ્રીપનાં ફક્ત ₹ 7 છે. Metoprolol એ દવાનું જેનરીક નામ છે. અંદરનાં કેમિકલમાં કોઈપણ જાતનો ફરક નથી. સિપ્લા ₹ 7 નાં ભાવે આ દવામાં કમાય છે, તો પેલી કંપનીનો ફાયદો કેટલા ટકા ? બધી કંપનીઓ એક બીજા કરતાં ચઢિયાતી હોય છે. જો તમારે કોઈ દવાનો ભાવ કાઢવો હોય તો કઈ રીતે, તે જાણો... પહેલા નીચેની લીંક કલિક કરો.

MEDICINE/DRUG PRICE IN INDIA

www.medguideindia.com/showbrand.php

હવે ડાબી બાજુ ઉપરનાં ખુણામાં જ્યાં બ્રાન્ડનેમ લખ્યું છે તે ખાનામાં તમારી

બ્રાન્ડનેમ વાળી દવાનું નામ લખો. દા.ત. Metocard XL 50 mg. હવે જમણી બાજુ ઉપરનાં ખુણામાં જ્યાં 'સર્ચ' લખ્યું છે તે કલિક કરો. એટલે બ્રાન્ડ લીસ્ટ આવશે, તેની જમણી બાજુનાં ઉપરનાં ખુણામાં જ્યાં Constituents / Per Unit લખ્યું છે તેની નીચે Active Ingredients [Generic] લખેલ છે તેના ઉપર કલિક કરો. હવે જે વિન્ડો ખૂલે તેમાં Matched Brands with above constituents ઉપર કલિક કરો. આમ કરવાથી તમને જુદી જુદી કંપનીઓના વિવિધ બ્રાન્ડની સમાંતર જેનરીક દવાનાં ભાવ જોવા મળશે. છેલ્લાં ખાનામાં Price / Unit [In ₹] ચઢતા ક્રમમાં જાણવા મળશે. તમારી બ્રાન્ડની સમકક્ષ બીજી કંપનીની સસ્તી દવા મળતી હોય તો તે ખરીદો. તમારા ડોકટરને આ સસ્તી દવાનું જ પ્રિસ્ક્રિપ્શન લખી આપવા કહો. તમે મેડિકલ સ્ટોરવાળાને પણ કહો કે મારે પ્રિસ્ક્રિપ્શનમાં લખેલી કંપનીની દવા નથી જોઈતી, તેની સમકક્ષ જેનરિક દવા જોઈએ છે. જો એ સ્ટોરવાળો નહીં આપે તો બીજો આપશે. ડોકટર કે મેડિકલ સ્ટોરવાળાનું કમિશન ચાલતું હશે તો તમને ફોર્સ કરીને એ કમિશનવાળી દવા લેવાનું કહેશે.

હકીકતમાં દવા જેનરીક હોય કે પ્રિસ્ક્રિપ્શનવાળી તેની બનાવટમાં કોઈ ડ્રગ્સ ડિપાર્ટમેન્ટની પરવાનગી વગર ફેરફાર નહીં થાય. આ રીતે તમારા સગા સબંધીઓને કે અન્ય લોકોને મદદ કરી શકો છો, આ પણ એક માનવ સેવા છે. હવે બીજી ખાસ વાત, તમને ડોકટર જે દવા લખી આપે છે એની સાઈડ ઈફેક્ટ શું છે? તેમાં કઈ વસ્તુઓ આવે છે. તે જાણવા માટે પણ એક ઉપાય છે. ઉપર સુધી તમે જે સ્ટેપ લીધાં પછી Matched brands with above constituentsની નીચે Find indication, contra indication, precaution and side effect ઉપર કલિક કરો. એટલે તમને અંગ્રેજીમાં દવા વિશે જાણવા મળશે. જો તમારે દવાઓ બાબતમાં વધારે માહિતી જોઈતી હોય તો ઉપર બતાવેલી વેબસાઈટને બધુ સર્ચ કરો. ભારતમાં આટલી સુંદર સગવડ હશે તેનો 95 ટકા લોકોને ખ્યાલ નહીં હોય. ઘણી વખત અપૂરતી માહિતીને લીધે આપણે ઊંચી કિંમત ચૂકવવી પડે છે. મિત્રો એક વિનંતી છે કે આની PDF ફાઈલ તમારા સગા સબંધીઓને ફોરવર્ડ કરજો. એક અન્ના હજારેથી કશું વળવાનું નથી, દેશનાં દરેક ઘરમાં અન્ના હજારે પાકવો જોઈએ, તો જ આ દેશનું કલ્યાણ થશે અને આડેઘડ થતી લૂંટથી બચી શકીશું.

Healthy Living

...it feels great!

હેલ્થ ઈઝ વેલ્થ

અ મશાલાલ હાંફતા હાંફતા, દોડતા દોડતા ઓફિસમાં આવ્યાં. આજે મોડું થઈ ગયું. લિફ્ટ પાસે આવ્યા તો સામે બોર્ડ જોયું. લિફ્ટ બંધ છે. મન સવારે પત્નીએ આપેલાં દહીં જેવું ખાટું થઈ ગયું. ચાર દાદર ચઢવાનાં છે. અચાનક પાછળથી કોઈનો હાથ ખભા પર પડ્યો. ચમકીને અમથાલાલે પાછળ જોયું. ‘શું વિચારો છો ? ચાલો, ચાલો... દાદર ચઢી જઈએ.’ છૂટકો જ નહોતો. સવારે કોનું મોઢું જોયું હશે? પછી યાદ આવ્યું કે અમથીનો ગુસ્સાથી વિકૃત થયેલો ચહેરો સવારે જોયો હતો. અમથી જ્યારે અમથાલાલ પર ગુસ્સે થાય ત્યારે અમથાલાલનું કોઈને કોઈ કામ બગડે જ. દાદર ચડવા માંડ્યા. ચાર માળ સુધી ઉપર જવાનું હતું. એમની સાથેનો કર્મચારી ઝડપથી દાદર ચઢતો હતો. અમથાલાલ તેની સાથે રહેવા ઝડપથી દાદર ચઢવાની કોશિશ કરતા હતાં. પહેલા માળે પહોંચ્યા અને અમથાલાલને થયું કે

થાકી જવાયું. થોડો થાક ખાવા ઊભા રહી ગયાં. છાતી ધમણની જેમ ફૂલતી હતી. પણ ઝડપથી ચાલતા ઉચ્છ્વાસને બહાર કાઢવા નસકોરાં નાનાં પડતાં હતાં. ઉંદરે ભીંતમાં પાડેલા કાષા જેવું મોં ખૂલી ગયું હતું. ધૂજતા હાથે અમથાલાલે કઠેડાનો ટેકો લીધો. ને અસહાય દૃષ્ટિએ તેઓ ઝડપથી ઉપર ચઢતા સાથી કર્મચારીને જોઈ રહ્યાં. ‘અમથાલાલ તમે ડોસા થઈ ગયાં.’ પેલા કર્મચારીએ બીજા માળ ઉપરથી સહેજ ફરીને અમથાલાલ તરફ હસતાં હસતાં કહ્યું. અમથાલાલને તેનું હાસ્ય ઝેર પાયેલા તીર જેવું લાગતું હતું. અમથાલાલ ઝડપથી દાદર ચડવા માંડ્યા. હાંફતાં હાંફતાં તેઓ બીજો માળ ચડી ગયા. હજુ બે માળ બાકી છે. કઈ રીતે પહોંચાશે ? એવો વિચાર આવ્યો. પોતાની શોકસભા ભરાઈ હોય, ને એ કર્મચારી પોતાની વાત કટાક્ષમાં કરતો હોય એવું દૃશ્ય આંખ સામે આવી ગયું. થોડાક આરામ માટે પગથિયાં ઉપર બેસવાની ઈચ્છા

થઈ આવી. પેલો કર્મચારી તેની ઉપર હસશે. એ વિચારે તેઓ ફરી દાદર ચડવા માંડ્યા. શ્વાસ ભરાઈ આવ્યો હતો. હાથ થોડોક ધ્રુજી રહ્યો હતો. પગ કોઈ ગીત પર ડાન્સ કરતા હોય તેમ કાંપી રહ્યાં હતાં. કોઈની પણ દરકાર કર્યા વિના અમથાલાલ ત્રીજા માળ ઉપર આવ્યાં. લિફ્ટ પાસે આવીને જાળીમાંથી નીચે જોવા લાગ્યાં. લિફ્ટ ઉપર આવે છે ખરી ? પછી ઝડપથી જોઈ લીધું કે લિફ્ટ ઉપર આવવાના કોઈ અણસાર વર્તાતા નથી. એટલે એ ફરી ચોથો માળ હાંફતા હાંફતા, ભારે વજન ઊંચકીને ચાલતા હોય તેમ બેવડ વળીને ચડવા માંડ્યાં. ચોથા માળ પર આવ્યા ત્યારે એમની સ્થિતિ ખાસ્સી બગડી ગઈ હતી. તેઓ જોરદાર હાંફી રહ્યાં હતાં. શ્વાસ લેવામાં તકલીફ પડતી હતી. આંખોમાં દરિયાની ભરતી આવી હોય તેમ પાણી આવી ગયાં હતાં. પગ એમના કહાંમાં ન હોય તેમ સર્પની જેમ ડોલી રહ્યાં હતાં. આંખે અંધારા આવતા હતાં. કદાચ પડી

જવાશે. અમથાલાલને થોડીક બીક લાગી એટલે તેઓ કોઈક પોટલું ફેંકાય તેમ પગથિયા પર ફેંકાઈ ગયાં. શરીરનું સંતુલન સરખું કરવા માટે અને વધુને વધુ ઓક્સિજન શરીરમાં જાય તે માટે ઊંડા શ્વાસ લઈ રહ્યાં હતાં. પેલો કર્મચારી એમની નજદીક આવ્યો. ખડખડાટ હસતો હતો. ‘અમથાભાઈ તમેય શું ? આટલી નાની વયમાં ડોસા થઈ ગયા. આ જે હાંફ ચડે છે તે બહુ સારી નિશાની નથી. જો તમે કાળજી નહીં રાખો તો તમારો કુગ્ગો ગમે ત્યારે દગો કરીને ફૂટી જશે. એ તો તમે મારા મિત્ર છો એટલે સલાહ આપું છું.’ એવા તો કેટલાકય શબ્દો એમના બહેરા થઈ ગયેલા કાનમાંથી અંદર જવા દબાણ કરી રહ્યાં હતાં. હૃદય અચાનક બંધી પડી જાય તો? એવો વિચાર અમથાલાલને આવ્યો ને તેઓ ઝડપથી ઊભા થઈને ઓફિસમાં બેસી ગયાં. ટેબલ પર પડેલ પાણી એક જ ઘુંટડે પી ગયાં. પેલો કર્મચારી નજદીક આવ્યો. તે

વહાલથી પીઠ ઉપર હાથ ફેરવતો હતો. પછી બોલ્યો, 'તમારે કસરત કરવાની જરૂર છે. એક સૂચન કરું?' અમથાલાલના 'હા' કે 'ના'ના જવાબની રાહ જોયા વિના કહ્યું, 'દરરોજ સવારે ચાલવા જાઓ. જુઓ અમથાભાઈ, તમને કદાચ ખરાબ લાગશે, આપણું શરીર હશે તો જ બધું ભોગવી શકીશું આટલી નાની ઉંમરમાં હાંફ ચડતો હોય તો ક્યારેય પણ હાર્ટએટેક આવી શકે છે. મને તો એવું લાગે છે કે તમારાં શરીરમાં ઘણા બધાં રોગો હોવા જોઈએ. કદાચ પ્રેશર પણ હોય. કદાચ ડાયાબિટિસ પણ હોય. કદાચ તમારાં હૃદય ને ફેફસાં પણ ખરાબ હોય. તમે જે રીતે હાંફી રહ્યાં છો તેના પરથી જ ખ્યાલ આવે છે. તમે રોજ સવારે ચાલવા જાઓ. વોકિંગ ઈઝ ધ બેસ્ટ એક્સરસાઈઝ. અમથાલાલને પણ થયું કે ચાર દાદર ચડવામાં જ આટલું બધું હાંફી જવાતું હોય, થાકી જવાતું હોય તો શરીરમાં કોઈ ગરબડ તો હશેજ. એટલે એમણે ટેબલ પરની ફાઈલો બંધ કરીને ચાની ચુસ્કી લેતાં લેતાં નિર્ણય કર્યો કે કાલે સવારે ચાલવા જવું. એમણે તરત ઘરે ફોન કર્યો. અમથીએ ઉપાડ્યો. 'શું કરો છો?' જવાબની રાહ જોયા વિના હસતાં હસતાં કહ્યું, 'તમે ઓફિસમાં ઊંઘો છો અને હું ઘરમાં કામ.' અમથાલાલને ઊડતાં ઊડતાં ઘરે પહોંચીને અમથીને એક લાફો મારવાની ઈચ્છા થઈ આવી. હાંફ થોડોક ઓછો થયો એટલે એમણે ઓર્ડર છોડ્યો, 'કાલે સવારે વહેલાં ઊઠી જવાનું, હું ચાલવા જવાનો છું.' અમથાલાલને સામેથી ઝીણું હાસ્ય સંભળાયું, અમથી કદાચ વ્યંગમાં હસતી હતી. એ તરફ ધ્યાન આપ્યા વિના અમથાલાલે કહ્યું, 'મને એકલાને ચાલવાનો કંટાળો આવે એટલે તારે પણ મારી સાથે આવવાનું છે.' અમથીએ કહ્યું, 'વાંધો નહીં. હું આવીશ. પણ સાડીમાં નહીં આવું. ટ્રેકિંગ સૂટ લેવો પડશે. ચાલવા માટેના બૂટ પણ અલગ હોય છે. કદાચ તમને ખબર નહીં હોય કે

ખોટા બૂટ સાથે ચાલવાથી શરીરને લાભ થવાને બદલે નુકસાન થાય, એટલે બૂટ પણ લેવા પડશે.' અમથાલાલનો હાથ અનાયાસ ખિસ્સા પર પહોંચી ગયો. વળી અમથીએ કહ્યું કે, 'મને મિનિટો સુધી ચાલવાનો કંટાળો આવે એટલે હું વોકમેન લઈશ કે જેથી ચાલતાં ચાલતાં સંગીત પણ સાંભળી શકાય. ચાલવાની અને સંગીતની ચેરાપી એક સાથે કામ કરે એટલે મન અને શરીર બંને પ્રફુલ્લિત થાય.' અમથાલાલને પણ લાગ્યું કે વાત સાચી છે. ચાલવા જઈએ એટલે ઓફિસનાં કપડાંમાં કે નાઈટ ડ્રેસમાં ન જવાય. એનાં અલગ કપડાં ને બૂટ હોવા જ જોઈએ. એટલે પહેલું કામ અમથાલાલે ઓફિસમાં અડધો દિવસ રજા મૂકવાનું કર્યું. ફરી અમથીને ફોન કર્યો, 'તૈયાર થઈ જા. આપણે ચાલવા માટેની જરૂરી વસ્તુઓ લઈ આવીએ.' અમથી તો તૈયાર જ હતી. એણે કહ્યું, 'જલ્દી આવો.' અમથાલાલ ઓફિસનાં કામો પેન્ટિંગ છોડીને જેવી રિસેસ પૂરી થઈ કે તેઓ ઘરે જવા નીકળી પડ્યાં. અમથાલાલ અને અમથી બજારમાં આવ્યાં. ટ્રેકિંગ સૂટ, બૂટ, અમથી માટે વોકમેન વગેરે લીધું. અમથીએ કહ્યું, 'ઠંડીના અને ભેજના વાતાવરણમાં કપડાં જલ્દી સુકાશે નહીં એટલે આપણે બબ્બે જોડ લઈ લઈએ. અમથાલાલને વાત સાચી લાગી. અમથી જો કે ક્યારેક ક્યારેક વાત સાચી કરે છે. એવું જો કે બોલાય નહીં. બૂટ, વોકમેન અને બે જોડ કપડાં મળીને ₹ 2250નું બીલ થયું. અમથીએ કહ્યું, 'એક ઘડિયાળનો બેલ આપણને સંભળાશે નહીં એટલે

બીજું વધારાનું એક ઘડિયાળ લઈ લઈએ. 15 - 15 મિનિટનાં અંતરે આપણે એલાર્મ મૂકીશું. એક ઘડિયાળથી ન ઉઠાય તો બીજાના એલાર્મથી આપણે સો ટકા ઊઠી જઈશું. સવારે ઉઠવાનો આપણને મહાવરો નથી.' અમથાલાલને અમથીની આ વાત પણ સાચી લાગી. એટલે એમણે એક બીજું ઘડિયાળ લઈ લીધું, એના ₹ 250 થયાં. બહાર નીકળ્યા ત્યારે અમથાલાલને વિચાર આવ્યો કે આ મહિનાના પગારનો 25 ટકા પગાર ખર્ચાઈ ગયો અને હજુ ખાસા દિવસો બાકી છે. મન મનાવ્યું અને સવારે એલાર્મની ઘંટડી વાગવાની રાહ જોતાં સૂઈ ગયાં. સવારે વહેલા ઊઠવાનું છે એ મનમાં એટલું જબરદસ્ત ઠસી ગયું હતું કે મોડી રાત સુધી એમને ઊંઘ આવી નહીં. સવારે એલાર્મ વાગ્યો, અમથાલાલને થયું કે હજી હમણાં જ સૂતો છું અને આ ઘંટડી વાગી રહી છે. ઠંડી વધારે હતી એટલે ગોદડું બરાબર સરખું કરીને મોઢા ઉપર ઓઢીને સૂઈ ગયાં. એલાર્મ વાગતો હતો. અમથીનો ગોદડામાંથી ઝીણો અવાજ આવ્યો: 'ઊઠો, ચાલવા જવાનું છે.' અમથાલાલે 'ઉઠું ઉઠું' એવું કર્યું, પણ અમથીએ એમને ઢંઢોળી કાઢ્યા, 'ચાલો ચાલવા જઈએ.' અમથાલાલને અમથી બહુ મોટી દુશ્મન હોય એવી લાગી. તેઓ બોલ્યા, 'આજે નહીં, કાલે જઈશું.' અમથીએ કહ્યું, 'ના આજે જ જવાનું છે.' અમથાલાલે એલાર્મ બંધ કર્યો ને પાછા પથારીમાં પડી રહ્યાં. ઊંઘ ભારે આક્રમણ કરતી હતી. અમથી પણ થોડો સમય પડી રહી. ત્યાં જ બીજો એલાર્મ વાગ્યો. અમથાલાલને

બહાર નીકળ્યા ત્યારે અમથાલાલને વિચાર આવ્યો કે આ મહિનાના પગારનો 25 ટકા પગાર ખર્ચાઈ ગયો અને હજુ ખાસા દિવસો બાકી છે. મન મનાવ્યું અને સવારે એલાર્મની ઘંટડી વાગવાની રાહ જોતાં સૂઈ ગયાં. સવારે વહેલા ઊઠવાનું છે એ મનમાં એટલું જબરદસ્ત ઠસી ગયું હતું કે મોડી રાત સુધી એમને ઊંઘ આવી નહીં. સવારે એલાર્મ વાગ્યો, અમથાલાલને થયું કે હજી હમણાં જ સૂતો છું અને આ ઘંટડી વાગી રહી છે. ઠંડી વધારે હતી એટલે ગોદડું બરાબર સરખું કરીને મોઢા ઉપર ઓઢીને સૂઈ ગયાં. એલાર્મ વાગતો હતો. અમથીનો ગોદડામાંથી ઝીણો અવાજ આવ્યો: 'ઊઠો, ચાલવા જવાનું છે.' અમથાલાલે 'ઉઠું ઉઠું' એવું કર્યું, પણ અમથીએ એમને ઢંઢોળી કાઢ્યાં, 'ચાલો ચાલવા જઈએ.'

ઘડિયાળ બારીમાંથી બહાર ફેંકી દેવાની ઈચ્છા થઈ આવી. અમથી ઊભી થઈ ગઈ. જોરથી ગોદડું ખેચી કાઢ્યું. અમથાલાલ ટૂંટિયું વળીને બેઠા થઈ ગયાં: ‘શું કરે છે ? શું કરે છે ? એવું અષ્ટમપષ્ટમ બોલ્યા. ‘ઊભા થાઓ. ચાલવા જવાનું છે’ અમથીએ હુકમ છોડ્યો.

અમથાલાલ જવાબ આપ્યા વિના પથારીમાં બેસી રહ્યાં. અમથીને શું સૂઝ્યું કે એક ગ્લાસમાં ઠંડું પાણી લઈ આવી અને અમથાલાલ ઉપર નાંખવા લાગી.

‘ઓ... ઓ... ઓ... ઓ... શું કરે છે ?’ અમથાલાલ પથારીમાંથી ઊભા થઈ ગયાં.

‘ચાલો ચાલવા જઈએ.’

અનિચ્છાએ અમથાલાલ ને અમથી બહાર નીકળ્યાં. ઘર કરતાંય બહાર ઠંડી વધારે હતી. અમથાલાલે ફરી વખત વિનંતી કરે કે, ‘કાલે જઈશું તો ન ચાલે.’ પણ અમથીએ એમની વાત સાંભળી નહીં. અમથીએ કહ્યું કે, ‘મારી સાથે જ રહેજો. આ મુઆઓ સવારે બહુ વહેલી લાઈટ બંધ કરી દે છે. આગળ કોણ ચાલે છે તે પણ દેખાતું નથી.’ અમથાલાલે નવા શુભ કાર્યમાં ગણપતિનું નામ સ્મરણ કરીને વોર્કિંગ ટ્રેક પર ચાલવાની શરૂઆત કરી. તેઓ ધીમે ધીમે ચાલતા હતાં, પણ અમથાલાલને થયું કે પાછળથી આવનારા તેમનાથી ઘણા આગળ નીકળી જાય છે. ઝડપથી ચાલવું જોઈએ. અમથાલાલે ઝડપ વધારી. કેટલાક સ્વભાવથી જ ઊંઘા હોય છે. ચામાચિડિયાની જેમ ઊંઘા લટકનારા. વોર્કિંગ ટ્રેક પર ચાલવાની નિશાની કરી હોય છતાં કેટલાક ઊલટી દિશામાં ચાલતા હોય છે. શિયાળામાં બધાને જ હેલ્થ સાચવવાની તાલાવેલી લાગી હોય

એટલે બધા જ ચાલવા નીકળી પડે. અમથાલાલ એક જ ટ્રેક પર ચાલતા હતાં, પણ અચાનક તેમને સામેથી કોઈક આખલા જેવું પ્રાણી આવી રહ્યું છે તેવું લાગ્યું. અમથાલાલને થયું કે બાજુ ઉપર ખસી જવું જોઈએ. નહિંતર આ આખલો એમની સાથે અથડાશે, પણ તેઓ આગળ વિચારે તે પહેલાં જ એ આખલો એમની સાથે અથડાયો. ખભો તૂટી ગયો હોય તેવી તીવ્ર પીડા થઈ આવી.

‘જોતા નથી ?’ અમથાલાલે બરાડો પાડ્યો. પેલા આખલા જેવાં માણસે સામે બરાડો પાડ્યો : ‘તમે જોતા નથી? માયકાંગલાની જેમ શું ચાલો છો ? મર્દ બનો મર્દ’. આવું કહીને તે ઘસમસતો આગળ નીકળી ગયો. અમથાલાલને ખભામાં પીડા થતી હતી. છતાં પણ ચાલવું છે એવું નક્કી કરીને તેઓ આગળ વધ્યાં. એક માણસ પાછળથી આવ્યો. ‘જયશ્રી રામ’ એવું કઈક બોલ્યો. એટલે અમથાલાલ વિવેક ખાતર ‘જયશ્રી રામ’ એવું બોલ્યાં.

‘આટલું ધીમું ચાલો તો એ કસરત નહીં કહેવાય.’ વણમાગી સલાહ મળી. આખા શરીરમાંથી પરસેવો નીકળવો જોઈએ. દોડતાં દોડતાં ચાલો. તો જ તમારાં ફેફસાં અને હૃદય મજબૂત થશે. તમે જે રીતે ચાલો છો એ બરાબર નથી.’

અમથાલાલને થયું કે વાત સાચી છે. તેણે વધુ માહિતી માટે પૂછ્યું, ‘કેટલું ઝડપથી ચાલવું જોઈએ.’ અમથાલાલને એની વાતો સાંભળવા દોડવું પડતું હતું. શ્વાસ ભરાઈ આવ્યો હતો એટલે એમણે કહ્યું કે, ‘આમ તો 10 કે 11 મિનિટમાં એક કિલોમીટર અંતર કપાવું જોઈએ.’ ‘પણ તે કેવી રીતે માપી શકાય ? એટલે એણે તરત કહ્યું કે, ‘આપણે

બંને વાતો કરતાં કરતાં ચાલીએ ત્યારે હાંફ ન ચડવો જોઈએ. હાંફ ચડે તો સમજી લેવાનું કે ઝડપ વધારે છે. એટલે ઝડપ ઓછી કરવી જોઈએ.’

અમથાલાલને થયું કે હમણાં જ આ પરોપજીવી સાથે વાત કરતાં હાંફ ચઢે છે એટલે ઝડપ ઓછી કરવી જોઈએ. પેલા પરોપજીવી માણસે ફરી કહ્યું કે, ‘હજી ઝડપથી ચાલો.’ અમથાલાલને સમજાયું નહીં.

રાતનો ઉજાગરો હતો. અમથી ઝડપથી ચાલીને અમથાલાલથી આગળ નીકળી ગઈ હતી. બાકીની લાઈટો બંધ થઈ ગઈ હતી. અમથાલાલે ઝડપ વધારી. આખા શરીરે પરસેવો નીકળવો જોઈએ એ વાત એમને યાદ રહી ગઈ હતી. ઊંડા શ્વાસ લેતાં લેતાં ઝડપ વધારવા માંડ્યાં. રસ્તામાં અંધારું હતું. એમને ખબર નહીં કે રસ્તાની આગળની ટાઈલ્સ નીકળી ગઈ છે. અમથાલાલ ઝડપથી ચાલતાં ચાલતાં ત્યાંથી આગળ વધ્યા. અચાનક એમનો પગ ખાડામાં પડ્યો. ‘ઓય મા’ એવી ચીસ નીકળી ગઈ અને બાજુ પર બેસી ગયાં. અમથીએ ચીસ સાંભળી. દોડતી દોડતી અમથાલાલ પાસે આવી, ‘શું થયું ?’ ‘ખાડામાં પગ પડ્યો અને બેસાઈ ગયું.’

અમથીએ કહ્યું, ‘પગ મોચવાઈ ગયો લાગે છે. દુઃખે છે?’

‘બહુ જ દુઃખે છે. સહન થતું નથી.’ અમથીએ અને બીજા ચાર-પાંચ માણસોએ અમથાલાલને પકડીને બાજુ પર બેસાડ્યાં.

રીક્ષામાં અમથાલાલને અમથી ઘરે લઈ ગઈ. હાડવૈદને ત્યાં જઈને પાટો બંધાવ્યો. આરામ કરવાની સલાહ આપી. ચાલવાનું બંધ થઈ ગયું હતું, પણ અમથાલાલને 4 હજાર રૂપિયા દેખાતા હતાં. એક જ દિવસમાં 4 હજાર રૂપિયાનો ધૂમાડો થઈ ગયો હતો.

અમથાલાલે નિર્ણય કર્યો કે, હવે કદી ચાલવા જવું નહીં. પછી આ નવા બૂટ, નવા કપડાનું શું કરવું એના વિશે તેઓ વિચારવા લાગ્યાં. પથારીમાં પડ્યાં પડ્યાં તેઓ નવી યોજનાઓ બનાવી રહ્યાં હતાં.

અમથાલાલ એક જ ટ્રેક પર ચાલતા હતાં, પણ અચાનક તેમને સામેથી કોઈક આખલા જેવું પ્રાણી આવી રહ્યું છે તેવું લાગ્યું. અમથાલાલને થયું કે બાજુ ઉપર ખસી જવું જોઈએ. નહિંતર આ આખલો એમની સાથે અથડાશે, પણ તેઓ આગળ વિચારે તે પહેલાં જ એ આખલો એમની સાથે અથડાયો. ખભો તૂટી ગયો હોય તેવી તીવ્ર પીડા થઈ આવી. ‘જોતા નથી ?’ અમથાલાલે બરાડો પાડ્યો. પેલા આખલા જેવાં માણસે સામે બરાડો પાડ્યો: ‘તમે જોતા નથી? માયકાંગલાની જેમ શું ચાલો છો ? મર્દ બનો મર્દ’. આવું કહીને તે ઘસમસતો આગળ નીકળી ગયો. અમથાલાલને ખભામાં પીડા થતી હતી. છતાં પણ ચાલવું છે એવું નક્કી કરીને તેઓ આગળ વધ્યાં.

I LOVE MY INDIA

એ ર ઈન્ડિયાનું પ્લેન ડલાસ છોડીને કેડી વગરનાં હવાઈ માર્ગે ભારતની દિશામાં વાદળોનાં કવચને ભેદી, ઊંચાઈ સર કરતું સ્થિર ગતિએ ઊડતું હતું. હું પણ મુસાફરોમાં સામેલ હતો. મારી સાથે ભારતીય મૂળનાં, છતાં છ દાયકા પહેલાં ભારતનાં શહેરો, ગામડાંઓ, કસબાઓને અલવિદા કહી, ડોલરને રૂપિયાથી ગુણવાનાં મોહમાં અઘઘ ઝંજાર જાય તેવા અમેરિકા, કેનેડા અને લંડન વસેલા NRI થી અડધું પ્લેન ભરાયેલું હતું. ભારતમાં જન્મેલી દાયકાઓ પહેલાંની બુઝર્ગ પેઢીને વતનમાં વસતા માતા પિતા, કુટુંબીજનો, ગામ અને શહેરીજનો પ્રત્યેનો પ્રેમ એમને માદરે વતન ખેંચી લાવતો હતો. પાંચ સાત વર્ષે NRI પેઢી એમના પુત્ર, પુત્રીઓ, પૌત્રો અને પૌત્રીઓનાં લગન માટે યોગ્ય પાત્રની શોધમાં વતન આવતા હોય છે. અમેરિકામાં જન્મેલ પેઢી પણ લગન માટે ભારતમાં કે ગુજરાતી યુવક યુવતીઓ શોધવા આવે છે. રહેવું છે ત્યાં અને ત્યાંના યુવક યુવતીઓ પર ઝાઝી શ્રદ્ધા ન હોય એમ પરણવા આવવું છે. અહીં કેવો વિરોધાભાસ છે. ગુજરાતીઓની વાત કરીએ તો અમેરિકામાં પટેલોએ મોટેલ્સ, સ્ટોર્સ, ગેસ સ્ટેશન જેવા બિઝનેસમાં સામ્રાજ્ય ઊભુ કર્યું છે. કુટુંબીજનોને, સગાંસ્નેહીઓને, જ્ઞાતિનાં માણસોને 'Sponsor' કરી નોકરી ધંધે વળગાડી દેવાનું કાર્ય પણ પટેલ સમાજે કર્યું છે. P for P નું સૂત્ર સાર્થક કર્યું છે. ત્યાં મહેનતની સાથે ડોલર સંકળાયેલો છે. ડોક્ટર, એન્જિનિયર, MBA, ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ જેવા ઉચ્ચ ડિગ્રીધારીઓને આકર્ષક સેલરીની સર્વિસ મળી રહે છે. સેટ થવા માટે સંઘર્ષ ખેડવો પડે છે. સેટ થઈ ગયાં પછી આર્થિક રીતે જોવાનું નહીં. ઓછું ભણેલાને સ્ટોર્સ, હોટલ, મોટેલ, ગેસ સ્ટેશન પર કલાકનાં હિસાબે Labour job મળી રહે છે. આઠ કલાકની જોબ પછી Over Time મળે. શનિ રવિ ત્યાંની પ્રજા સંપૂર્ણ Holiday ભોગવે છે. એટલે આપણી નવી સર્વી પ્રજા સેટ થવા માટે શનિવારે દોઢ ગણા અને રવિવારે બમણા ડોલર મેળવવા ખૂન પસીનો એક કરે છે. ત્યાં કોઈ કામ નાનું ગણાતું નથી. શ્રમનું ગૌરવ છે. ડોલરનું આધિપત્ય એટલું બધું છે, કે અહીંનાં મૂળિયા ઉખાડી ત્યાંની ધરતી પર મૂળિયાં રોપનાર પેઢીની પેઢીને ત્યાં રોપી દે છે. એવા સજ્જડ મૂળિયા રોપી દે છે કે પુત્રો, પુત્રીઓ, પૌત્રો, પૌત્રીઓને સેટ કરવા જોબમાંથી નિવૃત્ત થઈ સાદી જેલ જેવું જીવન ગાળે છે. પુત્ર અને પુત્રવધુ જોબ કરે છે. નિવૃત્તો એમના બાળકોને સાચવે છે. એકલતાથી ઊબકી જાય છે. શનિ રવિ પુત્રો કે પુત્રવધુઓ અનુકૂળતા પ્રમાણે મંદિર, મોલ અને સ્ટોર્સમાં લઈ જાય, પછી એકલતાનો ઘૂઘવાતો સાગર ?

સમૃદ્ધ NRI વતનમાં આવે છે. નાના ગામોમાં વટ પાડવા સફારી અને મોજા વગરનાં બૂટ પહેરે છે. ગોગલ્સ ચડાવે છે. સગાવહાલાં માટે બદામ લઈ આવે છે. Dollar A day સેલમાંથી વસ્ત્રો, ચીજ વસ્તુઓ, શેમ્પુ અને કીમ લઈ આવે છે. ગામની શાળામાં દાન આપી તકતી લગાવડાવે છે. દવાખાનામાં x ray મશીન મૂકાવે છે. મંદિરનો જીર્ણોદ્ધાર કરાવી મા બાપને પોતાના નામે દાન કરે છે. પાણીની ટાંકી બનાવડાવે છે. ચબૂતરા કે ધર્મશાળામાં પૈસા આપે છે. કાર ભાડે રાખી સગાં સ્નેહીઓને મળે છે. ડિસ્ક્રીની બોટલ ભેટ આપે છે. ફિલ્મી અદાકારો, ટી.વી. કલાકારો, નાટ્ય મંડળો, રાસ ગરબાનાં મંડળો, ગુજરાતી હિન્દીનાં ગઝલ ગાયકો ઉપરાંત કથાકારો, ધર્મગુરુઓ, અને ભાષણ ગોઠવવાની ત્રેવડવાળા વગદાર સાહિત્યકારો પણ અમેરિકાનાં આકર્ષણથી મુક્ત નથી. તેઓ વિઝિટર વિઝા પર ત્યાંની સંસ્થાઓનાં ખર્ચે કથાઓ અને ભાષણો કરી આવે છે. આમ અમેરિકા, લંડન, કેનેડા અને યુરોપનાં દેશો પાસે ડોલર, પાઉન્ડ, યુરો અને કેનેડિયન ડોલર સાથે રૂપિયાને ગુણવા પડે એવા વજનદાર ચલણ છે. ત્યાં પ્રજા જીવનમાં કાયદાનું કડક પાલન થાય છે. સિગ્નલ ભંગ કરનારને વીસ ડોલર લઈ છોડી મૂકાતા નથી. ગુના મુજબ દંડનો મેમો

અપાય છે. કડક કાયદા હોવાથી પ્રજા જીવનમાં તનાવ નથી, બંધુ નિયમબદ્ધ છે. આમ વિદેશો પાસે ભૌતિક સમૃદ્ધિ છે. મોલ, કલબો, હોટલો, તોર્ટિંગ ટાવરો અને ડિસ્કોથેક છે. મુક્ત સેક્સ છે. જાહોજલાલી છે. અમેરિકા તથા રશિયા, આફ્રિકા, લંડન, ફ્રાન્સ, સ્વિત્ઝરલેન્ડ, સિંગાપોર, બેંગ્કોક, મલેશિયા જેવા દેશોની મુલાકાતો દરમિયાન જોયું છે. આંજી નાખે તેવો વૈભવ છે. ચક્રચક્તિ એરપોર્ટો છે. હું પણ વિદેશોની મુલાકાતનું સરવૈયું કાઢતાં મારી જાતને પૂછું છું. ધારો કે તને અમેરિકામાં સેટલ થવાની તક મળે તો તું સેટલ થાય ? પાંસઠ વર્ષની વય વટાવી ગયાં પછી ત્યાંની સરકારનું પેન્શન ડોલરમાં મળે તો ત્યાં સ્થાયી થાય ? પેન્શન માટે તો બુઝર્ગો અહીં તહીં દોડયા કરે છે. હું મારી જાતને જવાબ આપું છું, ત્યાં ત્રીજીવાર જવાની તક મળે તો સાહિત્યિક યાત્રા નિમિત્તે જાઉં ખરો. એ દેશની ભવ્યતા મને ગમે છે. ત્યાં વસતા આપણા ગુજરાતી બંધુઓની, સ્નેહીઓની, મિત્રોની આગતા સ્વાગતા માટે મને માન છે. એ દેશ સામે મારી કોઈ ફરિયાદ નથી. મારી બબ્બે મુલાકાત પછી હું પ્રસન્ન થઈને, ન્યુજર્સી, ન્યુયોર્ક, પેન્સિલવેનિયા, લોસએન્જલસ, વોશિંગ્ટન, સાનફ્રાન્સિસ્કો, લાસવેગાસ, શિકાગો, ડિટ્રોઈન, ઓરલેન્ડો, ડ્લાસ, હ્યુસ્ટન વગેરે સિટી કે સ્ટેટમાં ફરીને અપવાદને બાદ કરતા ઉખાભેર પાછો ફર્યો છું. મારા મિત્રે પાટીદાર મંડળનાં ઉપક્રમે નિમંત્રણ આપી બોલાવ્યો હતો. પહેલીવાર ડલાસ ગયો ત્યારે મને સાહિત્યકાર તરીકેની પિછાણથી અમેરિકન એમ્બેસીએ પાંચ વર્ષનાં મલ્ટિપલ વિઝા આપ્યાં હતાં. ત્યારે મને સેટલ થવાની તક હતી. મોટેલ સંભાળી લેવાની ઓફર થઈ હતી, પણ મને સાહિત્યિક પ્રવાસ નિમિત્તે જુદા જુદા સ્ટેટમાં ધૂમવામાં રસ હતો. સેટલ થવામાં રસ ન પડ્યો.

ત્યાં બધું જ હતું, પણ એકડા વગરનાં મીડા જેવું ફિલ થતું હતું. માણસ ત્યાં પૂરો ખોવાયેલો યાંત્રિક અને ઉખાવિહીન લાગતો હતો. માણસને બદલે ડોલર કેન્દ્ર સ્થાને હતો. લોકો ડોલરને રૂપિયાથી ગુણી પોતે કેટલા સમૃદ્ધ છે, તે ઠસાવવાની તક છોડતાં નહોતા. માંદા પડ્યાં હોઈએ તો રૂબરૂ મળી જીવન પ્રત્યેનો ઉત્સાહ પ્રગટાવવા કોઈને કુરસદ ન હોય. ફોન પર ખબર પૂછી લે. માણસ મૃત્યુ પામ્યો હોય તો અંતિમ યાત્રામાં આવવાનો પણ સમય ન હોય. એમ્બ્યુલન્સમાં નાંખી ખૂબ જ નિકટનાં સ્વજનો, પરિવારજનો ઈલેક્ટ્રિક સ્મશાનમાં મૂતદેહનો ઝડપથી નિકાલ કરી આવે. પ્રશ્ન સમયનો છે. કોઈની પાસે સમય નથી. સર્વિસ કરનાર ફાયર થઈ જવાની ભીતિથી અદ્ધર શ્વાસે સર્વિસ કરતા હોય છે. ભયપ્રેરિત શિસ્તથી લોકો જીવે છે. આ બધું હું આપણાં નિવાસી બંધુઓનાં દોષ કાઢવા માટે કહેતો નથી. ત્યાંનાં સંદર્ભમાં એ લોકો શિસ્તબદ્ધ મહેનતું અને સાચા છે. મે સિનિયર સિટિઝનની વેદના જોઈ છે. પુત્રો અને પુત્રવધુઓને કરગરતા જોયા છે. આપણા જેવા આગળ હૈયાને હણવું કરી લેતા જોયા છે. એ જીવન એમને કોઠે પડી ગયું હોય છે. રાજકપૂરની મેરા નામ જોકરનું ગીત: જીના યહાં, મરના યહાં, ઈસકે સિવા જાના કહા ? પુનરાવર્તન કરીને કહું છું, મને અમેરિકા જેવા દેશોમાં ટુરિસ્ટની હેસિયતથી જવું ગમે, પણ 'સેટલ' થવાનું ન ગમે. કારણ કે મને માણસની હુંફથી જીવવાની આદત પડી ગઈ છે. અરાજકતામાં અહીં પ્રેમ છે. મરવાનીય મજા પડે એવો આપણો દેશ છે. અહીં મૃત્યુનો મલાજો અને માતમ બંને છે. ભારત પાસે હિમાલય છે, ગંગા છે, ઋષિમુનિઓની તપસ્યા અને મંત્રોચ્ચાર છે. કૈલાસ માનસરોવર છે. વેદો, ઉપનિષદો અને ગીતા છે. શ્રીરામ, શ્રીકૃષ્ણ, બુદ્ધ, મહાવીર, ગાંધીજી અને અરવિંદ જેવી વિભૂતિઓ છે. સીતા, રાધા, સાવિત્રી, ગાયત્રી, મીરાનાં તપથી પાવન થયેલી ભૂમિ છે. આ એ જ ભારત છે, જેણે વિશ્વસંસ્કૃતિઓને પોતાના પારણામાં ઝૂલાવી હતી. હું ઈશ્વર પાસે પ્રાર્થું છું, હે પ્રભુ? મને માનવ કે પશુપંખીનું ખોળિયું આપે તો જન્મ અવશ્ય ભારતમાં આપજો, સર્વિશેષ માનવ યોનિમાં. વહેતા સમય અને પરિવર્તનની હવા સાથે અહીં 'પા માણસ' માણસાઈનાં સંદર્ભમાં મરી પરવાર્યો છે, છતાં 'પોણો માણસ' માણસાઈને ગળે વળગાડીને જીવે છે. એ નાની સૂની વાત નથી. વિશ્વદેશો પાસે ભવ્યતા છે, ભારત પાસે દિવ્યતા છે. મારું સમસ્ત સંવિદ્ બોલે છે : I love my india...

શરત

રા ધાએ તીરસી નજરે કાનાને વીંધ્યો. કાનો વીંધાઈને સાવ સારણી જેવો થઈ ગયો. કાળમીઠ પચ્ચરને પણ સારો કહેવડાવે તેવો કઠણ કાનો ઓગણીને પ્રવાહી માફક દેડેડવા લાગ્યો? લાગ જોઈને રાધાએ લસલસતું મરકવું કર્યું. રાધાનું રૂપ અજોડ છે. મોટી અને પાણીદાર આંખો, ઘૂંટાયેલા નેણ, ચાર આંગળનું કપાળ, લાંબા વાળ, શ્યામલવાન અને નમણાશ તો જાણે પોતીકા બાપનો આજીવન ઈજારો? કાનો, રાધાનાં આ ઠાવકારૂપ પર વારી ગયો હતો. ઓળધોળ થઈ ગયો હતો. સગાબાપનું પણ કહ્યું ન કરનારો કાનો રાધાનો પડ્યો બોલ ઝીલતો હતો, તેના આંખનાં ઈશારે પાણી ભરતો હતો ? અત્યારે રાધા ખામા ઉલાળીને ઊભી રહી હતી. તેણે સાવ ઘચરકાવીને કહી દીધું. મારે આવવુંય નથી અને કોઈને જવાય દેવા નથી? કાનો, રાધાને બરાબર સમજી ગયો હતો. તેથી તેણે પણ રવૈયો બદલીને કહ્યું. “આ તો તું કે તી હતી... બાકી આપડે એવો ક્યાં સરહ છે?” પોતાનું કહ્યું કાનાએ માન્યું. કાનો હેઠો બેઠો એ વાતે રાધાનાં દિલનાં દરવાજે દીવડાં પ્રગટ્યાં. અંતરમાં અજવાળું પથરાયું. હુંસાતુંસી હતી પણ અહમનો સવાલ નહોતો, તેથી નિરાંત અનુભવી, પણ હવે આગળનું કામ કેવી રીતે લેવું તે સળગતો સવાલ હતો. તેથી રાધા મનને વિચારોની સરાણે ચઢાવી ધાર કાઢવા લાગી. રાધા અને કાનો હવે પતિ પત્ની છે. તેમાં કાનો નાનપણથી જ ભારે ભરાડી અને કોઠા કબાડા કરવામાં અચ્છે ઉસ્તાદ. કોઈને ગાંઠે નહીં અને કોઈની આંટીમાં આવે નહી. ભલભલાને ભૂ પાઈ દે પણ રાધા આગળ કાનાની આ એક પણ આવડત કે કસબ કામયાબ નીવડે નહીં. બીજી રીતે કહીએ તો લાગણીની ભો પર લપસીને કાનો મોંભરાણ્ય થઈ ગયો હતો. હવે તેનાથી ઊભું થઈ શકાય તેમ નહોતું. બંનેનાં સામ સામે ગામ, શેઢાપાડોશી કહેવાય. ગામની વચ્ચે શેત્રુંજી નદી વહે. વરસાદ હોય તો નદી પાણીનાં

ઉલાળા લે, નહીંતર આખું વરસ ડોસીનાં દૂધીયા દાંત જેવું ઠાલું ઠાલું હસ્યાં કરે. આ બંને ગામને જોડતી એક સડક છે. જે ત્રણ કિલોમીટર દૂર ત્રિભેટે ભેગી થાય છે. કોલેજ જવા નીકળતી રાધા ક્યારેક આ બસસ્ટેન્ડનાં પાટીયા પાસે આવીને ઊભી રહેતી હતી. ગાલ ઘસવાનું મન થાય તેવો લિસ્સો રોડ. વળી પહોળો પણ એટલો જ... છતાંય સમયસર કંકું પગલાં કરવાનું બસને ભાગ્યે જ સૂઝે. ગમે તે સમયે આવે અથવા તો રિસાઈને આવવાનું જ માંડી વાળે. મુસાફરોમાં રાધા પણ હોય. કોલેજમાં સમયસર પહોંચવા માટે રાધા છકડો રિક્ષા કે કોઈ એવાં પ્રાઈવેટ વાહનમાં બેસી જાય. એક યુવાન છોકરીને આમ અજાણ્યા વાહનમાં બેસવાનું જોખમ ઓછું નહીં, પણ બીજું કરે શું? પરીક્ષા સમયે એવું બન્યું કે બસનાં ક્યાંય વાવડ નહોતાં. પરીક્ષામાં મોડી પડે તો સુપરવાઈઝર બેસવા ન દે. પેપર ન આપવાના કારણે વરસ બગડે? આ વેળાએ રાધા બરાબરની અકળાઈ હતી. એક ક્ષણે તો એમ થયું કે મુઠ્ઠીઓ વાળીને દોડવા લાગુ... પણ સાત કિલોમીટરનો પંથ કાપવો શક્ય નહોતો. પગે કીડીઓ ચટકા ભરવા લાગી. એક ક્ષણ પસાર કરવી વસમી હતી. છેવટે રાધા રોડ વચ્ચે આવીને ઊભી રહી. પસાર થતા વાહનો સામે હાથ ઊંચા કરવા લાગી. તેમાં કાનાએ બાઈક પર લિફ્ટ આપી... ને પછી તો કાયમનું કાનાનું નીકળવું અને રાધાનું આમ બેસવું ઘણાં લોકોની નજરે ચઢી ગયું. એક વખત તો કાનો, રાધાને આમ બાઈક પર બેસાડીને છેક પોતાના ઘરે લઈ ગયો હતો. કાનાની મા તો ફાટી આંખે જોઈ રહ્યાં હતાં. તેમણે પૂછ્યું ‘એલા કાનીયા ?’ કોણ છે, આ છોડી ? ને આમ બેહાડીને ધૈર્ય હું કરવા લૈ આવ્યો ? કાનો અને રાધા જવાબ આપવાના બદલે ખીં... ખીં... હસે. કાનાની માનો ક્રોધ ધુમાડા કાઢી ગયો. કહે એ.. ગેલહાગરીની તું છો કો ની ની? પારક્યા જણ વાંઢે બેહીને આવતા તુંને લાજ શરમ આડે ના

આવી? ‘પારકા ક્યાં છે, બા ?’ રાધાથી આમ બોલાઈ ગયું. હૈયે હતું તે હોઠે આવી ગયું, પણ આગળનું કહેવાની હિંમત ચાલી નહોતી. લજ્જા આડે આવીને ઊભી રહી, પણ રાધાનું આમ કહેવું સાંભળી રાધાની મા તો જાણે સજ્જડબંબ ? ઘર અને ફળિયું પણ અવાકુ થઈને કાન બંધ કરી ગયું ? તું હું બોલે, ઈનુ ભાન છે તુંને ...? આમ કહી, રાધાની જીભ જ ખેંચી લેવાનું કાનાની માને મન થઈ ગયું, પણ તમાસાને તેડું ન હોય. શેરી અને ગામમાં હમણાં હોબાળો થાશે. આબરૂનાં લીરાં ઊડશે... આ ડરે કાનાની મા મન મારીને પણ મૂંગા રહ્યાં, પછી સમય પારખી, સમજાવટનાં સૂરમાં કહ્યું ‘અસ્તરીની જાત તો કાચની બંગડી કેવાય, ઈને નંદવાતા વાર નો લાગે, કોઈ ભાણે નો ભાણે ઈ પેલા ઘૈર્ય મૂકી આવ કાનીયા ?’ ‘જુવાન છોરું છે... કાચ નો કે’વાય, સમય ખરાબ છે. આમ બંનેને હીરનાં દોરે વીંટાળીને વળાવી દીધાં, પણ ઘટના અહીંથી અટકી નહોતી, ખરેખર તો શરૂ થઈ. કાનો બાર નાપાસ અને રાધા કોલેજનાં છેલ્લા વરસમાં અભ્યાસ કરતી સ્માર્ટ કન્યા. બંને વચ્ચે ક્યાંય સામ્ય નહોતું. બંનેની નાત એક હતી. તેમની નાતમાં કન્યાઓનું પ્રમાણ ઓછું હતું. જે કન્યાઓ હતી તે મોટા ભાગે ભણેલી હતી, છતાં પણ દીકરી દીકરાને પરણાવ્યા વગરનો વિકલ્પ જ નહોતો. તેથી બાંધછોડ કરીને પણ વડીલોની રાજીખુશીથી જ્ઞાતિગત લગ્ન થયાં. ગામ અને પરિવાર કાનાનાં ઉંઘામા જોઈને કહેતા હતાં. ‘આ વંઠેલ વાછડાને ગાડી જોતરી ઘો, આફરડો સીધો દોર થઈ જાહે. વીહનોરી વળગશેને એટલે પાહર્યો થઈ જાહે ? ગામનું આમ કહેવું તદ્દન સાચું ઠર્યું હતું. રાધાનાં હેત આગળ કાનો પલખીને સાવ રાબ જેવો થઈ ગયો હતો. હૈયા ઉકલતવાળી રાધાને મન ઘણીને ઘાકમાં રાખવાનો સહેજપણ ઈરાદો નહોતો. પણ ઠેકાણે લાવવાનો પ્રયાસ કર્યો. તેમાં તે સફળ રહી હતી. ગોરીયો ગમાણે આવી ગયો હતો. કાનાની મનસા હતી કે મા બાપને ચારધામની જાતરા કરાવવી. આમાં રાધાનો પણ રાજીખો હતો. દિવાળીનાં દિવસોમાં લગભગ આખું ગુજરાત ફરવા નીકળી જાય છે. તેમાં કાનો પણ સામેલ થવા માંગતો હતો. ‘હૈં... અલી ?’ કાનાને રહી રહીને સાંભરી આવ્યું હોય તેમ તેણે પાછું રાધાને પૂછ્યું, ‘તું ના હું કરવા પાડ્સ ઈતો કયે?’

રાધાએ છણકો કરીને કહ્યું. ‘બસ, ઈમજ તે... નથી કેવું લે ?’

‘મારી વાલી છો ને, હૈયાનું હાડકું છો ને ...’

‘જાવ... જાવ... હૈયાને હાડકું જ નો હોય...’ રાધા નખરાળી લટકો કરીને બોલી. હાવ ખોટા....?

કાનો થોડીવાર આંખો ભરીને તેના લાડભર્યા નખરાંને માણતો રહ્યો.પછી વ્હાલપનાં ખડીયામાં કલમ ઝબોળીને બોલ્યો.‘મારું માન્ય, આખો મલક જાય છે. તે આપડેય ફરતાં આવીએ...’

કાનાનો હેતાળ ટહુકો રાધાનાં હૈયાને વાગી ગયો હતો. તે સમજતી જ નહોતી, અનુભવતી પણ હતી. તેણે કહ્યું, ‘તમે કયો છો ઈ હંધુય મું હમજું છું. મનેય તમારી હારે આવવાનું અને ફરવાનું મન થાય છે. હમજ્યા ? ‘તો પછી હાલ્યેને...’ કાનો ગેલમાં આવીને કહે. ‘મારીએ ધૂબાકા ?’

‘ના’ રાધા દુભાતા સ્વરે બોલી. ‘હરામની કમાણીએ મારે આવા ધૂબાકા નથી મારવા.’ ‘હરામની કમાણી ...? કાનો કાપોતરા નાગ જેમ ફેણ ચઢાવીને લગભગ ઊભો થઈ ગયો હતો. તે તાડૂકીને બોલ્યો. ‘હું કીધું...?’ સામે રાધા સહેજ પણ ચલિત થયાં વગર તેની વાતમાં અડગ રહી અને મક્કમતાપૂર્વક પાછું બોલી. ‘હરામની કમાણી.. એક વાર નહીં પણ સાડીસત્તર વાર, આવી કમાણીનાં રૂપિયે મા બાપને જાતરા કરાવો તો નરકમાં જાશો, હમજ્યા ?’ કાનો ઘરબાઈને મૂંગો થઈ ગયો. ઘર આખામાં સન્નાટો છવાઈ ગયો. રાધાનાં અસ્સલ મીજાજી સત્ય ઉચ્ચારણોનાં પડવા ઘરનાં ખૂણેખાંચરેથી પણ ઊઠતા હતાં. કાનો ધાયલ અવસ્થામાં છંછડાયેલા સાપ જેમ ઝૂંફળિયું મારતો હતો. રાધાનું આમ કહેવું જરા પણ અસત્ય નહોતું. હકીકત સામેનાં આંખ મિચામણ તદ્દન નિરર્થક હતાં. કાનો સમજતો હતો, પણ તેને હાડોહાડ લાગી ગઈ હતી. તેણે થવા લાગ્યું કે આ સ્ત્રીએ પોતાના મૂળમાં જીવલેણ ઘા કર્યો છે.

લાગણીનો લાભ લઈ મારી ઓળખને છિન્ન ભિન્ન કરવાનો જાણે કારસો રચ્યો છે ! ધાર ધીરની સાથે ઘાક ધમકીનો છૂપો ધંધો છે એ જ પોતાની ખરી ઓળખ છે. આ ઓળખનાં લીધે જ કોઈ માટી આડા ઉતરવાની હિંમત નથી કરતો. ભલભલા ભરાડીઓ નામ લેવાનું વિચાર પણ નથી કરી શકતા અને આ મારી ઘરવાળી ઓળખને ધોઈ નાંખવા બેઠી છે? તેની અંદર બેઠેલો એક બીજો કાનો જાણે આખસ મરડીને ઊભો થાય છે. તે ગખું ખંખેરી, હાકાટો પાડીને કહે છે. ‘મોં હંભાળીને બોલ્ય... બાકી મારા જેવો ભૂંડો બીજો કોઈ નથી હમજી ?’ ‘આમા નવું હું બોલ્યા ?’ આગની જેમ સળગી ઊઠેલા કાના પર હડું પાણી નાંખીને ઠારવા માગતી હોય એમ રાધા પહેલા મરક મરક હસીને પછી બોલી. ‘મલક આખાને ખબર્ય છે કે તારા જેવો ભૂંડો બીજો કોઈ નથી!’ કાનો ફણાભેર થઈ ગયો, રાધાનું વેણ કાનમાં નહીં પણ છાતી સોંસરવું ઉતરી ગયું હતું. તે ધમપછાડા કરવા લાગ્યો. જોનારાને તો એમ જ થાય કે કાનો હમણાં જ રાધા ઉપર હાથ ઉપાડશે, ઝૂડી નાખશે... પણ રાધાની સૌમ્ય અને પ્રભાવી પ્રકૃતિ સામે કાનાને ઠરી જતા વાર ન લાગી. ઘર અને શેરીમાં લગભગ કોઈ નહોતું. મોટા ભાગનું મનેખ સીમમાં હતું. વરસાદ તો એવો સરખો થયો હતો, પણ જે ઊગ્યું હોય. વાઢ્યું હોય એને ગાડામાં લાવ્યા વગર તો છૂટક્યો નહોતો.

કાનાનાં બાપુ પાસે પણ જમીન હતી. ગામની ઓતરાદી સીમમાં પૂરા બાર વીધાનો સમથળ પળડો હતો. શેઠે ફૂવો હતો. ફૂવામાં પાણી હતું. બે ચાર વીધાનું પિયત થતું. ઋતુ પ્રમાણેની શાકભાજી, રજકો, શેરડીનો એકાદ વાઢિયો... કોસથી પાણી ખેંચીને પાતા. દિ’ આખો લગભગ વાડીએ જ રહેવાનું હોય. વાડી એ બીજું ઘર હતું. લીલુછમ જીવન હતું ?

કાળકમે વરસાદ તૂટ્યાં, ફૂવા ડૂક્યા, તળ ઊંડા ગયાં. પીવાનાં પાણીનાં સાંસા પડવા લાગ્યાં. તેમાં પિયતની તો વાત જ ક્યાં કરવાની રહી ? ખેતી માટેનાં બળદ અને દૂધ માટેનાં ઢોરને નિભાવવા મુશ્કેલ થવા લાગ્યાં. ફળિયાની ગમાણ કાયમનાં માટે નેસ્તનાબૂદ થઈ ગઈ. જાણે મૂંગા સભ્યો સાથેનો નાતો તૂટી ગયો ? બે ત્રણ વરસ પૂર્વે ગામનાં સરપંચે જાહેર કર્યું હતું કે અહીં મોટું કારખાનું નાંખવાનું છે. લોકોને કામ મળશે, નોકરી મળશે, વાડીનું વૈતરું નહીં કરવું પડે. ઘણા યુવાનોને આ વાત ગળે ઊતરી ગઈ, તેણે પૂછ્યું હતું. ‘અમારે કરવાનું શું ?’

‘કરવાનું શું હોય...? જમીન આપો. કંપનીવાળા મોં માગ્યા દામ આપશે. રૂપિયાનાં ઘર ભરાશે?’ વાત સાચી ઠરી, સરપંચની વાણી ફળી. કંપનીએ ઊંચા ભાવ આપીને જમીન ખરીદવા માંડી. ઘણાં ખેડૂતોનાં ઘરમાં રૂપિયાનાં ઢગલાં થયાં હતાં. કાનાનાં હાથમાં પણ ખંજવાળ ઉપડવા લાગી હતી. તેણે બા બાપુ આગળ વાત મૂકી. આ હંધાય જમીન વેંચે છે તો આપડેય... પણ તે વખતે કાનાની બાએ કાનાને ઘઘલાવી નાંખ્યો. પડચું પાણી સૂઝવા નો તું દીધું. ‘કપાતર, મવાલી... તું તારી મા ભોમકાને બજારે કાઢવા બેઠો ?’ ‘દીકરા ? જીવ જાય પણ જીવાય નો જાય, જમીન કોઈ દિ નો કઢાય.’ કાનુનાં બાપુએ નિરાંતે કહ્યું હતું. ‘જમીન કાઢીને જગતમાં કોઈ સુખી નથી થયું.’ આ વાત માથે થોડા દિવસ ટાહું પાણી રેડાઈ ગયું હતું, પણ ગામમાં મોટા ગાબડા પડવા લાગ્યાં હતાં. જે જમીન પાણીનાં મૂલે પણ પરવડે નહીં તે જમીન લાખ્ખો રૂપિયે વેચાવવા લાગી હતી. ખેડૂતનાં ઘરમાં એટલા તો રૂપિયા આવવા લાગ્યાં કે તેને મૂકવા ક્યાં ? તે મૂંઝવતો સવાલ હતો. અનિયમિત વરસાદ, મોંઘાભાવનું બિચારણ માથે પડે અને ક્યારેક લીલો દુષ્કાળ, આકાશી શેજીનું કાંઈ કહેવાય નહીં. પાકે તો ધાનનાં ઢગલાં થાય નહીંતર રેશનિંગની દુકાને બરછટ અનાજ લેવાની લાઈનમાં ઊભાં રહેવું પડે ? છેવટે કાનાનાં કુટુંબે જમીન વેંચી નાંખી હતી. જિંદગીમાં જોયા ન હોય એટલા રૂપિયા આવ્યાં હતાં. કાનો તો રૂપિયાની પથારી કરીને રીતસર સૂતો હતો. કોના બાપની દિવાળી ?

‘ભારે રીંહની બંબૂડી ?’ રાધાએ કાના સાથે લખુંભીને હેતભીનો છણકો કરતા કહ્યું. ‘ના પાડી ઈમાં આટલું કાળજાળ થાવાનું ? મુંને તો કેટલીવાર

તેં ના ભણી છે તોય મું તો ગરમ નથી થાતી.’
 રાધાની વાતે કાનો થોડો સથર્યો પડ્યો. રીસ ઓછી થઈ. છતાંય અહમ્નાં
 ઝાડે ચઢીને રૂઆબભરે બોલ્યો. ‘એમ નંઈ પણ હરામની કમાણી છે. એમ કેમ
 કીધું ?’ ‘ઈ તારા મનને, તારી જાત્યને પૂછ્ય?’
 ‘એ... ભણેલની પૂછડી, જાત્ય માથે જામા... નાક જાત હોઠ રાખવો હોય
 એમ કાનો વિચર્યો. ‘વધુ વાયડીની થઈ તો, વાંહો બાવળો કરી નાખીહ?’
 ‘મારા પ્યારા પતિદેવ, સોહામણા સ્વામીનાથ... રાધા લટકો કરી ભાવભીનાં
 સ્વરે બોલી. ‘આમાં તમે હમજો એવી કોઈ જાતની વાત નથી.’
 રાધા કાના તરફ ઢળી. રાધાનો શ્વાસ વેગવંતો થયો. રાધાનો ઉષ્ણ શ્વાસ
 કાનાને કનડવા લાગ્યો, મનથી ડરી ગયો હતો તે કાનો તનથી તંગ થવા
 લાગ્યો. ઘરમાં એકાંત હતું. પછી સ્થિતિ પારખીને એકદમ ઊભી થઈ ગઈ.
 કાનો ઘલવલતા દેહે જોતો રહ્યો. રાધાએ આંખમાં આંખ પરોવી. લસલસતા
 શિરા જેવા સ્વરે કહ્યું. ‘જાતરાએ જાવું હોય તો મારી ના નથી હમજ્યા.’
 કાનો તો મોં વકાસીને જોતો જ રહ્યો. કાને પડ્યું તે સાચું હતું કે પછી...
 ના પાડી તેથી એ રામાયણ સર્જાણી હતી અને હવે પાછી હા પાડે છે ?
 ભણેલી તો ભલભલાને ભૂ પાઈ દે તે આનું નામ !

‘પણ ગુજરાતમાં જ... ગુજરાત બારું નંઈ.’ રાધા બોલી. પરદેશથી લોક
 આંચા આવે છે ને.. કે પછી ગામનાં કાંઠે વેતી ગંગાની કિંમત નો હોય.
 કાનો મૌન જ હતો તેને એક પણ જાતનો ટપ્પો પડતો નહોતો. નો તી
 સમજાતી રાધા કે નો તી સમજાતી રાધાની વાત?

‘ગુજરાતમાં ઘણું જોવા જેવું ને ફરવા જેવું છે. ઈમાય આ સર્વ ઉજવણીમાં
 જોવાના ને જાતરાનાં સ્થળો કાંઈ રણિયામણા બન્યાં છે?’

કાનો હજુ પણ એ જ સ્થિતિમાં હતો, એક વાતે તેને ટાઢક વળી હતી.
 રાધાએ હા પાડી. તેથી તેના પતિપણાનો અહમ અકબંધ રહ્યો હતો. રાધા
 બોલી પારખ્યા બૈરા વધુ ગમે.. એવું છે આપડું..

ખડકીની સાંકળ ખખડી. કાનાનાં બા બાપુ અંદર આવ્યાં. રાધાએ એકદમ
 ઊભાં થઈ, ઉતાવળા પગલે જઈ પાણીચારેથી પાણીનો લોટો ભર્યો. પછી
 સાસુમાને આપ્યો. ઘરમાં ફિઝ છે પણ બા બાપુને ગોળાનું પાણી જ ફાવે છે.
 થોડીવાર કોઈ કશું બોલ્યું નહીં. એકજાતનો ગરમાવો સૌને પજવી રહ્યો
 હતો. પતિ પત્ની વચ્ચે કાંઈક જીભાજોડી થઈ છે. તેનો અણસાર આવી ગયો
 હતો. તેથી કાનાની બાએ સહેજ ભવાં ચઢાવીને રાધા સામે જોયું. રાધા પામી
 ગઈ, તેણે જુદી રીતે જ કહ્યું. ‘બા...? તમે થાકીને આવ્યાં છો, તે અડાળી
 ચા મૂકું.’ કોઈએ રાધાનાં કહામાં ડોક નીંદોળી નહીં, છતાંય રાધા રસોડે
 ગઈ. કાનાની બાનો ઘુંઘવાટ, કાના તરફ તકાયો. તે નજરનો ભાર જીરવી
 શક્યો ન હોય તેમ આડી નજર કરીને એકદમ બોલ્યો. ‘જાતરાએ જાવાનું
 કવશું, પણ હોવ ના પાડે છે. રાધાનાં કાન આ બાજુ જ હતાં. તે રસોડામાંથી
 બોલી.’ ‘મું ક્યાં ના પાડું છું. મારી તો હા છે.’

રાધાનું આમ કહેવું કાનાને ગમ્યું નહીં. તેણે કાળજાળ નજરે રસોડા બાજું
 જોયું, રાધા રમતિયાળ મરકલું કરીને મોં ફેરવી ગઈ. કાનો સમસમી ગયો.
 તેનું ચાલ્યું હોત તો રસોડે જઈને રાધાને ધમકાવી નાખત, પણ હાથ મસળવા
 સિવાયનું બીજું કાંઈ થઈ શકે તેમ નહોતું.

કાનાએ જૂની ફોર વ્હીલ ગાડી લીધી છે. તેમાં ગેસકીટ બેસાડી છે. ગાડીમાં
 બેસાડીને પરિવારને ચાર ધામની જાતરા કરાવવી તેમાં તેની શાન અને ગૌરવ
 સમજે છે. પણ અત્યારે તો પત્ની રાધા જ ગામમાં પો પાડવાની પ્રક્રિયા આડે
 રોડા નાંખી રહી છે. તેવું કાનાને લાગે છે.

રાધા ચાની તપેલી લઈને બહાર આવી. ફિઝમાં સાચવી રાખેલી દૂધની
 કોથળીમાંથી ચા બનાવી હતી. કાનાનાં મા બાપને આ દૂધની ચા સારી
 લાગતી નહોતી. ફિણિયામાં બાંધેલી બકરીને ગમે ત્યારે દોહીને તેના દૂધની
 ચાનું તેમણે બંધાણ હતું. પણ હવે તો બકરીનાં પગલાં તો શું, લીંડીઓ પણ
 રહી નહોતી. ‘હું... બા? માવતરથી મોટું કોણ? રાધા ચા પીરસતા બોલી.
 એ... પ્રભાતનાં પોરમાં ઊઠીને મા બાપને પાય લાગીએ એનાથી મોટું પુણ્ય

ક્યું?’ ત્રણેયનું ધ્યાન અડાળીમાં હતું ને કાન રાધાનાં કહેણ સાથે હતાં. ‘મારે
 મન તો તમે જ ભગવાન છો અને આ ઘર ઈ મંદિર છે... બીજે ક્યાંય જાવાનાં
 ઉધામા કરવા જેવા નથી.’ રાધા થોડું ઉમેરીને બોલી. ‘ને હંધાય જાતા હોય
 તે આપડેય જાવું એવું કોણે કીધું?’ રાધાનું આમ કહેવું સાંભળી કાનાનાં મા
 બાપનાં કાન કોંડીયું બની ગયાં. કાંઠે નિરાંતની જ્યોત જગવા લાગી અને
 ક્ષણભર તો થઈ આવ્યું કે, ભણેલી વહુએ ભ્રમનાં જાળાં અળગાં કરી, હૃદયમાં
 જ દેવનાં દર્શન કરાવ્યા છે. કાનાને મૂંગા રહેવા સિવાયનો વિકલ્પ નહોતો.
 હવે બાજી કઈ બાજુ ઢળશે કે વળશે તેનો ક્યાશ કાઢવો કઠણ હતો. તેથી
 અધ્ધરજીવે તાલ અને તમાશો જોવા લાગ્યો. ‘બીજે ક્યાંય જવા કરતા બા
 દારકા જાવી તો કેવું?’ રાધાનું આમ કહેવું પુરું થાય ત્યાં જ કાનાએ વાતને
 આંચકી લીધી. નિર્ણયકર્તા પોતે જ હોય, પોતનું જ ચલણ અને આધિપત્ય
 જાળવતો હોય તેમ ઊંચા અવાજે ભારપૂર્વક બોલ્યો.

‘હા એમ જ તે... હુંય દારકા જાવાનું જ કવશું ને ?’
 લાજની આડશમાંથી રાધાએ કાનાને નજર વડે ત્રોફ્યો. તેણે જોયું ન જોયું
 કરીને કહ્યું. પણ જાસ્યું કઈ બાજુથી દારકા ?

‘કોઈ પણ બાજુથી જાવ... દારકા તો આવે જ...’

રાધા થોડું ભીંસીને બોલી. ‘દારકાનાં પ્રેવશદાર પછી ગામની કોઈપણ
 શેરીમાં હાલો કે ભૂલા પડો... પણ રસ્તો તો ગોમતીનાં ઘાટે જ આવીને
 ઊભો રહે.’ ‘હા.. દીકરા ? અત્યાર સુધી અબોલ જ રહેલા કાનાનાં બાપુ
 શ્વાસ ઘૂંટીને બોલ્યા. ભવની ભવાટીમાં ભૂલા પડો તો મારગ છેલ્લે સ્મશાનઘાટ
 આવીને જ ઊભો રહે?’ બાપુનાં અંતરમાંથી પ્રગટેલી અનુભવવાણીએ સૌ
 ભીંજાયા. તરબોળ થયાં અને સૌ સૌના કામે વળગવાં ઊભાં થાય તે પહેલા
 રાધાએ કાના સામે ત્રાટક નજરે જોયું. કાનો સમજી ગયો. તેણે જાહેર કર્યું,
 ‘આપડે આવતી કાલે દારકા જાશ્યું?’ ‘બા... બાપુ... રાધાએ કહ્યું,’ ‘મારી
 એક નાનકડી શરત છે?’ ‘શરત’ કાનો ચોંક્યો, તેને થયું કે, એ... નવું
 ગતકડું આવ્યું. ન હોય તેવા પેંતરા કરશે ને છેવટે પાણી ફેરવીને ઊભી રહેશે?
 પછી કહેશે કે ક્યાં ગયા તાં ? તો ક્યાંય નહીં ?

શરતનું સાંભળી કાનાનાં બા બાપુ પણ ઊંચા જીવે, એક કાને થઈને ઊભાં
 રહ્યાં. રાધાએ કહ્યું. ‘કાળિયા ઠાકરની આગળ પણ લેવું પડશે...’

‘શેનું?’ કાનાથી એકદમ બોલાઈ ગયું. ‘વ્યાજ વટાવનો ધંધો બંધ, ઘાક
 ધમકી દઈ ઉઘરાણી કરવાનું બંધ...’ રાધા મોં ઊંચું કરીને બોલી. ‘આ
 શરત કબૂલ હોય તો...’ કાનો ના પાડી શકે તેવી સ્થિતિમાં નહોતો.

વિશ્વપ્રવાસી

કોઈ હેલિકોપ્ટર જેવી હમહમાટી બોલાવતી મોટરસાઈકલ ઊભી રહી. એનો અસવાર ઉતાવળમાં હોય એમ કૂદકો મારીને ઊતર્યો. ઝડપથી ગાડીને સ્ટેન્ડ પર ચડાવી અને ઉતાવળે ડગલે આગળ વધ્યો. મકાનની કંપાઉન્ડ વોલનો ઝાંપો ચૂં... ઊં... ઉંકાર કરતો ખૂલ્યો. કંપાઉન્ડમાં અડાબીડ ઊગી નીકળેલું ઘાસ હતું. મકાનની ઓસરી સુધીની કેડી ઘાસ છાયી હતી. ઘાસ દબાઈને તાજી કેડી બની હતી, ઓટલો પણ બિસ્માર હાલતમાં જ હતો. આગંતુકે આસ્તે આસ્તે, પગથિયાં ચડીને ઓટલા પર ઊભા રહી નજર ફેરવી ત્યારે ભારે નીરવતા છવાઈ હતી. બારીબારણાં બંધ હતાં. ઉપરથી રંગરોગાન ઊખડી ગયાં હતાં. એણે ગજવામાંથી રૂમાલ કાઢીને પસીનો લૂછ્યો. સૂરજ ઢળી ગયો હતો. છતાં પુષ્કળ ગરમી લાગતી હતી અને અહીં તો કદાચ પંખો પણ ચાલું નહીં હોય, અનેક વર્ષોથી ઘર બંધ હતું ખરું ને? અને એ જ કારણે વીજળીની ડોરબેલ પણ ચાલુ નહીં જ હોય. છતાં એણે પીળા પડી ગયેલા ધૂળિયા બટન પર આંગળી દબાવી જોઈ. ક્યાંય રણકાર ગાજ્યો નહીં. સર્વત્ર ભેંકાર નીરવતા જ... કોઈથીયે ખેસવી ન શકાય એવડી જંગી શિલાની જેમ. એક ક્ષણ અચકાયા બાદ એણે બારણે ટકોરો માર્યો ટકૂ... ટકૂ... ટકૂ ? પ્રત્યુત્તર મળ્યો. કદાચ અંદર રહેનારની કર્ણનૈય નબળી પડી ગઈ હશે ?

એણે બારણા પર હથેળી વતી ઘબાકા માર્યા, કોણ? અંદરથી અવાજ આવ્યો, એક મિનિટ ખોલું છું. મોટરસાઈકલનાં અસવારે બે ડગલાં પાછા ભર્યાં. સાવચેતીરૂપે અથવા બારણું ખોલનારને સંપૂર્ણ પરિપ્રેક્ષ્યમાં નિહાળી શકાય એ માટે. બારણું આસ્તેથી ખોલ્યું. એક પુરુષ બહાર આવી ઊભો રહ્યો. ઉંમર પચાસેક વર્ષની હતી. પહેરણ અને પાટલૂન બંને ઢીલા પડતાં હતાં. લપેટી દીધાં હોય એવા લાગતાં હતાં. એ વખતે તો એનું શરીર સારું હતું.... અત્યારે પણ કાંઈ બહું નબળું નથી. સહેજ સુકાયું લાગે છે. બાકી ચહેરાની મક્કમતા એની એજ છે. આંખોની મહત્વાકાંક્ષી ચમક પણ એજ છે. ઊભા રહેવાની અક્કડતા પણ બદલાઈ નથી. માત્ર આટલા વર્ષોએ વજન સહેજ ઉતારી લીધું છે... માટલું ઘડતાં વધારાની માટીને કુંભાર જે રીતે ઉતારી લે છે તેમ. ઓખખ્યો મને ? મોટરસાઈકલનાં અસવારે ઘેરે સાદે પ્રશ્ન કર્યો. આંખો બે ત્રણ વાર મટકી, પછી પીછાણની જ્યોતિ ઝળહળી ઊઠી : 'ઈન્સ્પેક્ટર કુમાર? એ બોલી ઊઠ્યો : તમે તો જરાય બદલાયા નથી.' 'હા, રમાકાંત ? હું ઈન્સ્પેક્ટર કુમાર જરાય બદલાયો નથી.' કુમારે તરડાતે અવાજે કહ્યું આટલા વર્ષોમાં હું એક ક્ષણ પણ ભૂલી શક્યો નથી કે... 'હોહોહોહો ? રમાકાંત ખડખડાટ હસી પડ્યાં. પછી અઘવચ્ચે અટકેલા કુમારને આગળ બોલવાની તક આપ્યાં વિના જ એણે ઉચ્ચાર્યું, આટ આટલી કડવાશ અને વેરઝેર મનમાં સંઘરી રાખવા સારાં નહીં, કુમાર બાબુ વેરની આગ તો દિલને

અને એના સદ્ગુણોને બાળીને ભસ્મ કરી નાખે.?' 'બધાં વેર સરખાં નથી હોતા, રમાકાંત ? કેટલાક પુણ્ય પ્રકોપરૂપે હોય છે. કેટલીક આગ પુણ્ય પ્રકાશ જેવી હોય છે. જેમ દિલમાં લાંબો સમય ટકે તેમ વધુ ઊજળાં પરિણામ દાખવે.' અરે કુમારબાબુ? રમાકાંતનો ચહેરો એકદમ પલટાઈને મૈત્રીપૂર્ણ બન્યો. આપણે આમ જ ઊભા ઊભા ફાલતું ફિલસૂફીની ફેંકાફેંક કરીશું કે જરાક બેસીશું? હુંય હૈયાકૂટો છું ને કે, તમને બેસવાનુંય નથી કહેતો, પણ... જરા ઊભા રહો. ઘરની અંદર તો ખૂબ જ ગરમી લાગશે. આપણે અહીં ઓસરીમાં જ ખુરશી મૂકીએ. બોલતા બોલતા એ અંદર ચાલ્યો. બે ફોલ્ડીંગ ખુરશીઓ લઈને બહાર આવતાં વળી બોલ્યો, 'એકલો આદમી છું બીજું તો આપનું શું સ્વાગત કરું?' શરબત બનાવું છું અને હા, જેલમાંથી છૂટ્યો એના માનમાં થોડાક પૈડા લાવ્યો છું'

આમ વચ્ચે એક બે વાક્યો બોલતા બોલતા એ ટિપોય લાવ્યો, પાણી લાવ્યો, શરબત લાવ્યો, આખો વખત એ અસ્મિત વદને બોલ બોલ કરતો હતો. આખરે એ સ્વંય આવીને પણ સામેની ખુરશીમાં ગોઠવાયો, ત્યારે કુમારે વળી દાંત ભીંસીને કહ્યું, 'રમાકાંત? મેં તને દસ વર્ષ પહેલાં પણ કહ્યું હતું કે કાયદો ભલે તને છોડે, પણ હું છોડીશ નહીં.'

રમાકાંત જાણે એ દિવસ યાદ કરતો હોય એમ આંખો મીંચી ગયો. એના હોઠ મલકાઈ રહ્યાં. બરાબર આવો જ એનો મલકાટ હતો દસ વર્ષ પહેલાં. જ્યારે ન્યાયાધિશે એને જન્મટીપની સજા કરી અને પોલીસવાળા હાથકડીઓ પહેરાવીને એને લઈ જઈ રહ્યાં હતાં ? એ વેળા પણ મોનાલીસાનાં હાસ્ય જેવો આ ભેદી મલકાટ રમાકાંતનાં હોઠ પર રમતો હતો.

આજે પણ એમ જ...એ જોઈ કુમારનો ગુસ્સો ઓર વધી ગયો. રમાકાંત? હું તો બેન્કમાં કેશિયર હતો. તને ખબર છે, કે બેન્કમાં કેવા કેવા લોકોનાં નાણાં હોય છે. વિઘવાઓ, અનાથો અને ઘરડાઓ પોતાની મહામૂલી મૂડી બેન્કમાં મૂકે છે. એમના રોટલાનો આધાર એ મૂડી ઉપર હોય છે. એ નાણાં ઉચાપત કરીને તે એમના પેટ ઉપર પાટું માર્યું છે.

The Naroda Nagrik Co.op.Bank Ltd

Head Office :- "Naroda Bank Bhavan", Gurukul Memnagar Road, Ahmedabad-380052.
Phone :- (079) 27483206, 27481408 Fax :- (079) 27482958
E-mail - narodabank@rediffmail.com Website : www.narodabank.com

FINANCIAL HIGHLIGHTS on 30-09-2015 (Un Audited) (Rs. In lacs)	as	Rate of Interest : Deposits (w.e.f. 01-05-2015)	
Share Capital	419.22	30 days to 45 days	5.00 %
Reserve & Surplus Funds	1572.33	46 days to 90 days	5.50 %
Deposits	14272.15	91 days to 180 days	6.50 %
Advances	6718.49	181 days to 1 Year	7.50 %
Working Funds	16678.37	Above 1 year up to 2 years	8.50 %
Profit	145.63	Above 2 years	8.75 %
Branches	5	Senior Citizens Extra	0.50% p.a.
CRAR	16.27%		
Net NPA	0.00%		

Branches : Gurukul, Naroda, New Cloth Market, Jodhpur & Naranpura

Stamp Franking Facility Available at Gurukul & Naroda Branch

Safe Deposit Lockers are available at all branches except at Naranpura Branch

For NEFT/RTGS - IFSC Code No : GSCB0UNNCBL ('0' - Zero)

"Bank with our Bank The Naroda Nagrik Co op Bank Ltd"

* Board of Directors *		
Mahendrabhai K.Patel Chairman	Bhagvatprasad N.Patel (Bhagat) Vice Chairman	Kanubhai G.Trivedi Managing Director
Ambaram I. Patel (General Manager) (C.E.O)		

છબીભંગ

કમળાબાની સાથે શેરીની બહેનપણીઓનું એક ટોળું હતું. વાસુને એ સ્ત્રીઓ દીઠીએ ગમતી નહોતી. કચકચ, કજિયા, કંકાસ, બાળકોને મારઝૂડ કરતી, છીંકણી સૂંઘતી, તમાકું કે પાન ખાઈ જ્યાં ત્યાં થૂકતી, શરીરે કઢંગી રીતે ખંજવાળતી, લૂગડાં ઘૂંટણ સુધી લઈ જતી એ કુવડ સ્ત્રીઓ. છબીઘરમાં પ્રવેશતાં જ સ્ત્રીઓ અને બાળકોનો શોરબકોર તેને ઘેરી વળ્યો હતો. તે રડમસ જેવો કમળાબાની સાથે ગોઠવાઈ ગયો હતો, પછી ફિલ્મ શરૂ થઈ હતી. પરદા પર એક સ્ત્રી આકૃતિ ઊપસી આવી હતી. પ્રેક્ષકોમાંથી કોઈ બોલી ઊઠ્યું. 'અરે આ તો નીરજા,' વાસુ આંખનો પલકારો મારવાનું જાણે વીસરી ગયો હતો. તેની નજર, બલકે જે કાંઈ હતો તે બધું જ પરદા પરની પેલી સ્ત્રી આકૃતિ સાથે જડાઈ ગયું હતું.

વાસુભાઈના હાથમાંથી તાજું અખબાર પડી ગયું. એ ઉચકી ફરીથી વાંચવાની તેમને ઈચ્છા જ ન થઈ. તેમને છાતીમાં સબાકા થતા હોય તેવું લાગ્યું. તેમણે ઈઝી ચેર પર માથું ઢાળી દીધું. કેટલો સમય વિત્યો એનો તેમને ખ્યાલ ન રહ્યો. કેમ, ઊંઘી ગયાં છો કે શું ? નયનાબહેનના શબ્દો કાને પડતાં તેમણે ઝબકીને આંખો ઉઘાડી.

આજે તો તમારું વહાલું છાપું પણ ગમે એમ પડ્યું છે ! લ્યો, ચા પીઓ; તાજગી આવશે, કહી નયનાબહેને ચાનો કપ ધર્યો. વાસુભાઈએ તે મોંઢે તો માંડ્યો, પણ તેમની દૃષ્ટિ નયનાબહેનની આરપાર જવા મથતી હતી. આ સ્ત્રી તેમની પત્ની નયના, તેને નીરજા નામ આપવાના અને શક્ય એટલી નીરજા બનાવવાના વાસુભાઈએ પ્રયત્નો કર્યા હતાં. હું નયના છું અને નયના જ રહીશ. જાણું છું તમને નીરજા બહુ ગમે છે, પણ મારે તમારી એ પ્રિય નીરજા બનવું નથી. વાસુભાઈ નિરાશ થયા છતાં હિંમત હાર્યા નહોતાં. તેમણે તેમના પ્રયત્નો ગમે તેમ પણ ટકાવી રાખ્યા હતા. જો કે પછી થાકીને તેમણે છોડી દીધાં હતાં. નયના અને નીરજા વચ્ચે વૃષ્ટિક રાશિ સિવાય કશી સમાનતા ન હતી. નીરજા એક જ હતી અને અદ્વિતીય. તે કોઈ પણ મધ્યમ વર્ગના રસોડા, દીવાનખંડ કે શયનખંડમાં મળી આવે. તેમના જીવનમાં નયના પ્રવેશ્યે પાંત્રીસેક વર્ષ વીતી ગયાં હતાં. આ સાડાત્રણ દાયકામાં નયનાના શરીરે મેદ ચડ્યો હતો, તેને કમ્મરનો દુખાવો રહેતો હતો, તેની આંખો નીચેનાં કાળાં કુંડાળાં વધ્યાં હતાં, તેના માથાના વાળ... અને બે ત્રણ ગંભીર બીમારી પાનખરે તેમને હેરાન કરતી હતી. પોતેય... આંખે ઝામરની શસ્ત્રક્રિયા કરાવી હતી. ઘૂંટણમાં કળતર, હાથની ધૂજારી અને છાતીનાં શૂળ તો ખરાંજ. જો કે સ્મરણશક્તિ ધાર કઢાવેલા ચપ્પું જેટલી સતેજ હતી. તેમના બે દીકરાઓમાંથી મોટો અમેરિકામાં અને નાનો દિલ્હીમાં સેટલ થયો હતો. સરકારી નોકરીમાંથી નિવૃત્ત થવાનો સમય વાસુભાઈ માટે હવે થોડોક જ

વેગળો હતો. નયનાબહેન દિવસમાં બે વાર સ્વાદિષ્ટ જમવાનું, કડક ચા અને ચુંબનો તેમને આપતાં હતાં. વાસુભાઈ, વાસુ અંકલ, વાસુદાદા સુધીની ઉકાંતિ પામ્યા હતાં. માથાના વાળમાં સફેદો વધ્યો હતો. છતાં જૂની પેઢીના અભિનેતાની છટાથી વાળ ઓળવાનું તેઓ હજી ભૂલ્યા નહોતાં. તેમનું મન વારંવાર પાછું પગે વાસુ કે વાસુદેવ પાસે દોડી જતું. બાપુજી સવારે ઊઠીને ઘરના મુખ્ય ઓરડામાં આવે તે પહેલાં જ વાસુ તાજું છાપું વાંચી જતો. શહેરમાં રજૂ થયેલી કોઈક નવી ફિલ્મની જાહેરાત કરતા બેન્ડવાજનો અવાજ શેરીના નાકેથી કાને પડતો અને વાસુ ઘરેથી દોટ મૂકી સિનેમાનું હેન્ડ બીલ લઈ આવતો. આવાં તો અનેક ફરફરિયાં તેણે ભેગાં કર્યાં હતાં. તેને મન તે ખજાનો હતો. હેન્ડ બીલમાં નટ નટીઓની છપાતી છબીઓ તે બારીકાઈથી જોતો. હેન્ડ બીલમાં એક નામ તેને વારંવાર વાંચવા મળતું. એ નામની આસપાસ ફિલ્મી વિશેષણોનાં છોગાં ઉડતાં. હુસ્નની મલિકા વગેરે. તેમાં રસ લેવા જેવું હજી તેને કશું લાગ્યું નહોતું. એક વાર વાસુ હઠ કરીને કમળાબાની સાથે મેટિની શોમાં ફિલ્મ જોવા ગયો હતો. ત્યારે છબીઘરોમાં બૈરાંઓ અને બચ્ચાંઓ માટે ખાસ મેટિની શો યોજાતા. તેને કોઈ બાળક કહે તે વાસુને ગમતું ન હતું. આજકાલમાં તેને તેરમું વર્ષ બેસશે. ફિલ્મોનો રસ હેન્ડ બીલોથી આગળ નીકળી ગયો હતો. છોકરાં બગડી જાય એવું માનતા બાપુજી સિનેમાના કટ્ટર વિરોધી હતાં. એ દિવસે કમળાબા જાતે તૈયાર થયાં એટલે વાસુએ તેમની આંગળી પકડી જ લીધી. કમળાબાની સાથે શેરીની

બહેનપણીઓનું એક ટોળું હતું. વાસુને એ સ્ત્રીઓ દીઠીએ ગમતી નહોતી. કચકચ, કજિયા, કંકાસ, બાળકોને મારઝૂડ કરતી, છીંકણી સૂંઘતી, તમાકું કે પાન ખાઈ જ્યાં ત્યાં થૂકતી, શરીરે કઢંગી રીતે ખંજવાળતી, લૂગડાં ઘૂંટણ સુધી લઈ જતી એ કુવડ સ્ત્રીઓ. છબીઘરમાં પ્રવેશતાં જ સ્ત્રીઓ અને બાળકોનો શોરબકોર તેને ઘેરી વળ્યો હતો. તે રડમસ જેવો કમળાબાની સાથે ગોઠવાઈ ગયો હતો, પછી ફિલ્મ શરૂ થઈ હતી. પરદા પર એક સ્ત્રી આકૃતિ ઊપસી આવી હતી. પ્રેક્ષકોમાંથી કોઈ બોલી ઊઠ્યું. 'અરે આ તો નીરજા,' વાસુ આંખનો પલકારો મારવાનું જાણે વીસરી ગયો હતો. તેની નજર, બલકે જે કાંઈ હતો તે બધું જ પરદા પરની પેલી સ્ત્રી આકૃતિ સાથે જડાઈ ગયું હતું. એ આકૃતિ પરદા પર ઉભરતી, ગાયબ થતી, વળી દેખા દેતી, વાસુનું મન તે સાથે સતત અવળ સવળ થયા કરતું. ન કળી શકે તે રીતે તેને મનોમન પ્રશ્ન થયો હતો. એક સ્ત્રી આવી નજર ખસેડી ન શકાય તેવી હોઈ શકે ? જો કે તેને બરાબર શબ્દો સૂજતા નહોતા પણ જે કાંઈ તેણે જોયું હતું તે એક સ્ત્રી હસતી, ગાતી, નાચતી, આંખો નચાવતી, શરીર ઉછાળતી, કપડાં ફરકાવતી અને આ બધું, સ્ત્રી સંદર્ભે તેના માટે સાવ અજાણ્યું હતું. તેણે તો જોઈ હતી પેલી ટોળામાંની સ્ત્રીઓ, તેમાંની કેટલીક સ્ત્રીઓ અત્યારે પણ બાળકોને ઘવડાવતી હતી. પડદા પરની સ્ત્રી એટલે કે નીરજા. એ પછી વાસુ અંદરથી આખેઆખો બદલાઈ ગયો હતો. ઘેર જઈને તેણે સિનેમાના હેન્ડ બિલોના ટુકડામાંથી નીરજાની છબીઓ કાપી લઈને તેણે

પોતાની ભણવાની એક ચોપડીમાં છુપાવી દીધી હતી. એ રાત્રે તેને નીરજાનું સ્વપ્ન આવ્યું હતું. બીજા દિવસથી તેણે ટૂંકી ચક્રી છોડી, લાંબુ પાટલૂન પહેરવું શરૂ કર્યું હતું. તેણે નીરજાની છબીઓનો ઢગલો ભેગો કર્યો હતો. શહેરમાં નીરજાની ફિલ્મ આવતી અને તે બાપુજીથી ચોરી છૂપી જોઈ આવતો. કોઈ ફિલ્મમાં નીરજાને મૃત્યુ પામતી બતાવાતી ત્યારે તે દિવસો સુધી ઉદાસ બની જતો હતો. એવા જ સમયે વાસુદેવના જીવનમાં નયનાએ પ્રવેશ કર્યો. કોલેજના કોઈ કાર્યક્રમમાં નયનાએ સાદાં વસ્ત્રોમાં સજ્જ થઈ, ઝાઝા મેકઅપ વિનાના ચહેરે, સંકોચપૂર્વક મંચ પર બેસી, પાંપણો ઢાળી, માઈકની અડોઅડ મુખ લાવી એક ગીત ગાયું હતું. જોગાનું જોગ કોઈક તાજી ફિલ્મમાં નીરજાને એ જ ગીત પર ચિત્રાંકિત કરાઈ હતી. વાસુદેવ પ્રેક્ષાગારની પહેલી હરોળમાં બેઠો હતો. નયનાના ગીતનું મુખડુ સાંભળતાં જ તેના કાન સરવા બની ગયાં હતાં. તેની આંખોમાં ચમક આવી હતી. તેણે ધ્યાનથી મંચ પરની યુવતી ભણી જોયું હતું. તેનાથી મનમાં નયના અને નીરજાની સરખામણી થઈ ગઈ હતી. પછી તે મનોમન હસી પડ્યો. સરખામણી સદંતર અવાસ્તવિક હતી. તેને ઝબકાની જેમ એક વિચાર આવ્યો હતો. નયના એક સચ્ચાઈ હતી. વાત કરી શકાય, સાથે ફરી શકાય, સ્પર્શી શકાય, કદાચ પ્રેમ કરી શકાય તેવી સચ્ચાઈ. જ્યારે નીરજા તો અદમ્ય રીતે મોહક છતાં મરીચિકા... તેને પ્રત્યક્ષ જોવાનો, મળવાનો અને પ્રેમ કરવાનો અફસોસ. વોટ અ કુઅલ રિયાલીટી ! જ્યારે આ છોકરી નામે નયના, તેને નીરજા રૂપે ન અનુભવી શકાય ? વાસુને પ્રશ્ન

થયો. તેનું મન જ નહિ, શરીર પણ હલબલી ઊઠ્યું હતું. ઉત્તરોત્તર વધતી જતી નિકટતા પછી લગ્ન, વાસુ અને નયનાની નિયતી હતી. લગ્ન પછીના સમયખંડમાં નયનાને નીરજારૂપે અનુભવવાના વાસુદેવના પ્રયત્નો વધારે સ્પષ્ટ અને ઉત્કટ હતાં, પણ બધું સમયગણ બનતું ગયું. નીરજા વાસુદેવના જીવનમાં નિઃશંકપણે વ્યાપ્ત હતી. વાસુદેવે નીરજા સાથેનો અનુબંધ જાળવ્યો હતો. તેની પ્રત્યેક નવી ફિલ્મ અચૂક જોતો. જૂની ફિલ્મો ફરીથી રજૂ થાય તો તે છબીઘરમાં હાજર હોય જ. નીરજા પર ફિલ્મવાયેલાં ગીતોની સીડી અને કેસેટોનું તેની પાસે સંપૂર્ણ કલેક્શન હતું. નીરજાની ફિલ્મ ટીવી પર રજૂ થવાની હોય તો તે સવારથી અજંપ રહેતો. તેણે નીરજાની ફિલ્મોની વીડિયો કેસેટો અને ડીવીડી નો સંગ્રહ કર્યો હતો. અચાનક એક દિવસ ફિલ્મોમાંથી નીરજાની નિવૃત્તિના સમાચાર આવ્યાં હતાં. નીરજાની હવે કોઈ નવી ફિલ્મ જોવા નહિ મળી શકે તે વિચારે વાસુદેવ દિવસો સુધી ઉદાસ રહ્યો હતો. તેની ઉદાસીનતાનું કારણ પામી ગયેલી નયનાએ પણ તેને ડિસ્ટર્બ કર્યો નહોતો. નયનાની આ સમજદારીએ વાસુદેવને પ્રભાવિત કર્યો હતો. પછી એક દિવસ નીરજાનું નિવેદન પ્રકાશિત થયું હતું. હું ફિલ્મોમાં એક નાયિકા હતી અને નાયિકારૂપે જ નિવૃત્ત થઈ છું. મારા પ્રશંસકોના હૃદયમાંથી મારી અત્યાર સુધીની છબીનું જાતે જ ખંડન કરવા માગતી નથી. 'થેન્ક યુ નીરજા', વાસુદેવના મનમાંથી ઉદ્ગાર સરી પડ્યાં હતાં. નયના નીરજા તો નહોતીજ, પણ તે નયના હતી. પ્રેમ કરી શકાય, સંસાર માંડી શકાય, સચ્ચાઈભર્યા સુખની અપેક્ષા રાખી એને સંતોષી

શકાય તેવી. વાસુભાઈ જાણે બે આંખોની ઉઘાડમીંચ વચ્ચે જીવતા હતાં. બંનેનું સહઅસ્તિત્વ વાસુભાઈએ પોતાના હૃદયમાં ઠસોઠસ ગોઠવી લીધું હતું. બંનેમાંથી એકેયને ડિસ્ટર્બ ન કરવાની તેમની ખેવના હતી. નયનાએ પણ આ સ્થિતિ સ્વીકારી લીધી હતી. તેને વાસુભાઈનો વાસ્તવિક પ્રેમ મળતો હતો. નીરજા સાથેની મનોમન અનુભવાતી નાજુક ક્ષણોમાં વાસુભાઈ સાથે તે પણ સહભાગી બની. 'કેમ, ઝોકું આવી ગયું કે શું ?' નયનાબહેનના શબ્દો નજીકથી સંભળાયા. સાથે તેમનો હાથ વાસુભાઈના માથાના ઓછા થતા જતા વાળને ફેરવતો રહ્યો. વાસુભાઈએ એ હાથ ત્યાં જ દબાવ્યો અને દબાવેલો રાખ્યો, પછી નયનાબહેનને કહ્યું, 'ના, જાગું છું.' બંને વચ્ચે થોડીક અશબ્દ ક્ષણો બનતી. પછી નયનાબહેને ઈઝીચેરની ફર્સ પર બેસી પૂરી આત્મિયતાથી કહ્યું, 'વાસુ, આજ સવારથી જોઈ રહી છું કે તમે બેચન છો.' 'ના ! એવું કાંઈ નથી!' 'મારાથી છુપાવશો ? શી વાત છે ?' નયનાબહેનના સ્વરમાં અધિકારનો રણકો ઉમેરાયો, 'કંઈક અજુગતું બન્યું છે ? તમારા કોઈક સગા વિશે?' પછી આમ તેમ ઉડતા છાપાના પાના ભણી જોઈ પૂછ્યું, 'આજના પેપરમાં એવું કશુંક આવ્યું છે ? તેમણે અખબારોનાં પાનાં એકઠાં કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો. તેમને અટકાવતાં વાસુભાઈએ નમી પડેલા અવાજે કહ્યું: રહેવા દે નયના, છબીભંગના સાક્ષી બનવાની પીડા મને એકલાને જ ભોગવવા દે! 'છબીભંગ?' નયનાબહેને અસમંજસતાથી પૂછ્યું, 'હા નયના', એક દીર્ઘ નિઃશ્વાસ નાંખી વાસુભાઈ બોલ્યા, 'આજના છાપામાં નીરજા' 'શું તેનું મૃત્યું ?' નયનાબહેન જાણે ચિત્કારી ઊઠ્યાં. 'તેવું હોત તો એ જુદા જ દુઃખની વાત હોત, તો પછી ?' નયનાબહેનનું કુતૂહલ વધારે ઉત્તેજિત બન્યું. ઓહ ! 'કેન્સરગ્રસ્ત નીરજાની છબી અખબારમાં.. ! વાસુભાઈ ભાંગી પડ્યાં.'

નયના નીરજા તો નહોતીજ, પણ તે નયના હતી. પ્રેમ કરી શકાય, સંસાર માંડી શકાય, સચ્ચાઈભર્યા સુખની અપેક્ષા રાખી એને સંતોષી શકાય તેવી. વાસુભાઈ જાણે બે આંખોની ઉઘાડમીંચ વચ્ચે જીવતા હતાં. બંનેનું સહઅસ્તિત્વ વાસુભાઈએ પોતાના હૃદયમાં ઠસોઠસ ગોઠવી લીધું હતું. બંનેમાંથી એકેયને ડિસ્ટર્બ ન કરવાની તેમની ખેવના હતી. નયનાએ પણ આ સ્થિતિ સ્વીકારી લીધી હતી. તેને વાસુભાઈનો વાસ્તવિક પ્રેમ મળતો હતો. નીરજા સાથેની મનોમન અનુભવાતી નાજુક ક્ષણોમાં વાસુભાઈ સાથે તે પણ સહભાગી બની. 'કેમ, ઝોકું આવી ગયું કે શું ?' નયનાબહેનના શબ્દો નજીકથી સંભળાયા. સાથે તેમનો હાથ વાસુભાઈના માથાના ઓછા થતા જતા વાળને ફેરવતો રહ્યો.

स्टाईल टेस्ट

आपकी इमेज कैसी है

जहां आप काम करते हैं, वहां सब आपके जैसे नहीं होते।
आपको कैसा होना चाहिए इसकी तरकीब जानिए....

दुनिया रंग बिरंगी। जितने लोग उतने दिमाग। हम सभी में कमियां और खासियतें हैं। सभी लोगों का काम करने का तरीका भी अलग होता है और व्यक्तित्व भी। जितने ज्यादा लोगों से आप मिलेंगे उनका काम करने का अंदाज भी अलग पाएंगे। इसका कारण भी साफ है। हम सभी एक जैसे इंसान नहीं हैं, इसलिए हमारा नजरिया भी एक जैसा नहीं हो सकता। हर एक के पास अपने विचार और तर्क शक्ति है, जो हो सकता है आपके विचारों से मेल ना खाए। ऐसे में मतभेद भी हो सकते हैं, लेकिन सभी लोगों में आपसी समझ और स्वस्थ बातचीत हो तो एक खुशनुमा माहौल बन सकता है और एक बेहतर तरीके से काम किया जा सकता है। इसके लिए जरूरी है कि आप दूसरों और खासतौर पर अपने आप को जानें। आपका व्यक्तित्व काम करने को प्रभावित करता है। आपको अकेले काम करना पसंद है या फिर सभी के साथ मिलकर। ऑफिस में आपको छवि एक अहंकारी या तानाशाह की है? या फिर एक मिलनसार सहयोगी की।

नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर में विकल्प चुनकर जानिए अपना वर्किंग स्टाइल।

- 01. जब भी आप कोई नया प्रोजेक्ट शुरू करते हैं, तो काम करने का आपका पसंदीदा तरीका क्या होता है?**
- A. आप एक टाइम टेबिल बनाते हैं और तय करते हैं कि कौन कितना काम करेगा।
B. प्रोजेक्ट जब तय हो जाता है तो आप अपना काम करते हैं।
C. आप ये देखते हैं कि पिछले प्रोजेक्ट में कौन व्यक्ति नहीं था और कोशिश करते हैं कि इस बार ऐसा न हो जिससे हर व्यक्ति को काम करने का मौका मिले और प्रोजेक्ट पूरा करने की खुशी भी।
- 02. आपको काम करने की जगह पर बदलाव करने का मौका दिया जाए तो आप क्या बदलाव करना चाहेंगे?**
- A. बहुत सारे नियम और नौकरशाही का माहौल आपको पसंद है। आप लिखे, लोग मानें।
B. साथी लोग बोलें कम और काम ज्यादा करें।
C. कुछ ऐसी नीतियां बनें जिसमें सबकी भलाई हो और अच्छा काम कर सकें।
- 03. किसी प्रोजेक्ट को सफल बनाने के लिए आप कौनसा रास्ता अपनाएंगे?**
- A. खुश और सकारात्मक रहें, जिससे लोग आपके साथ काम करना पसंद करें।
B. मुसिबतों में भी परेशान नहीं होंगे, क्योंकि कि हर चीज का समय निश्चित है।
C. हर कोई अपने लिए जिम्मेदार है। मैं अकेला जिम्मेदार नहीं।
- 04. आपको अच्छी तरह से काम करने की प्रेरणा कहां से मिलती है?**
- A. एक खुशनुमा माहौल, जिसमें ढेर सारी बातें हों।
B. लचीलापन और स्वतंत्रता।
C. एक अच्छी टीम जो सुनती है और करती भी है।
- 05. आप खुद के मातहत हैं, तो आप को क्या शिकायतें हो सकती हैं?**
- A. अतिरिक्त नियंत्रण
B. कर्मचारियों की खुशी और भलाई के लिए कार्य करना।
C. कम प्रतिनिधित्व।
- 06. आपकी पसंदीदा टीम मैं कौन लोग शामिल हो सकते हैं?**
- A. वे जो आपको अकेला छोड़ देंगे।
B. उत्साहपूर्ण और सकारात्मक सोच वाले लोग।
C. दूसरों पर निर्भर रहने वाले लोग।

07. आपको क्या नापसंद है ?

- A. अवहेलना
B. असंवेदनशील लोग
C. बहुत सारे नियम

08. कौनसी परिस्थितियां आपको परेशान करती हैं?

- A. जब लोग बीच में बोलते हों, चाहे उनके काम की बात क्यों न हो।
B. जब लोग निर्णयों के मानवीय पक्ष को भूल जाते हैं।
C. जब लोग अपने काम की जानकारीयों ठीक से नहीं रखते।

09. किसी भी मीटिंग में अपने आपको कैसा पाते हैं?

- A. एक कोने में बैठ कर नोट्स लेते हुए।
B. बैक बैच बनना आपको पसंद नहीं है, इसलिए आप सबसे आगे रहते हैं।
C. दोस्तों के लिए भी नोट्स तैयार कर लेते हैं।

10. ऑफिस में आप किनके साथ दोस्ताना व्यवहार करते हैं?

- A. प्रशासन वालों से
B. किसी से नहीं
C. बाँस से जो हमेशा काम का होता है।

जतीजा :

01. [A] 15 [B] 10 [C] 05	06. [A] 10 [B] 05 [C] 15
02. [A] 10 [B] 15 [C] 05	07. [A] 15 [B] 05 [C] 10
03. [A] 05 [B] 15 [C] 10	08. [A] 10 [B] 05 [C] 15
04. [A] 05 [B] 10 [C] 15	09. [A] 10 [B] 15 [C] 05
05. [A] 15 [B] 05 [C] 10	10. [A] 05 [B] 10 [C] 15

अगर आपका जोड़ है :

50 से 75 : आप एक सामाजिक कार्यकर्ता हैं। हर किसी के लिए लड़ सकते हैं। अगर आप कर्मचारी हैं तो आप काम से ज्यादा खुशियों को महत्व देते हैं। यदि आप बॉस हैं और ऐसे लोगों के साथ काम कर रहे हैं तो सोच समझ कर बोलें, क्योंकि इस श्रेणी के लोग बहुत संवेदनशील होते हैं। उनके साथ व्यवहार करने का सही तरीका है कि उन्हें हर मुद्दे के सही व गलत पक्ष को प्यार से समझा दिया जाए।

75 से 110 : आप अकेले रहना पसंद करते हैं। जो कुछ भी होने वाला है उस पर निर्देश देकर छोड़ दीजिए। अगर आप अकेले काम करना पसंद करने वाले कर्मचारियों के साथ काम कर रहे हैं तो उन्हें नियमों में मत बाँधिए। इससे वे अच्छा और ज्यादा काम कर सकेंगे। ऐसे व्यक्ति की डेस्क कोने में खिड़की के पास लगावाइए।

110 से 150 : आप मनमर्जी के मालिक हैं। नियमों के इधर या उधर लचीलापन आपको लिए नहीं। बहुत ज्यादा मानते हैं। अगर आपका बॉस सख्त है तो समय पर काम पूरा कीजिए और अपने काम पर पूरा ध्यान दीजिए। साथ ही यह भी ध्यान रहे कि सब कुछ अच्छी तरह व्यवस्थित हो। अपनी नियमबद्धता और तानाशाही दूसरों के प्रति पक्का काम भी मांगती है।

रेशमबाई प्रसुतिगृह तथा इर्टीलीटी हॉस्पिटल

ISO 9001 : 2000 Certified Hospital ♦ स्त्री रोग तथा निःसंतान निष्पात

डॉ. लक्ष्मी हंसमुख अग्रवाल ♦ डॉ. हंसमुख अ. अग्रवाल

♦ टेस्ट टयुब वेबी सेन्टर [IUI, IVF & ICSI Centre] ♦ दूरबीनशी गर्भाशयनी तपास, लेप्रोस्कोपी, डिस्ट्रोस्कोपी सर्जरी ♦ 4-D [3D Live] कलर डॉप्लर सोनोग्राफी सुविधा [Abd & TVS] ♦ थर्मोथोईस ♦ कोल्पोस्कोपीक द्वारा गर्भाशयनां मुष्नुं केन्सर, सईई पाशी तथा ञ्जवाणनी मशीनशी तपास ♦ गर्भाशयनुं टोंका वगर्नु तथा लेप्रोस्कोपीशी ओपरेशन ♦ गर्भाशयनी बंधनणी भोलवानी आधुनिक माईक्रोसर्जरी ♦ कायोसर्जरी शी गर्भाशयनां मुष्नी थांटी बाणवानी सगवड ♦ नवजात शिशु अने बाणरोगोनां निष्पात

स्वस्तिक कोम्प्लेक्स, राजस्थान हॉस्पिटलनी सामे, शाहीबाग, अमदावाड-380 004.

Tel. : 22863777, 22863444, 22861791 Fax : 079-22865596

Email : info@reshambaiivf.org Web : www.reshambaiivf.org

समय : सवांरे 10.00 शी 2.00 सांजे 5.00 शी 7.30

The Quality Life के जनक

क्रांतिकारी विश्व संत श्री ऋषिजी

वे विश्व के सुखवालों के आध्यात्मिक रूप से संगठित सबसे बड़े नेटवर्कके मुखिया है, क्योंकि वे क्वोलिटी लाईफ मंत्र के जनक है। उनके क्वोलिटी लाईफ मंत्र से विश्व भर में बदलाव आया है। उनका साम्राज्य विश्व भर में फेला हुआ है, क्योंकि आध्यात्मिक जगत के सबसे प्रभावी स्वामी, जिनके अनुयायियों की संख्या दुनिया भर में ढाई करोड़ से अधिक है। वे विश्व के मूल्यवान ब्रान्ड है, क्योंकि उनका कारोबारी ब्रान्ड ऐसा है जिस पर विश्व आँख मूंदकर भरोसा करता है। वे सदैव गरिमा की विश्व मूर्ति है, क्योंकि वे वैश्विक आध्यात्मिकता के पर्याय वाची हैं। वे भड़कीले लोगों के गुरु है, क्योंकि मीडिया मालिक से लेकर जहाज निर्माता, मुख्यमंत्री से लेकर प्रधानमंत्री तक सब उनके समागम में सामिल होते हैं। वे विश्व के राजनैतिक श्रेष्ठि वर्ग को निर्देशित करनेवाली अदृश्य शक्ति है, क्योंकि वे आध्यात्मिक जगत में सबसे तेजी से बढ़ते उद्यम के प्रमुख है। उनकी क्रांतिकारी योजना रामबाण नुष्वा साबित हो सकती है। वे नई सहस्राब्दी के मनोहारी विश्व योगी है।

पहचान : विश्व में सर्वाधिक सुने और पढ़े जाने वाले तथा दिल और दिमाग को झकझोर कर देने वाले अदभुत प्रवचन। अपनी नायाब प्रवचन शैली के लिये विश्वभर में सर्वाधिक चर्चित और विश्व संत ऋषिजी के रूपमें पहचान।

मिशन : 'ध क्वोलिटी लाईफ' का विश्व व्यापी प्रचार प्रसार एवं प्रशिक्षण।

Change for Quality Life

विश्व संत श्री ऋषिजी का क्रांतिकारी अभियान

भावनात्मक अपील : विश्व संदेश : UNIVERSAL MESSAGE :

सभी राष्ट्रवासियों अपने देश के लिए एकजुट राष्ट्र के तौर पर ऊठे और पूरी सकारात्मकता के साथ स्वयं को राष्ट्र निर्माण की सफलता के प्रति समर्पित करें। अगर हम सामुहिक रूप से कमर कसकर जुट जाते है तो अवश्य राष्ट्र को विश्व की सर्वोच्च महाशक्ति बना सकते हैं। राष्ट्रहित में निजी सोच और तात्कालिन लाभ को पीछे छोड़कर हमें एक साथ आगे बढ़ना चाहिए। स्वर्ग का साम्राज्य तभी स्थापित होता है, जब विकास और व्यवस्था उसकी चरम सीमा पर हो। अगर आप राष्ट्र निर्माण के लिए कार्य कर रहे हो, तो अदृश्य शक्ति उस प्रक्रिया में हमेशा आपको साथ देगी। इस लिए वैश्विक निर्माण करो। कुछ नया इस जगत में लाओ, जो श्रेष्ठ हो। फिर चाहे विज्ञान के द्वारा लाओ, चाहे आध्यात्मिकता के द्वारा, मगर इस जगत को स्वस्थ, स्वच्छ, साक्षर, समृद्ध, सुंदर, शांत, शाकाहार और सुसंस्कृत बनाओ। विश्व के सभी धर्म ग्रंथो का एक ही संदेश : श्रेष्ठ निर्माण। ॥ ऋषि ॥

विश्व निर्माण : विकास और व्यवस्था के लिए... बनो निर्माण पुरुष, विश्व निर्माण के लिए...

ऋषिजी का विश्व चक्र :
 पृथ्वी, जल, अग्नि,
 वायु और आकाश से
 सुरक्षित है।
 संकल्प करे तो
 विकल्प अपने आप
 खत्म हो जायेंगे।

श्री बराक ओबामा : संबोधिकी अनुभूति में रंग भेद, भाषा भेद, जातियता, संप्रदायिकता आदि सब रुग्णताओं से मुक्ति हो जाती है। ऋषिजी का यह वैश्विक परिवार अनाम प्रेम का विश्व मंदिर है, जिसका विस्तार है एक विश्व। नए युग के नए विश्व मानव का यही है विश्व मंत्र और विश्व धर्म। श्री सोनिया गांधी : ऋषिजी को किसी जाति और संप्रदाय से नहीं बांधा जा सकता, वे पूरी मनुष्य जाति के लिए श्रद्धेय एवं विश्व रूप है। विश्व निर्माण के इस वैश्विक अभियान में हम भी सरीक हो। श्री ए.पी.जे. अब्दुल कलाम : ऋषिजी के विचारों में क्रांतिकारी परिवर्तन की अद्भुत झलक है। ऋषिजी जैसे विश्व संत किसी एक समाज के नहीं होते, वे तो विश्व बंधुत्व की धरोहर है। श्री नरेन्द्र मोदी : स्वर्णिम भारत बनाकर, ऋषिजी के वैश्विक संकल्प को सार्थक करें। ऋषिजी का संकल्प, हम सब का संकल्प। आइये हम सब मिलकर विश्व ध्वज लहराये। भारत का जय हो।

विश्व संत के प्रवचन की ओडियो कैसेट, विडियो सीडी तथा साहित्य और अतिरिक्त जानकारी के लिए संपर्क:
www.universalmedia.org.in ■ www.qualitylife.org.in ■ www.qualityworld.org.in
www.bharatnirman.org.in ■ www.changeindia.org.in ■ www.vishwasant.org.in

World Class India for Feelings of Heaven

भारत निर्माण के लिए प्रतिव्रजि द्वारा जनहित में जारी।

RNI No. 70260/97, "PRATIDHWANI" Regd. No. GAMC 1217